לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

יום ב', כ"ט בתשרי תשמ"ט, 10 באוקטובר 1988 / שנה מ"ו מס' 13769 / המחיר 1.40 ש"ח כולל מע"מ

שטרית הודיע לברונו: החלטתי לא להתפטר

אורי נחשון

פרופ' שמעון שטרית הודיע אתמול לנגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, כי בשלב זה אין בכוונתו להיענות לדרישה להתפטר מדירקטוריון בנק לאומי.

בפגישה בין השניים ביום שישי, דרש ברונו משטרית להתפטר מתפקידו כנציג ציבור בדירקטוריון בל"ל. שטרית אמר אתמול, כי בשלב זה הוא ממשיך לשקול את צעדיו ויגבש את עמדתו הסופית רק לאחר פגישה עם היועץ המשפטי לממשלה ולאחר שישמע את עמדות הגורמים השונים.

300 אלף איש כבר חוסנו — למרות תקלות ושיבושים רבים

היום יחל חיסון התלמידים (גם בגנים ובמעונות) ● 3 אושפזו מחשש שחלו — מפרדס־חנה וקיבוץ מענית ● רה"מ מבטיח תוכנית פעולה לשיפור מצב הביוב ● משרד החינוך ממליץ לא לבטל טיולים של בתי הספר אך להקפיד על כללי ההיגיינה ● הסתיים החיסון בצה"ל

אתמול בתחנת חיסון בגבעתיים. (צילום: מאיר פרטוש)

רונית מורגנשטרן, יואב אביב, אבי בניהו, יצחק שור, כתבנו בעמק, עתיים

חיסון התינוקות עד גיל 3, שאינם מבקרים במוסדות חינוך, יימשך היום בתחנות לבריאות המשפחה במקומות רבים בארץ. במקביל, יחל היום חיסון התלמידים בגני־הילדים, במעונות וּבבתי־ספר יסודיים ותיכוניים. המבוגרים עד גיל 40 יחוסנו כנראה בסוף השבוע ואולי אף בתחילת השבוע הבא. משרד הבריאות יפרסם הודעות מסודרות בהמשך השבוע.

שלושה בני־אדם שיש חשד כי

(סוף בעמוד 4)

מחק את הסיסמה

"פעילות יזומה" בכפרים נעמה ובית צפא בנפת רמאללה: תושבים נדרשו להסיר מן הקירות והמסגדים את דגלי פלשתין, תמונות של ערפאת וסיסמאות אחרות

(צילום: אריאל ירוזלמיסקי, דו"צ)

בצה"ל החליטו: רוב חשודי פרשת הפטורים יועמדו לדין

אבי בניהו

צה"ל יגיש כתבי אישום נגד מרבית אנשי הצבא המעורבים בפרשת מתן הפטורים — כך נמסר ל"על המשמר" מפי גורם צבאי מוסמך. כתבי האישום נגד הקצינים והנגדים יוגשו בתוך מספר שבועות על ידי

(סוף בעמוד 4)

הליכוד עם הערבים לשעה קלה ● עמוד 3
עובדי "שטיחי כרמל" הפגינו באור־עקיבא ● עמוד 4
טנקים יורים לתוך בתים באלג'יר ● עמוד 5
מבוי סתום בדיונים על תוספת היוקר ● עמוד 15

פיצול האישיות

השטחים הכבושים אינם נרגעים. סוף השבוע שעבר הצטיין בסערת ההפגנות ובתגובה חריפה במיוחד של צה"ל, והתוצאה: 6 הרוגים ועשרות רבות של פצועים. המספרים אינם מרשימים כבר את דעת הקהל בארץ, שההתקוממות הפלשתינאית נמשכת קרוב לשנה, וידיעות על הנפגעים בקרב תושבי השטחים הפכו כמעט לכרוניקה יומית. ואז בא שר הבטחון יצחק רבין לאסיפה מטעמו בבאר־שבע, כדי לעורר את תשומת הלב של הציבור בארץ (הנחשב עתה קודם כל לציבור הבוחרים), ומסכם את כל "הישגי" המדיניות הבטחונית בשטחים: 250 הרוגים, 7000 פצועים, 18 אלף נעצרו בנוסף ל־4000 מחבלים כלואים.

יצחק רבין נתון עתה במצב המחייב אותו לפיצול אישיות, למין סכיזופרניה הנובעת ממאבקים מקבילים – מאבק להשלטת סדר" בגדה, ומאבק על קולו של הבוחר. לכן, בתשדירי הבחירות של המערך מדבר רבין בשבח אופציית השלום, תוך נסיגה (חלקית!) משטחים, ואילו בשטח מופיע רבין המנסה להוכיח, כי אין כמוהו להפעיל יד חזקה נגד המתפרעים, המסיתים, וכלל האוכלוסיה הפלשתינית בשטחים.

"זו מדיניותי ואני אחראי לה" – אמר רבין באותה עצרת בבאר־שבע, כאילו להבליט את אחריותו האישית. "ליד החזקה" המופעלת נגד ההתקוממות. הברוטאליות של שר הבטחון מוצאה את ביטויה בדברים שאמר על כך ש"הם (כלומר הפלשתינים) צריכים לצאת עם נפגעים ועם צלקות". כלומר, הפגיעה עצמה היא המטרה ששר הבטחון מציב אותה בפני כוחות הבטחון. הוא, רבין, אמנם מתנגד לטרנספר כדבריו, אך "נשק הגירוש למסיתים הוא אפקטיבי ויעיל". על כמה מסיתים הוא מדבר? על עשרות, מאות ואולי אלפים? שמא העם הפלשתיני המתקומם כולו נמנה עם המסיתים?

יצחק רבין, ממנהיגי מפלגת העבודה, דוגל באופציית השלום, ומוודאי דוחה על הסף את הטרנספר הגזעני. אבל כשר הבטחון הסתבך בנסיון להפריד בין "השלטת הסדר" לבין הנכונות להתפשר עם הערבים, ובמיוחד עם הפלשתינים. אי אפשר לדבר שלום בתשדירי בחירות, ואילו במדיניות בשטחים להותיר הרבה, הרבה צלקות אצל מי שלא יהיה מנוס מלהגיע אתם להסדר מדיני.

בגלל אי־פירעון הלוואות ב־20 מיליון דולר:

בנק אמריקני תובע מביהמ"ש למנות מפרק לקונצרן "כור"

"באנקרס טראסט" תובע לממש ערבות של כור לחברה־בת שלה ● "הבנק איבד את האמון ביכולתה של הנהלת הקונצרן להחזיר אותו לרווחיות" ● התביעה עלולה להביא למינוי כונס נכסים לכור

אורי נחשון

משבר חמור ביותר נוצר אתמול בקונצרן "כור", לאחר ש"באנקרס טראסט", מהבנקים המובילים בארה"ב, הגיש תביעה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב למתן צו פירוק ל"כור תעשיות", בגלל אי פירעון הלוואות בסכום של 20 מיליון דולר.

בצעד חסר תקדים הודיעו נציגי הבנק האמריקני, כי הבנק איבד את האמון ביכולתה של הנהלת "כור" להחזיר את הקונצרן לרווחיות. מנכ"ל "כור", בני גאון, האשים את ראשי הבנק האמריקני בנסיון לנצל את עיתוי הבחירות בישראל כדי ללחוץ על הקונצרן.

ללא קשר לבקשת הפירוק שהוגשה אתמול, הודיע "באנקרס טראסט", כי אם יתברר תוך יומיים שאין כל התקדמות בעניין החזר ההלוואות, יבקש הבנק למנות

(סוף בעמוד 4)

2 נהרגו ו־13 נפצעו בכפר יאטא, ב"פעילות יזומה" של צה"ל

מאבטח במסוף רפיח ירה והרג צעיר שדקר אותו בסכין גדולה

עירן טאוס, איילת מזור, אבי בניהו, יעל קסלר, יצחק שור, יואב אביב, עתיים, סי"צ

מאבטח של מסוף־הגבול עם מצרים ברפיח הרג אתמול ביריות צעיר שתקף אותו בסכין ופצעו. מירי המאבטח נפצע קל אדם נוסף. שני פלשתינים נהרגו אתמול במהלך פעולה יזומה של צה"ל בכפר יאטא, בנפת חברון. ההרוגים הם כאמל חסן מוחמד טארק, בן 23, וחוסני חסן ראשיד, בן 20.

על התקרית ברפיח נמסר, כי סמוך לשעה 3 אחה"צ הגיע לשער המסוף אוטובוס מצרי ובו עשרה תיירים ממצרים. איש־אבטחה אזרחי של המסוף עלה לאוטובוס וערך בו בדיקה בטחונית שגרתית. תוך כדי כך התנפל עליו צעיר בן 19 מרפיח, עוסאמה סובחי אחמד אברודחי, שחזר מביקור במצרים. הוא הניף סכין גדולה ופצע בה את המאבטח בראשו ובזרועו. בתגובה, ירה המאבטח בתוקף והרגו. מהירי נפצע בזרועו נוסע נוסף, אף הוא תושב רפיח, שחזר מביקור במצרים.

מנהל מסוף הגבול, שמואל שפרן, שיבח את פעולת המאבטח ואמר: "איש־הביטחון שלנו פעל באופן טוב מאוד. למרות פציעתו, גילה נחישות, אומץ ותושייה."

במרכז הרפואי "סורוקה" בבאר־שבע אובחנו אצל המאבטח חתכים בגולגולת וביד ופצעיו הוגדרו קלים. כעבור שעתיים נראה כבר מאושש וטייל בחדר המיון.

(סוף בעמוד 2)

גרנות: לסיים חקירת היידי של לוינגר

דורית גפן

ח"כ אלעזר גרנות (מפ"ם) שיגר מברק למפכ"ל המשטרה, בו הביע תמיהה על שהמשטרה מתכוונת לסגור את התיק נגד הרב לוינגר. במברקו מביע גרנות חשש מכך שגורמים פוליטיים יביאו לסגירת התיק. הוא מציין כי היתה זו המשטרה שאמרה כי הנפגע בחברון נורה על ידי הרב לוינגר.

משכורות המורים בגדה תופחתו וכנראה יבוטלו

מנחם ענברי

המנהל האזרחי בגדה המערבית מפחית בחצי את משכורות המורים, הבטלים מעבודה בגלל השבתת הלימודים — מסרו אתמול קציני המנהל ביהודה ושומרון לראשי מערכת החינוך הערבי.

כתבנו מעריך, כי בסופו של דבר, יפסיק המנהל לשלם משכורות למורים.

כך מקדם שר הביטחון יצחק רבין את תוכניתו למוטט את המנהל האזרחי הערבי ביהודה ושומרון.

איזמל / עונת הסקרים

מדריך לבוחר הביישן

ההבדלים הבולטים בין סקרי דעת הקהל השונים המתפרסמים חדשות לבקרים מוכיחים שהישראלי הנסקר עושה צחוק מהמדען הסוקר.

לסוקרים, יש שפע של תירוצים המסבירים את הפערים ומבטיחים מנדטים נוספים לשולחיהם:

הישראלי הביישן: סוקרי הליכוד מוסיפים לעצמם עוד מנדט־שניים בטענה שיש הרבה תומכי ליכוד במוסדות ההסתדרות או בקיבוצים המתביישים להודות בכך. במערך מתלחשים על תומכים מתביישים בעיירות הפיתוח. במימד בונים על תומכים נסתרים וביישנים במפד"ל. וגנדי בונה על ביישני הליכוד. חדש רוצה להבנות על קומוניסטים נסתרים המתחבאים עדיין, בארון ובאגודת ישראל מקווים לקולות מתביישים ספרדיים.

לפי הסקרים, אם כן, מסתובבים בשטח כ־10 מנדטים באנשים מתביישים ואחרי הבחירות ניקח את כולם לסדנת דינמיקה קבוצתית.

הישראלי המוחה: סוג נוסף של ישראלי שאינו מדווח אמת על הצבעתו הוא הישראלי המוחה: עובדי ההסתדרות מספרים לסוקרים שיצביעו ליכוד רק כדי להכניס ללחץ את הבוסים בוועד הפועל, אבל יצביעו "באמת" מערך. אנשי עיירות הפיתוח אומרים שיצביעו מערך רק מתוך מחאה אבל יחזרו ברגע האחרון הביתה כשם שיחזרו המימדניקי"ים המוחים למפד"ל, הטרנספריסטים המוחים לליכוד והספרדים המוחים לש"ס. אבל מי שבאמת יכריע את הכף, לדעת הסוקרים, הוא הערבי המשכיל. זהו ערבי שהוא משכיל דייו כדי לנטוש את חד"ש ולעבור לעבודה טוענים סוקרי העבודה או שהוא סופר משכיל ומבין שרק הליכוד יכול טוענים סוקרי הליכוד.

לפיכך ישלחו כל ערביי ישראל, מייד לאחר הבחירות, להשתלמויות במדעי החברה והרוח במכללות האיזוריות.

אין חדש תחת הסקר. הישראלי הנסקר עושה צחוק מהסוקרים.

והפוליטיקאים עוד יעשו צחוק מבוחריהם.

ש.ש

הקיבוץ הארצי השומר הצעיר — מטה הבחירות

מזכירי הקיבוצים, רכזי צוות הבחירות והמקשרים לסניפים מוזמנים ביום ד' 12.10.88 בשעה 10.00, באולם בבית מרכז מפ"ם

לכנס התארגנות לקראת יום הבחירות

סדר היום:
● הבחירות בקיבוץ הארצי
● ארגון יום הבחירות בקיבוצים
● השתלבות הקיבוצים בהיערכות מפ"ם ביום הבחירות

הפעם מפם — מטה הבחירות

על המשמר

שפופרת/ משה סיני

הכדורגל קודם למערך

אחרי הכל, נשארת נאמן לאוהדים שלך.

— נכון, אצלי הכדורגל בסדר עדיפויות ראשון. להפועל יש אוהדים בדרום, בצפון, בצבא, אוהדים שלא יכולים להגיע למשחק, אז לפחות שיוכלו לראות אותו בטלוויזיה.

— מה אמרו במערך על פרישתך?

— שוחחתי לפני כמה ימים עם שמעון פרס. הוא טיפל בעניין באופן אישי, והסכים עם פרישתי. גם הוא חושב שצריך לתת לאנשים שלא יכולים להגיע למשחק את ההזדמנות לצפות בו בטלוויזיה.

המועמדות שלי במקום ה־84 היא בסך הכל מועמדות של כבוד. אני לא פעיל מערך. לכן לא כל כך הפריע לי לפרוש מהרשימה. למעשה אני בכלל לא מעורה בעניינים הפוליטיים.

— יש לך דעה על חוק הבחירות?

— לא, אין לי דעה, אני לא מתעמק בזה. עשו לי כבוד במערך וזה הכל.

— אחרי הכבוד תצביע מערך?

— אין תגובה, אני משאיר את השיקול הזה לעצמי.

אלישבע איילון

מדף / "הפעם הראשונה שלהם"

כשמיטראן טייל בחולות

ספר חדש שיצא לאור בימים אלה בצרפת עתיד להיות, ככל הנראה, הלהיט של הסתיו הצרפתי הרומנטי. הספר, "הפעם הראשונה שלהם" הוא אנתולוגיה של סיפורים אישיים שכתבו אישים צרפתיים נודעים על אהבותיהם הראשונות, או על התנסותם המינית הראשונה. יודעי דבר שהשיגו את עותקי הספר לפני שיצא לשוק מיהרו להפיץ את שמעו, ואף ציינו כי

מיטראן, רכב עשרות קילומטרים על אופניים

הוא מחזיר לגבר הצרפתי את עטרתו הנושנה כ"שפן חם" או כשפתנו "רודף שמלות". בין התורמים הרבים לאנתולוגיה שערכה שחקנית הקולנוע קתרין אלריק אישים נודעים כלורן פאביוס, ראש הממשלה לשעבר, המספר על התנסותו בגיל שבע(!) בצופים, כאשר התאהב במדריכה ג'ינג'ית, ולא נענה.

אבל הסיפור האמיתי של הספר, קשור בסיפור הקצר והטוב מכולם, כפי שאמרו ראשוני הקוראים, סיפורו של פרנסואה מיטראן, נשיאה של צרפת, שסיפורי אהבותיו עד שנשא לאשה את רעייתו דניאל ידועים לכל. עתה מתברר, שאהבתו הראשונה התעוררה כאשר היה תלמיד בן 15, נער ביישן, קטן קומה; בקיץ של 1932 יצא לחופשה בבלגיה, וכאשר שיחק טניס על החוף פגש נערה שמעולם לא ראה לפני כן. אחרי שגמרו לשחק היא אמרה לו "להתראות" וחזרה אל בית הוריה, מצדו הצרפתי של הגבול. מיטראן המאוהב רכב על אופניו, כעשרים וחמישה קילומטרים, לאורך החוף, עד שהגיע אל ביתה, ושם הסתתר בין החולות בתקווה שישוב לראותה. גם הוא לא זכה להתגשמות מאווייו.

כאמור, יש עוד פן אחד לפרשה, והוא קשור לספר עצמו. כאשר פנתה אליו אלריק, נענה מיטראן מיד לבקשתה והבטיח להעביר אליה את סיפורו. אלא שהימים היו ימי מערכת הבחירות על תקופת כהונתו השניה, והוא לא הצליח לקיים את הבטחתו. ביאושה, החליטה העורכת להוציא את הספר בלי סיפורו של הנשיא, ומסרה אותו לדפוס. אלא שאז, ולגמרי במקרה, הם נפגשו במסעדה, ומיטראן הביע באוזניה צערו על כי לא הספיק להעביר לה את סיפורו במועד. אלריק עשתה חושבים, ולמרות שכבר הודפסו 25 אלף עותקים, היא הספיקה למנוע את הפצתם לחנויות. את הסיפור הקצר בן 400 המילים, שמיטראן כתב,

פאביוס, כבר בגיל 7

הכניסה בראש הספר, והורתה להדפיס אותו מחדש ב־50 אלף עותקים. בשבוע שעבר היא החלה לקצור כנראה את פרי החלטתה.

צבי גורן

רק רקע / פינושה ומשפחתו

הוא כבר מסודר

הרודן הצ'ליאני עומד כנראה לעזוב את מבצרו־ארמונו, אלא אם יתעלם מתוצאות המישאל ויתבצר מאחורי כידוני הצבא. קצת קשה לו ללכת לפינושה. כמו גנרל לטינו־ אמריקני המכבד את עצמו, שיחרר את עמו גם מטירחתם של הפוליטיקאים, וגם מדולרים מיותרים ומכבידים שנותרו בקופת המדינה המרוקנת. משפחת פינושה הצליחה במשך 15 שנות שלטונה בצ'ילה לצבור הון באמצעים אשר אינם תואמים את משכורתו הצנועה של הגנרל ונשיא מדינה. לאחר שש שנות שלטון, בנה הגנרל, בית צנוע ששטחו 5000 מ"ר על 70 דונם של גנים במחיר של 18 מליון דולר.

אולם זה לא הכל. בתו של פינושה, לוסיה, הצליחה במשך כמה

הרודן הסובל מאהדת יתר בנה לעצמו גם בונקר ענק בעיבורי סנטיאגו

שנים להקים חברות אשר צברו רווחים נאים, בצ'ילה מוכת האבטלה. גם בנו של פינושה, מרקו אנטוניו, "הצליח" בעסקים, ובן אחר, ריקרדו אלגוסטו, מתגורר בארה"ב לאחר שגם הוא לא נזקק לשירותי בית תמחוי. משפחת פינושה שכרה נכסים דלא ניידי ורבים שאלו בראשית שנות השמונים איך הצליח הגנרל במשכורת של איש צבא לצבור נכסים כאלה לאור העובדה שבצ'ילה חסרים על פי ממצאים הרשמיים מאות אלפי דירות לאורחיה.

בתו של פינושה ובעלה התפשטו גם לענף הפיתוח וקיבלו מחברות גדולות בבעלות המדינה במקרה או שלא במקרה, הזמנות רבות עד עדי כך שהחברה שבבעלותם נחשבת לגדולה ביותר בצ'ילי. יהיה מה שיהיה עתידו הפוליטי של הגנרל, הוא ומשפחתו בטוחים מפני כל הבעיות הכלכליות שמעסיקים בני תמותה ברחובות סנטיאגו.

יהודה צור

בשטח / אולימפיאדת אמ"י

גבוה פחות, רחוק פחות, מצחיק יותר

כמו כל אולימפיאדה רצינית בשתים עשרה השנים האחרונות, גם אולימפיאדת אמני ישראל לא היתה נקייה מהחרמות. אולימפיאדת אמ"י נערכה אתמול בהדר יוסף, אך מרבית הקליברים הרציניים — שלמה ארצי, אריק איינשטיין, שלום חנוך, ירדנה ארזי, ריטה ורמי, עפרה חזה, הגשש החיוור, גדי יגיל ואחרים העדיפו להישאר בבית.

בהעדרם, קיוו ודאי הוותיקים שכן הגיעו, לבושים בברמודה וטריקו, לשמור על ההגמוניה.

אולם כמו שקרה לנבחרת הכדורסל של ארה"ב בסיאול המציאות טפחה על פניהם: אילנית הפסידה בהורדת ידיים, חיים משה הלך בדרכה והפיל גם את רף הקפיצה לגובה שעמד על גובה מטר אחד בלבד, תיקי דיין, שהנהיגה את נבחרת הנשים של עלובי החיים בכדורגל מול בנות סאלח שבתי, החמיצה פנדל מכריע, ואיתו את המשחק. אפילו מוטי גלעדי, לשעבר שוער זוטר בליגה הלאומית, התעייף אחרי מחצית אחת טובה במשחק בין האמנים לעיתונאים, ונאלץ לעזוב את המגרש, מה שהוביל להפסד האמנים 1:2. פתסי ונוגה מכולם התבודד לו בפינה צביקה פיק. אף ילד לא ניגש לבקש את חתימתו, ואת משחק הכדורגל עם העיתונאים הוא נאלץ לראות מבחוץ כמהליך, מבלי שתינתן לו האפשרות לעלות למגרש. כיצד חלפה לה תהילת עולם.

לעומתם, היה זה יומה של המשמרת הצעירה: נתן דטנר שניצח את חיים משה בתחרות הורדת הידיים, יואב צפיר, שהחליף את אבא טוביה בכדורגל וגילה יכולת לגמרי לא רעה, ובעיקר חני נחמיאס המרצת, שהנהיגה את בנות סאלח שבתי לניצחון ואחר כך עוד היה לה כוח להתייצב בריצת 60 מ' ולפרוץ כאיילה שלוחה לשיא מרהים של תשע נקודה שמונה שניות, שספק אם יישבר בשנים הקרובות. הייתם צריכים לראות כמה חתימות ביקשו ממנה אחר כך. כמעט פלורנס גריפית ג'וינר.

שאלות ספקולטיביות כגון מה היה קורה אלמלא החרם, או איך היתה משפיעה ריקי גל שנכחה במקום על יחסי הכוחות אילו הצטרפה לנבחרת עלובי החיים, והאם נחמיאס נטלה או לא נטלה סטרואידים, יישארו כמו בכל אולימפיאדה ללא מענה.

אמיר חפץ

9.10.88

משרד החוץ: שיחות שרון בסופיה פוגעות באינטרסים של ישראל

מוטי בסוק

המשנה למנכ"ל משרד החוץ, ישעיהו ענוג, ייפגש היום או מחר בניו־יורק עם שגריר בולגריה באו"ם. מטרת הפגישה — כינון יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות.

בישיבת הממשלה אתמול דיווח שר המסחר והתעשיה על ביקורו בבולגריה בסוף השבוע שעבר. הוא ציין, כי סיכם על בואה של משלחת מסחרית בולגרית לארץ, וכי ניהל בסופיה שיחות מדיניות. יצויין, כי לאחר שביקר לאחרונה ברומניה, פולין ובולגריה, מתכוון שרון לצאת כבר בימים הקרובים להונגריה.

דובר משרד החוץ, ד"ר אלון ליאל, תקף אתמול בחריפות את ביקורו של שרון בבולגריה. שרון דחף את עצמו לנושא בעל אופי מדיני מובהק "הנמצא ללא ספק בתחום הטפול של משרד החוץ" אמר ד"ר ליאל. הוא טען, כי אנשי משרד החוץ בארץ ובחו"ל לא ידעו דבר על מסעו של שרון. ארצות מזרח אירופה מחדשות את יחסיהן אתנו מתוך שיקולים כלכליים. האינטרס שלנו הוא בעיקרו מדיני. עד כה, עם פולין, הונגריה וכנראה בעתיד גם עם צ'כיה, היה מדובר על עיסקת חבילה. אנחנו נתנו למדינות מזרח אירופה קצה חבל והם נתנו לנו פיצוי מדיני. שרון, טען ד"ר ליאל, נתן לבולגריה את מה שהיא מעוניינת, מבלי שנקבל בתמורה משרד אינטרסים.

בתגובה אמר שרון, כי יידע את רה"מ שמיר בנושא נסיעתו. במשרד החוץ ידע הפקיד האחראי לנושא הבולגרי על הנסיעה, והמשרד עצמו עודכן לפני הפגישות בסופיה. שרון טען, כי משרד החוץ לא היה יכול להגיע להישגים כמו שלו בבולגריה.

בירושלים צופים כינוס המועצה הפלשתינית עוד לפני הבחירות

כרוז מס' 27, קורא לאו"ם לפעול למען מדינה פלשתינית

מוטי בסוק, פנחס ענברי, סוכנויות הידיעות

חוגים מדיניים בירושלים מעריכים כי אש"ף יכנס את מושב המועצה הלאומית הפלשתינאית באלג'יר עוד החודש.

לפי הערכה חדשה זו ערפאת סיכם עם חוואתמה וחבש, כי במועצה יוחלט על הקמת מדינה פלשתינית עצמאית בשטחים על בסיס החלטת החלוקה של האו"ם, אך לא תוקם ממשלה פלשתינית גולה.

מעריכים, כי ערפאת שינה את דעתו והחליט בכל זאת לכנס את המועצה החודש, למרות לחצי ברית המועצות ומצרים, כשל הלחצים הפנימיים בתוך אש"ף. גורמים רבים בארגון טוענים, כי יש לקטוף את פירות האינתיפאדה, אחרת ישתלטו עליהם גורם אחר, למשל גופים איסלמיים שונים או גורמים שיצמחו ויתפתחו בתוך השטחים עצמם.

במערך חוששים, כי מהלך כזה של אש"ף, במיוחד ימים ספורים לפני הבחירות, עלול לפגוע בסיכוייו לנצח.

המנהיגים הפלשתינים שהתכנסו בטוניס טרם הצליחו בדיונים שנמשכים כבר שלושה ימים — לקבוע את המועד ואת מקום ההתכנסות של המועצה הלאומית הפלשתינית.

אלג'יר היא המקום המועדף לעריכת כנס המועצה הלאומית, אך לאור המהומות והפקודות את אלג'יריה, ספק אם ניתן לקיים את הדיונים בבירתה. המנהיגים הפלשתינים דנים גם בקביעת טוניס כמקום ההתכנסות.

משלחת של ארבעה מחברי הוועד הפועל של אש"ף המריאה אתמול ראשון מטוניס למוסקווה, שם תנהל שיחות עם מנהיגים סובייטים על עתיד המדיניות של אש"ף, נמסר ממקור פלשתיני מוסמך.

במשלחת פארוק קאדומי, ראש המחלקה המדינית של אש"ף, מחמוד עבאס, עבדאללה חוראני ויאסר עבד ראבו.

כרוז פונה לאו"ם

"ההנהגה המאוחדת" של ההתקוממות הפלשתינית בשטחים פנתה בקריאה לאו"ם שיפעל למען מימוש החלטותיו "הערבות לזכותו של העם הפלשתיני להגדרה עצמית ולהקמת מדינתו העצמאית".

בכרוז מספר 27, שצוטט היום על ידי סוכנות הידיעות הפלשתינית "ואפא", קוראת "ההנהגה המאוחדת" לנסיגת כוחות הכיבוש הישראלים מהשטחים הכבושים ולהגנה בינלאומית של העם הפלשתיני "המכותר" בשטחים שלו. עוד נאמר בכרוז — כי מהלך זה צריך להמשיך "לא יותר מכמה חודשים", לקראת הקמת מדינה פלשתינית עצמאית.

"ההנהגה המאוחדת" המאוחרת כתוכה את הארגונים הפלשתינים הראשיים, קבעה תוכנית פעולה של ההתקוממות. בין השאר היא הורתה לקיים ב־14, 19, ו־26 באוקטובר שביתות כלליות בשטחים, נאמר בכרוז.

מאבטח במסוף רפיח

(המשך מעמוד ראשון)

פעילות יזומה ב־35 כפרים

על אירועי הפעילות היזומה של צה"ל נמסר, כי היא נערכה ביותר מ־35 כפרים בגדה, וכלולן בכפר יאטא, שם הותקף הכוח על־ידי עשרות מצעירי הכפר. במהלך העימות האלים ירה הכוח לעבר הצעירים ומן הירויות נהרגו שני תושבים. לטענת מקורות צבאיים, היה אחד מהם מבוקש על־ידי זרועות הביטחון. בפעולה זו ובאחרות נפצעו אתמול 13 מתושבי הגדה.

לרגל מלאת 10 חודשים להתקוממות, היתה אתמול שביתת מסחר כללית בשטחים והתחבורה פעלה באופן חלקי בלבד.

בקבוק תבערה ליד פסגות

בקבוק תבערה הושלך אמש לעבר אוטובוס "אגד" סמוך ליישוב פסגות, ליד אל־בירה. איש לא נפגע ולא נגרם נזק.

לאחר המקרה, יצאו תושבי פסגות וחסמו את הכביש הראשי המוביל מירושלים לשכם, ליד היישוב, במחאה על שצה"ל אינו נוקט בצעדים לאבטחת הדרכים ביהודה ושומרון. כוח צה"ל שיכנע את המתיישבים לפנות את הכביש.

וגם בג'בליה

בקבוק התבערה הושלך אתמול לעבר סיור צה"ל בעיירה ג'בליה, מצפון לעזה. לא נפגע איש ולא נגרם נזק. על העיירה הוטל עוצר. חמישה מתושבי הרצועה נפצעו אתמול בהפרות סדר אלימות שהיו אתמול ברצועה.

פנייה לאו"ם

מטוניס נמסר, כי "ההנהגה המאוחדת" של ההתקוממות הפלשתינית בשטחים פנתה בקריאה לאו"ם שיפעל למען מימוש החלטותיו "הערבות לזכותו של העם הפלשתיני להגדרה עצמית ולהקמת מדינתו העצמאית".

דובר צה"ל:
לא יהיה שינוי בקרוב

דובר צה"ל, תת־אלוף אפרים לפיד, אמר אתמול, כי שלושה אירועים משפיעים כיום על המצב בשטחים — הבחירות בישראל, הבחירות בארה"ב וכינוס המועצה הלאומית הפלשתינית. "לכן, להערכתי, לא יהיו בחודש הקרוב שינויים דרמטיים בפעילות בשטחים," אמר לפיד.

גרנות דורש לכנס ועדת חוו"ב

חבר ועדת חוץ וביטחון ח"כ אלעזר גרנות (מפ"ם) פנה אתמול בקריאה דחופה לח"כ אבא אבן, יו"ר הוועדה, לכנס את הוועדה בדחיפות, בשל ההסלמה במצב בשטחים. העלייה המדהימה בפעילות צה"ל שם "וההכרזות המעוררת שאט־נפש של רבין, שמתפרעים חייבים להיפגע".

מטען בביה"ס בקריית־אתא

מטען חומר־נפץ התפוצץ אתמול בבוקר במסדרון בקומת־הקרקע של בית־הספר רגוזין בקריית־אתא. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. ארבעה תלמידים ושלושה בני־מיעוטים נעצרו לחקירה.

דגלי אש"ף בוואדי ערה

שני דגלי אש"ף התגלו ביום א' בצהריים כשהם מתנופפים על עמודי חשמל במרכז הכפר ברטעה שבוואדי ערה.

אנשי חברת החשמל הוזמנו על ידי המשטרה שניתקה את הזרם בעמודים והורידה את הדגלים. משטרת מרחב העמקים פתחה בחקירה.

עד למסירת הידיעה טרם נעצר איש.

חריש: כדורי הפלסטיק — רק למנוע אלימות

יצחק שור

היועץ המשפטי לממשלה הינחה את צה"ל להגביל את השימוש בכדורי פלסטיק. במכתב תשובה ששלח יוסף חריש ליו"ר האגודה לזכויות האזרח, עלי נתן, הוא מציין כי נמסר לו, להנחת דעתו, שהשימוש בכדורי פלסטיק יותר אך ורק לקצינים שעברו הכשרה מיוחדת, לחיילים שעברו הכשרה מיוחדת או לחיילים הנתונים לפיקודם הישיר של אותם קצינים.

חריש אומר, כי "מפקדי הצבא פועלים במגמה שהשימוש בכדורי פלסטיק לא יביא לאובדן חיי אדם. ההרתעה על ידי פגיעה בבני אדם אינה מטרה לעצמה. המטרה היא אך ורק לפזר מתפרעים אלימים ולעצור בעדם מליידות אבנים וחפצים לשם פגיעה באדם או ברכב נוסע. אם סיכול יעיל ונמרץ של מעשים מסוכנים אלה ירתיע מפני המשך המעשים, הרי שיש לברך על תרומה חיובית זאת לבטחון ולשמירה על חיי אדם".

בן־עמי גוב יו"ר מנועי בית־שמש

בן־עמי גוב נתמנה יו"ר מועצת המנהלים של מפעל מנועי בית שמש. המינוי אושר על ידי שרי הבטחון והאוצר.

בן־עמי גוב, אל"מ (מיל.), יליד ירושלים בן 59, שירת בנוטרות בשנים 1947־1946, השתתף בקרבות הגדוד הרביעי במסגרת הפלמ"ח בירושלים. נמנה על מקימי קיבוץ סער בשנת 1948.

בן־עמי גוב התגייס לחיל האויר בשנת 1950, שירת בשורת תפקידים טכניים ופיקודיים. חתן פרס בטחון ישראל. השתחרר מצה"ל בשנת 1971 בדרגת אל"מ. בשנים 1987־1971 עבד בשוק האזרחי בפרוייקטים רבים ומגוונים.

עוד מחאה יפנית על כדורי הפלסטיק

מוטי בסוק

שגריר ישראל ביפן, נחום אשכול, זומן אתמול למשרד החוץ בטוקיו, כדי לשמוע, בפעם השלישית בחודשים האחרונים, מחאה יפנית על השימוש שעושה ישראל בשטחים בכדורי פלסטיק.

המנכ"ל לענייני אפריקה והמזרח התיכון במשרד החוץ בטוקיו אמר לו, כי השימוש בכדורי פלסטיק אינו תואם נורמות הומניטריות בסיסיות. מכדורים אלו נהרגו לדבריו 2 אנשים בשטחים ונפצעו רבים אחרים. ממשלת יפן מוחה על ההתנהגות הישראלית הזו, ומצפה לשינוי במדיניות של ירושלים כבר בזמן הקרוב.

בניגוד לשתי המחאות הקודמות, הסתפק הפעם משרד החוץ היפני בדברים שאמר ולא מסר לשגריר ישראל גם בכתב.

בחר את התשדיר

הליכוד יכול לי

תשדירי הבחירות של המפלגות השונות נחלקים לשני סוגים בסיסיים: בעלי גישה לניכסי העריכה האלקטרונית החדישים וכאלה הנאלצים להסתפק בכותרות מצויירות על גליונות קרטון. כמו פעם, בתקופת הטוהו של הטלוויזיה. לפי טיב הגימיק הצילומי אפשר אולי לבחור את המפלגה המתאימה ביותר לניהול הטלוויזיה, אבל מה לזה ולהנהגת המדינה?

האנמיתי ביותר מכל המשדרים בהם צפיתי היה זה של המפד"ל. איש כמו דוחה, הטיף לנו מוסר. דיוקנה ללא כחל ושרק של המפלגה הדתית המסורתית. לא פחות פרימיטיבי ומיובש היה נאומו הרהשני של פרץ מש"ס. כל המסר שלו היה: קדימה אחורה למרוקו; שם נישקו ילדים נפחדים את ידי אביהם, וזה, לדעתו של אותו חכם־מזוזות, מה שדרוש לנו בעתיד.

השמאל, כדרכו, דיבר אל השכל. שתי מדינות לשני עמים, שלום, כל מיני דברים יפים.

מפ"ם הופיעה ברמות מנהיגי ועדי־עובדים במפעלים. למרבה הצער, בעיקר במפעלים כמו את"א, שאינם עוד... לפחות לא עפו כאן דפים מתהפכים ותצלומים של נופים — כאילו ברא הליכוד את הגבעות והעמקים של הארץ.

הליכוד חשב כנראה, שהציטוט מעיתון אמריקני, אומר שאש"ף תומך בבחירת פרס כל כך מוצלח, שחזר עליו שנית. אולי זאת הדרך הנכונה, כי תעמולה הרי פועלת רק תוך שינון הדברים עוד ועוד, עד שהם הופכים למעין מוסכמות ואמיתות נצחיות.

והיה מערך?

כן, שלושה אלופי המיל שוב נקראו לשירות פעיל והסבירו שגם המערך אינו מתכוון לפתור את בעיות האיזור, למרות שהוא רוגל בוועידה בינלאומית, כי גם הוא, כמו הליכוד, נגד מדינה פלשתינית לצד מדינת ישראל, נגד החזרת השטחים. מתוך הכעס שעורר בי קטע זה אני עושה אי־צדק למערך. כי רוקע הקטע הראשון של שידוריו היה הטוב ביותר בתפריט הערב. את ניסים דהלי הדרום החליפה קריינית חיננית ומנוסה, והד"ר לתקשורת, יריב בן־אליעזר, ומי שהיה פעם הנכד של הסבא של יריב, הראה איך אפשר להלביש בתצלומים טלוויזיה כפיה ערפאתית אפילו לראשו של שמיר, (הם לא ניסו לגדל בלחייו זיפים אש"פיים אמיתיים); ואיך הגניב הליכוד טקסט פרו אש"פי לשפתיו של פרס. זה היה מרתק, אבל מה המסר הפוליטי? שהטלוויזיה יכולה לקחת שהליכוד מסוגל לבלף? מה עוד חדש?

אחר כך באו אלכסיס ומר קארינגטון ובני ביתם המסורקים למשעי והמפלצתיים. וזה כבר תשדיר ממין אחר לגמרי. עבור מי תצביע אלכסיס? האם דקס היה שגרירנו באו"ם?

גיורא מנור

צלצול מהיר — אלישבע איילון

עם יהונתן גפן

זה בידור משעמם

כל התשדירים משעממים. המערך עושה עבודה יפה, יריב בן אליעזר מוצלח. מפ"ם מאד לטעמי. הקומוניסטים יותר מדי קומוניסטים. המפלגה המתקדמת לשלום היא גם אפטרות. הליכוד כומבסטי מדי: כל השאלות האלה שהוא מפנה אל פרס הם דמגוגיה. בדיוק כמו בימים הטובים שלהם.

אנשים לא נשתכנעים מהתשדירים, זהו בידור, א. רואה איך שהילדים שלי צוחקים מכל העניין. השמוש באלופים מוזים. באנגליה זה לא היה קורה. מרוב אלופים לא רואים את היער. בישראל לאלופים יש עדנה.

בסך הכל המערכה לא מתרוממת. כל התשדירים רחוקים מן אולימפיאדה לפוליו ומשאירים את הציבור אדיש. אדם בא הביתה תשוש אחרי חיסון פוליו, אז מה הוא צריך את התשדירים? האלה? אני לא מתכוון לראות אותם יותר. ועכשיו מהר לשושלת.

כולם מרוצים — גם מפ"ם

דורית גפן

המערך נמצא במגננה, הם כל הזמן מתייחסים למשדרים שלנו — אמרו אמש בליכוד. המערך קצת בהיסטריה, הוסיפו ביחס למשדר בהשתתפות ד"ר יריב בן־אליעזר, אשר ניתח אמש את שטיפת המוח הנעשית במשדרי הליכוד. במטה ההסברה של הליכוד לא אהבו את הקטע הזה.

במטה המערך היו מרוצים במיוחד מהראיון של העתונאי מתי פלד עם שלושת האלופים. לדברי דוברת המערך המשדר נתן תשובות על שאלות שהתעוררו בנושא הבטחוני, והבהיר את התכנית הבטחונית של המערך.

במטה המערך חילקו אמש מחמאות למשדרי מפ"ם והוו: כי הם עשויים היטב. מחמאות דומות נשמעו גם במטה הליכוד.

אמש בקונצרט

פתיחה חגיגית במוזיאון

אמש נפתחה העונה ה־23 של התזמורת הקאמרית הישראלית בקונצרט חגיגי במוזיאון ת"א. כבר בנגינת המנון "התקווה" התחבב המנצח הקנדי בוריס ברוט על הקהל, באישיותו החמה והכובשת.

תחת שרביטו היתה הסימפוניה ה־29 למוצרט אנרגטית ונמרצת, אך הדינמיקה היתה נאיבית במקצת ולעתים קפריזית. גם הסימפוניה הקלאסית לפרוקופייב היתה מהירה מדי ולעתים בלעה באגרסיביות את הפרטים היפים שבדרך.

ה"וריאציות הקונצרטנטיות" לחינסטרה, הוגשו בהתלהבות וברוח הנכונה. מחמאות לסולנים — נגני התזמורת. כאן הצליח התזמור הססגוני ועתיר הדמיון לחפות על העדר פוקוס רתמי במקומות מסויימים. … המנצח אמנם כבש את הקהל, אבל לא את הנגנים. הסולנים … הבס לאסלו פולגאר היה מצוי בעולם אחר ופעל ממנו ללא … משבר האמון תוקן כהדרן התיאטרלי ששיפר רבות את מצב הרוח.

תכנית יפה, המהווה פתיחה מבטיחה לעונה מוצלחת, … מינויו החדש של שלמה מינץ ליועץ המוסיקלי של התזמו…

אורה בן דרור

לג'ו בר־און ולבני ביתו
אתכם בכאב ובצער על מות הבן
רענן
מחלקת התרבות של הקבה"א
וארגון הצלמים

במלאת שנה
לפטירתו של חברנו היקר
גיורא סימונס ז"ל
נתייחד עם זכרו
בבית העלמין של קיבוץ מזרע ביום שלישי
ל' תשרי תשמ"ט 11.10.88 בשעה 15.00
משפחת סימונס
וקיבוץ מזרע

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקידואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102—121, טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

בחירות '88

המערך תובע דיון דחוף בנשיאות ועדת הבחירות

ח"כ רמון: תומכי הליכוד מנסים להשפיע על התוצאות בכוח הזרוע

דורית גפן

מערכת הבחירות מוסיפה להתחמם במיוחד בהסגנות והפרעות מאורגנות של אנשי הליכוד בהופעותיהם של ראשי המערך. במוצאי־שבת היתה התפרעות גדולה בבית־שמש של תומכי הליכוד, תוך ניסיון למנוע את הופעתו המתוכננת במקום של שמעון פרס.

בא־כוח המערך בוועדת הבחירות המרכזית פנה אתמול לשופט גולדברג בבקשה לכנס דיון דחוף בנשיאות הוועדה כדי לדון בנסיונות תומכי הליכוד לפוצץ אסיפות בחירות של המערך ושל פרס.

ח"כ חיים רמון אומר, כי יש לקטוע באיבו את הניסיון להשפיע בכוח הזרוע על מערכת הבחירות ותוצאותיה. לדבריו, תומכי הליכוד מתפרעים ונוהגים באלימות באסיפות כדי למנוע את קיומן וכדי להטיל אימה על בוחרי המערך.

לעומת זאת, אמר אתמול דובר הליכוד, כי המערך מנצל פלוגות משטרה מפלגתיות, ואת המשטרה, כנגד תושבי ערי הפיתוח. לטענתו, ההוכחה לכך ניתנה שלשום בבית־שמש כשהמערך שלח אוטובוס מיוחד של סדרני פלוגות "הפועל" יחד עם כוח מג"ב ושוטרים רכובים על סוסים כדי להתגרות בתושבי בית־שמש. עוד אומר הדובר, כי המערך ממשיך להתייחס לתושבי ערי הפיתוח בשחצנות והתנשאות כפי שמפא"י התייחסה אליהם בשנות ה־50.

לדבריו, לגבי המערך תושבי ערי הפיתוח והשכונות הם אוכלוסיה שצריך להתגרות בה ככלי משחק בתעמולת הבחירות, ולשם כך כדאי לנסות להטיל בה רפש. בליכוד טענו אתמול כי המערך הביא עימו צוות צילום ויזם צילומים של התפרעויות בבית־שמש. עוד אמרו, כי סדרני "הפועל" באו עם חולצות כחולות, דבר שמגביר את לחץ הדם של הליכודניקים וכי השוטרים חיממו את האווירה.

על טענות הליכוד אמרה דוברת המערך: "לא יעזור לליכוד שום דבר. הטענות המגוחכות שהם מעלים לא משכנעות אף אחד. הליכוד החליט לנקוט דרך של בריונות. כל הפעילויות שלו בסוף השבוע מעידות על כך. זו היתה דרכו מתמיד, וכל הנסיונות למצוא אליבי לא יועילו," הוסיפה מיכל כהן. בתשובה לשאלה אמרה, כי במפלגת העבודה מביאים סדרנים כדי לשמור על הסדר ולא כדי ליצור פרובוקציה.

ויכוחים סוערים על פירוש החוק עיכבו את עצרת העם בשדרות, אשר הזמינה את ציבור העובדים למפגש עם פיני גרוב, מנהיג מאבק פועלי אתא ומועמד מפ"ם לכנסת, ומישל אלמליח – מנהיג מאבק פועלי מספנות ישראל. האם סרטי וידאו המשמשים להקרנה בחוגי הבית של פעילי מפ"ם מותרים על־פי החוק להקרנה בחוצות או לא, זו היתה השאלה. במשך חצי שעה ניהלו מארגני העצרת ויכוחים סוערים עם מפקד המשטרה במקום, במהלכם נקרא עו"ד חיים אונגר (נציג מפ"ם בוועדת הבחירות המרכזית) פעמיים ממשרד השופט גולדברג, על מנת לשכנע טלפונית את קצין המשטרה כי אין בעצם ההקרנה משום עבירה. לאחר זמן ארוך נעתר הקצין להמשיך את העצרת לא לפני שאמר: "למרות הכל אני לא שלם עם עצמי. אבל אין בכוונתי לשים רגליים למפ"ם. נו טוב, תקרינו — מחר בבוקר אבדוק אם זה חוקי". בתמונה: פיני גרוב מהוהר על ידי המחסום: "תהיה או לא תהיה עצרת!" (צילום: ורד פאר)

שמיר שוב הגיע במסוק צבאי לאסיפת בחירות

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית השופט גולדברג שלח אתמול מכתב לנציג המערך והליכוד בוועדה בצירוף צילום מכתבו של יאיר צבן, אשר התלונן על השימוש במסוק צבאי על־ידי ראש הממשלה שמיר להופעותיו באסיפות בחירות. במכתבו קובע השופט: "אציין, כי אכן צודק הפונה, כי יש להקפיד על הפרדה בין התפקיד הממלכתי לבין פעולה מפלגתית לצרכי בחירות". אתמול גילה איש מפ"ם בירוחם כי ראש הממשלה שמיר הגיע למקום שוב במסוק צבאי לצורך אסיפת בחירות. יאיר צבן שיגר מחאה חריפה והודיע כי אם ראש הממשלה לא יודיע בשמו ובשם חברי הממשלה שהשימוש במסוקים צבאיים יופסק מיד, הוא יעתור לקבלת צו מניעה זמני. הבוקר יגיש נציג מפ"ם בוועדה את הצו.

דורית גפן

השייח' זועבי מכפר סולם — הצטרף למפ"ם

השייח' עבד אל הארי זועבי מכפר סולם, שהיה מזוהה עם חדש — הצטרף למפ"ם.

השייח' כתב בעיתון אל־מירסד כי החליט להצטרף למפ"ם בגלל מאבקה לשלום ושוויון, ועל כך שהוכיחה עצמה כתובת לערביי ישראל. הוא גם קרא לערבים להצביע בעבור מפ"ם.

דורית גפן

באייר: טעם לפגם בניצול ילדים למשדרי תעמולה

יושבת־ראש ארגון המורים העל־יסודיים שושנה באייר השיבה אתמול במברק ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית השופט אליעזר גולדברג בקריאה להביא בחשבון בין יתר שיקוליו — כאשר הוא מחליט אם לפסול או לא לפסול את תשדירי המפלגות בטלוויזיה — את התופעה שיש בה לדעתה מן הטעם לפגם של ניצול בני נוער וילדים במסגרת תעמולת הבחירות לטלוויזיה. באייר מציינת שגיוסם של נערים על־ידי מפלגות והבאתם בכך להזדהות מוקדמת עם אותה מפלגה היא פעולה אנטי־חינוכית העשויה להפריע לאותם בני נוער בבגרות בני גילם בגלל התווית המודבקת בהם.

יורם בר

הספר
"משפחתי וחיות אחרות"
מאת ג'רלד דארל
יצא
בספריית־פועלים
ניתן להשיג בחנויות הספרים
ובחנות ההוצאה ברח' חומה ומגדל 2, ת"א

ג'לג'וליה עם הליכוד לשעה קלה

דורית גפן

שעה קלה לפני שהגיע השר ארנס לביתו של אחמד עודה בג'לג'וליה, עמלו כמה נערים בחצר הבית בתליית שלטי הליכוד והצבת דגלי המדינה. 10 דקות לאחר שעזב השר את המקום הוסרו כל השלטים והדגלים, ולא נותר מהם זכר.

כמה עשרות אנשי ג'לג'וליה באו אתמול לקבל את פני ארנס. אחמד עודה בעל הבית, ופייסל עראר, שנציגי הליכוד במקום הבטיחו לשר כי הפעם יצביעו רבים לליכוד. לפני ארבע שנים הצביעו לליכוד רק 17 איש.

ארנס, מלווה במנשה אביוף, ראש המטה הערבי של הליכוד, מבטיח למאזיניו שהליכוד יעניק להם שוויון ומזכיר להם כי בגין התנגד לממשל הצבאי, והליכוד הוא זה שהביא שלום. הוא גם מבטיח להם לבוא שוב לכפר לאחר ניצחון ליכוד בבחירות ולהתגוג איתם יחד. ראש המועצה, טלאל רבי, טורח להרגיש, כי בא רק כדי לתת כבוד לשר אבל הוא לא מזוהה עם הליכוד.

כאשר לקהל המוזמנים ניתנת הזדמנות לשאלות, מבקש מישהו מהשר לדאוג שבעלי המוניות בכפר יקבלו תחנה בפתח־תקווה. ארנס מבטיח לבדר את העניין עם חברו קורפו. רזי עראר, המציג עצמו אחר־כך כפעיל מערך, שואל את ארנס: אתם אומרים לא לוועידה בינלאומית ולא לאש"ף — אז מה כן? ארנס חוזר על נוסחת קמפ־דייוויד. כאן בג'לג'וליה הוא חורג מהמינוח הליכודי (ערביי א"י) ומדבר על "האוכלוסיה הפלשתינית". אותה תשובה כמעט יש לו גם לאחר התושבים, ששואל על האינתיפאדה ועל מדינה פלשתינית. קודם אוטונומיה ואחר־כך מו"מ על הסדר קבע — אומר ארנס בלי להיכנס לפרטים ובלי להתייחס כלל למדינה הפלשתינית.

מתוך הקהל הקטן, המכבד את נוכחותו של השר, ואולי את בעל־הבית, לא כולם ליכודניקים, והם טורחים לומר זאת אחר־כך לעיתונאים. אבל פייסל עראר מצהיר שהוא ליכוד, והוא מדבר בשבחו של ארנס: כאשר היה שר ביטחון נכנסתי אליו בלי בעיות... ופייסל הוא בעל חברת שמירה, אבטחה ונקיון ברמת השרון. אצל רבין אני מחכה כבר שנה בתור. את פייסל לא מעניינת האינתיפאדה. "זה לא העסק שלנו. מה ייצא לנו אם תקום מדינה פלשתינית?"

הכבישים הצרים, המובילים לביתו של עודה נסללו רק לפני ימים אחדים, ומישהו מייחס זאת לבחירות.

קודם־לכן היה השר ארנס אורחו של השייח' דיב עלימי בכפר קרע. אבו יוסף הוא חבר מרכז חרות. גם אותו לא מעניינת האינתיפאדה. "לא דיברנו על זה" — הוא אומר. דיברנו על חינוך, כבישים, ספורט.

בביתו של ד"ר יוסף עלימי הכינו חפלה קטנה לשר. אורז עם צנוברים ובשר, תפוח אדמה ממולא, שפע של סלטים, קובות, סטיקים מבשר כבש וצ'יפס. ארנס ממעט לאכול. בסלון הבית הגדול והיפה החלוקה ברורה. שולחן קטן אינטימי שסביבו ראש המשפחה שייח' עלימי עם השר ויועציו. בפינה אחרת סמוך לדלת כמה מאנשי הכפר. במרכז החדר שני שולחנות לבני הלוויה של השר ולבני הבית. את האוכל מגישים הגברים, בני המשפחה. הנשים אינן בנמצא. רק כאשר מבקשות העיתונאיות להודות לבעלת הבית על תבשיליה יוצאת רעייתו הנאה של יוסף.

בהמשך מסע הבחירות של ארנס בכפרים הערביים הוא מגיע מאוחר יותר לביר סיקה, ומשם לג'סר א־זארקה ולפרדיס. הליכוד רוצה את קולות הערבים.

ארנס עם עלמי בכפר קרע (צילום: אסף שילה)

אין טעמים בחוק המצדיקים פסילתה של "מולדת" — קבע השופט גולדברג

בצלאל עמיקם

רשימת מולדת של אלוף (מיל) רחבעם זאבי, זכתה אתמול באישור המיוחל להתמודד בבחירות לכנסת ה־12 לאחר שעברה את המשוכה של ועדת הבחירות המרכזית.

21 מחברי הוועדה הניפו ידיהם בעד, ואילו המצדדים בפסילה היו 6 בלבד. 3 נמנעו, ביניהם מפ"ם וח"כ חיים רמון (מערך). הנימוקים שהועלו נגד רשימת מולדת נדחו גם על־ידי יו"ר ועדת הבחירות, השופט אליעזר גולדברג, שהדגיש כי אין טעמים בחוק המצדיקים פסילת הרשימה. יוסי שריד (רצ) תקף בחריפות את דעותיו של רחבעם זאבי וגזר גזירה שוה בינם לבין האידיאולוגיה של תנועת "כך", קול מחאה הרימו נציגי הרשימה המתקדמת.

רחבעם זאבי בוועדת הבחירות המרכזיות, אתמול (צילום: אליהו הראתי)

זאבי השיב להם באומרו כי הדרך שלו לשלום ואחוות עמים היא הפרדה גמורה בין העם היהודי לבין העם הפלשתיני, וזאת יש לעשות בדרך של טרנספר.

הצבעה אחרת שנערכה אתמול היתה להסיר את רשימת צומת של רפול וכן את רשימת התחיה מרשימת המפלגות הנאבקות על מקומן בכנסת. דבריו של נציג צומת, שאמר כי הריבוי הטבעי הערבי הוא ניסיון לכבוש את הארץ באמצעות הרחם של האשה הפלשתינית הרגיזו רבים. בהצבעה הוחלט ברוב קולות לאפשר לרפול לרוץ לכנסת.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו — תיק מס' 1051/88
בעניין פירוק חברת האחים עבדה חברה לקבלנות ובנין בע"מ
המבקש אבירן (עבאדה) דוד
הודעה בדבר הגשת בקשה לבית המשפט לפירוק חברה
נמסרת בזה הודעה כי ביום 31.5.88, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב בקשה לפרק את החברה הנ"ל, וכי בקשה זו תישמע בבית המשפט ביום 19.10.88, בשעה 08:30.
כל נושה או משתתף של החברה שברצונו לתמוך במתן צו הפירוק או להתנגד לו, רשאי להופיע בשעת הדיון, בעצמו או באמצעות עורך־הדין שלו. לאחר שימסור למבקש הודעה על רצונו זה.
את ההודעה יש למסור למבקש או לשלחה בדואר באופן שתגיע לידי ב"כ המבקש, עוה"ד י. כהן ו/או י. סגל מרחוב דיזנגוף 130, בתל־אביב מיקוד 64397, לא יאוחר מיום 18.10.88, שעה 16:00.
לנושה או למשתתף שיבקש זאת, ימסור המבקש, תמורת תשלום, העתק מהבקשה לפירוק.
יובל כהן, עו"ד, ב"כ המבקש

המשכים

300 אלף

חלו בפוליו אושפזו בשבוע שעבר בבית־החולים „הלל יפה". מדובר באשה מפרדס־חנה וצעיר וילדה מקיבוץ מענית. לדברי הרופאים, לשלושה, ובמיוחד לאשה, אין סימנים מובהקים של פוליו, ורק משום הרגישות לנושא נערכו להם בדיקות מתאימות, שתוצאותיהן יוודעו רק בעוד עשרה ימים עד שבועיים.

שיבושים ותקלות

אתמול חוסנו ברחבי הארץ כ־300 אלף תינוקות ופעוטות עד גיל שנה וכן תלמידים העומדים לצאת לטיולים ותלמידים בנפות עכו ורחובות. היום הראשון למבצע החיסונים היה רצוף תקלות ושיבושים במקומות רבים, בגלל מחסור במנות חיסון וכוח־אדם והיעדר תיאום בין התחנות ללשכות המחוזיות. למקומות רבים, כמו יהוד, גבעתיים, וחולון למשל, הגיעו התרכיבים רק בשעות אחרי־הצהריים, והורים רבים, שהמתינו מהבוקר ליד התחנות לבריאות המשפחה, חזרו הביתה במפח־נפש. במקומות אחרים, כמו בירושלים, חיסנו האחיות, בניגוד להוראות, גם מבוגרים וחיסלו את כמות החיסונים המוקצבת לאותו יום.

(המשך מעמוד ראשון)

בהלה בירושלים

בירושלים פרצה בהלה בציבור, כשנודע על הימצאות נגיפי פוליו אלימים באזור נחל־קדרון, המנקז את מי־השופכין של השכונות הצפוניות ומזרח העיר. רבים צבאו עם ילדיהם על המרפאות והתחנות לבריאות המשפחה, שלא עמדו בעומס.

המטה המיוחד של משרד הבריאות הזרים עוד כמיליון מנות־תרכיב לכל רחבי הארץ, והבטיח, כי לא יהיה מחסור נוסף.

„פצצת הביוב"

בישיבת הממשלה אתמול נדונה התפרצות הפוליו ומבצע החיסונים. פרופ' לס מסר, כי המבצע יעלה כ־4 מיליון ש"ח. שרת הבריאות התריעה, כי מצב הביוב והתברואה בישראל הוא פצצת־זמן, העלולה להתפוצץ בכל רגע. ראש הממשלה הבטיח, כי בשבוע הבא יגיש משרד הפנים דו"ח מצב ותוכנית פעולה לשיפור מצב הביוב בארץ.

הסתיים החיסון בצה"ל

צה"ל סיים את מבצע חיסון החיילים. חוסנו רבבות, וחיילים ששהו בימים האחרונים בחו"ל, בחופשות או בפעילות מיוחדת, שמנעה מהם קבלת החיסון, יחוסנו במרפאות הצבא בימים הקרובים.

בנק אמריקני

ל„כור" מפרק זמני, והליך זה יפקיע את ניהולו של הקונצרן מההנהלה הנוכחית ומחברת העובדים.

בבקשת הפירוק, שהוגשה אתמול על־ידי עו"ד יעקב נאמן, נטען כי ב־29 במארס '88 חתם הבנק על הסכם עם חברה בת של כור, „כור ארה"ב", לפיו הוסכם להעמיד לחברה קו אשראי מתחדש עד לסכום מירבי של 25 מיליון דולר. השימוש בקו האשראי היה באמצעות שטרות ונקבע כי מועדי הפרעון בשטרות יהיו תוך 90 יום מיום קבלתם, אך לא יאוחר מ־180 יום מאותו מועד.

בא כוחו של הבנק טוען, כי כור ערבה להתחייבויות של חברת הבת שלה כלפי הבנק, וכאשר התברר כי הקונצרן אינו עומד בהתחייבויות ואינו פורע את החוב, פנה בריאן צימבליסט, משנה לנשיא הבנק, ליוסף רובינשטיין, מנהל הכספים של „כור ארה"ב", בדרישה לפרעון ההלוואות. רובינשטיין הצהיר, כי החברה אינה מסוגלת לפרוע לבנק את ההלוואות. בעקבות זאת פנה צימבליסט לשמעון רביד, סמנכ"ל לכספים ב„כור", ונענה כי כור אינו מסוגל לעמוד בערבות ל„כור ארה"ב" והקונצרן אינו יכול לפרוע ולו חלק כלשהו של ההלוואות. „באנקרס טרסט" טוען עוד, כי בנוסף להלוואות האלה, הוא נתן הלוואות נוספות ל„כור תעשיות" ולחברות בנות שלה בסכום כולל של כ־135 מיליון דולר.

גאון: ניצול הבחירות

בני גאון אמר אתמול, כי היקף המעורבות הפיננסית של „כור" בבנקים בחו"ל מגיע לסכום של 300 מיליון דולר בקווי אשראי ועוד הנפקה של אגרות חוב כ־100 מיליון דולר. לדבריו, כל הבנקים בחו"ל הבטיחו לא לקצץ בקווי האשראי של הקונצרן, ו„באנקרס טרסט" היה בין הראשונים שעשו זאת. גאון אומר כי בקשת הפירוק 3 שבועות לפני הבחירות מעוררת ספק לגבי תום הלב בבקשה. „הם רוצים לנצל מצב מתוך הנחה שלא יתנו להגיע למצב של פירוק ומישהו יתקפל וישלם", אמר.

חשש ממינוי כונס

חוגים בנקאיים בישראל אמרו אתמול, כי אין להמעיט בערכה של

(המשך מעמוד ראשון)

הפרשה, כיוון שהיא עלולה להמשיך להתגלגל ולגרום נזק ל„כור" ולמערכת היחסים בין המשק הישראלי והבנקאות האמריקנית. לדברי אותם חוגים, קיים חשש שהשלכות הבקשה שהוגשה אתמול תהיה העברת הניהול מההנהלה הנוכחית של „כור" לכונס נכסים מנהל, דוגמת „אל־על" או „אליאנס". להערכת גורמים בנקאיים, הבנקים הישראלים יחפשו פתרון שייקח בחשבון את השיקולים הכלל־משקיים, אבל מבלי לפגוע באינטרסים של הבנקים הישראלים עצמם.

מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, הביע אתמול את צערו על הצעד של „באנקרס טראסט" ואמר, כי בחברת העובדים קיים אמון „ללא סייג" בהנהלת „כור". הנושא יידון היום בישיבת הוועדה המנהלת של חברת העובדים.

יצויין כי „באנקרס טראסט" מעורב בפעילות עם חברות ישראליות רבות ומפעיל במשרדיו דסק מיוחד לענייני ישראל. שבח אופיר, היה ראש אגף הכספים ב„כור" ואולץ להתפטר עם כניסת גאון לתפקיד המנכ"ל, היה בעל קשרים מעולים עם הבנק האמריקני והצליח להשיג לקונצרן קווי אשראי בתנאים נוחים ביותר. גאון הזכיר אתמול, כי עם התפטרותו של אופיר מ„כור", הוא בישר לו כי יהיה נציג „באנקרס טרסט" בישראל. גאון אמר, כי מערכות היחסים בין הקונצרן לבנק האמריקני אינן צריכות להיות מושפעות מחילופי המנהלים ב„כור".

דיון בירושלים

נגיד בנק ישראל, הפרופ' מיכאל ברונו, מנכ"ל משרד האוצר ויקטור מדינה, החשב הכללי, אריה שר, המפקח על הבנקים, הד"ר אמנון גולדשמידט ונציגי 3 הבנקים הגדולים קיימו אמש דיון מתמשך עם מנכ"ל כור, בני גאון, בפגישה מיוחדת שזימן נגיד בנק ישראל בפרשת התביעה של הבנק האמריקני נגד קונצרן כור.

שר האוצר משה נסים ביקש מנגיד בנק ישראל לכנס את ההתייעצות בדרג הבכיר כדי לשמוע על פרטי הפרשה ולנסות ולגבש המלצות לסייע לחברת כור להיחלץ ממצוקתה.

בצה"ל החליטו

(המשך מעמוד ראשון)

הפרקליט הצבאי הראשי, עם סיום חקירת מצ"ח. בשלב זה לא ברור אם כל המעורבים יועמדו למשפט לפני בית דין צבאי, ויתכן כי חלקם יישפטו כדין משמעתי לפני קצין בכיר.

לכתבנו הצבאי נמסר, כי נגד סגן־אלוף יורם דיל, שנעצר ושוחרר לאחר מספר ימים, לא יוגש כתב אישום ויתכן כי הרמטכ"ל וראש אכ"א יתנצלו לפניו עם תום החקירה.

גורם צבאי בכיר אומר, כי לקראת סיום החקירה ניתן לחוש בצה"ל „אנחת רווחה", לאחר שהוברר בוודאות כי לא ניתן פטור במירמה לצעירים לפני שירות חובה, וכי הפטורים ניתנו לאנשי מילואים בלבד. „עכשיו ברור כי זה עניין יותר פלילי מאשר נורמטיבי, וקל לנו יותר כשברור כי לא שוחררו חיילים בשירות חובה ולא היתה פגיעה בקודש הקודשים של עם ישראל — שירות החובה בצה"ל".

עובדי מפעלי השטיחים והווילונות באור־עקיבא חסמו מבואות העיירה

אם לא תיפתר בעיית השובתים השבוע — מאיימים תושבי העיירה להפגין מול משרדי הממשלה

קובי מנדל, יואב אביב, עתי"ם

פועלי מפעל השטיחים ומפעל הווילונות באור־עקיבא, השובתים מעבודה, חסמו אתמול בין השעות 9 ל־10 בבוקר את הכניסות לעיירה, במחאה על סכסוך העבודה המתמשך במפעלים.

הפועלים המוחים, ואיתם רבים מתושבי העיירה, סירבו לאפשר כניסה או יציאה לישוב, ובעלי מכוניות רבות נאלצו להמתין שעה ארוכה בכבישי הגישה לישוב. השובתים הניפו כרזות רבות שהתריעו על מצבם.

בנוסף, שבתו אתמול עובדי המועצה המקומית אור־עקיבא וכן מוסדות נוספים בעיירה, למעט מוסדות החינוך, כצעד הזדהות עם 620 פועלי המפעלים השובתים, רובם תושבי אור־עקיבא. על ההשבתה החליטה מועצת אור־עקיבא בישיבה שקיימה בשבוע עבר. ראש המועצה שלום שבתאי טען, כי אם לא תיפתר בעייתם של העובדים השובתים השבוע — יקיימו תושבי העיירה הפגנה מול משרדי הממשלה בירושלים ביום א' הבא.

באור־עקיבא נשמעו לאחרונה קולות שתבעו את החרמת הבחירות לכנסת בשל הזנחת משרדי הממשלה את הישוב.

בשעות הצהריים נפגש השר עזר וייצמן, תושב קיסריה הסמוכה, עם ראש המועצה ונציגי העובדים ושוחח עימם על הנסיונות לפתרון המשבר בשטיחי כרמל.

אתמול היו אמורים עובדי מפעליו של אברהם שפירא לקבל את משכורת ספטמבר, אולם לדברי חבר הוועד יהושע גוקמן, לא קיבלו העובדים את שכרם. השביתה ב„שטיחי כרמל" פרצה לאחר שהוועד טען שההנהלה אינה מכבדת את הסכם התנאים הסוציאליים שנחתם בין שני הצדדים. על־פי הסכם זה ההנהלה התחייבה, בין היתר, לשלם משכורת י"ג לעובדים וכן להפריש כספים לקופת פיצויים ולקרן מבטחים. מחלוקת עיקרית קיימת גם על רשימת 73 העובדים שאותם דורשת ההנהלה לפטר. הוועד טוען שרוב המפוטרים הם פועלים ותיקים שנזרקים כעת לרחוב ללא פיצויים הוגנים.

במהלך המו"מ הבהירה ההנהלה כי אינה מתכוונת לסגת מכוונתה לפטר את אותם פועלים, משום שהגיעה לרשימה זו לאחר שיקולים מקצועיים בלבד, שנבעו מתהליך המיכון אליו נכנס המפעל ובעקבותיו נותרו מספר פונקציות מיותרות במפעל שלא זקוקים להן כעת. ההנהלה הודיעה ש־80 פועלים נוספים ממפעלי „שטיחי כרמל" וגלנויט עומדים לקבל בקרוב מכתבי פיטורים מהעבודה.

„הצילו, גזענות"

חמישה מן המנהיגים הצעירים של תנועת „ס.או.ס. — גזענות" ביקרו בסוף השבוע שעבר בבית־התפוצות. מטרת התנועה להיאבק בגזענות בעולם כולו ולסייע למצוא דרכי הידברות בין צדדים עוינים. לארץ הגיעה המשלחת במטרה לבחון מקרוב את המצב הפוליטי ולהיפגש עם אישים מרכזיים במגזר היהודי והערבי. (צילום: דורון בכר)

אחד הרועים בפתיחת משפטו של ישראל זאב משילה:

קראתי לו: ישראל ישראל, אני ריזק אבל הוא המשיך לירות עלינו ברובה

עתי"ם

משפטו של ישראל זאב (38), מהישוב שילה המואשם בהריגת רועה ערבי, ג'ודה עבדאללה עוואד, נפתח אתמול בבית המשפט המחוזי בירושלים בפני השופט ד"ר צבי כהן.

בתחילת הדיון הקרינה התביעה את סרט השיחזור שביצע הנאשם ב־6 במאי, יום לאחר המקרה. זאב אומר בשיחזור, כשהוא נראה נרגש ביותר: „כאשר זרקו עלי אבנים, דרכתי את הנשק כי הרגשתי עצמי בסכנה. יריתי צרור באוויר: הם המשיכו להתקרב ולזרוק עלי אבנים: לא היתה לי שום כוונה לפגוע במישהו: לא ראיתי שאף אחד נפגע ולא ראיתי שאף אחד נפל: בצד ראיתי שמישהו שוכב: כל כך הייתי בטוח שלא פגעתי בו, חשבתי שהוא מתפלל: כשהתקרבתי ראיתי שהוא הרוג: הייתי המום".

זאב מואשם בהריגתו של הרועה עוואד, לאחר שנתקל ברועים בשדה הסמוך לישוב. הוא טוען בהודעתו במשטרה שירה מתוך הגנה עצמית. בשיחזור הוא מספר כי ראה שלושה אנשים בורחים לאחר היריות. בהודעה הוא אומר שירה לעברם 16 כדורים. שניים מחוקרי המשטרה, שהעידו הבוקר בבית המשפט, סיפרו שמצאו בשטח 6 תרמילים בלבד.

לאחר הקרנת השיחזור, העיד ריזק אבו נעים, אחד הרועים שנפגע ברגלו מהיריות. ריזק סיפר, כי הגיע בצהריים למקום התקרית יחד עם שלושה רועים נוספים והארבעה רעו בשטח כ־150 כבשים. הוא סיפר, כי לא הבחין בהגעתו של ישראל זאב לשטח. „הוא ירה למעלה וצעק „רוח מין הון". אנחנו ברחנו. אחר־כך ירה עלינו. ראיתי רובה בידו. בפעם הראשונה הרובה היה מכוון למעלה, ואחר־כך ישר. קראתי לו „ישראל, ישראל, אני ריזק" אבל הוא המשיך לירות. היתה לי מטפחת רק לראש. [illegible] כיסתה את הפנים. אני מכיר אותו, כי הוא היה חבר שלי. יש לו סוסה ואני הייתי משקה אותה. אחר־כך ראיתי את ג'ודה הרוג. נפגעתי מכדור ברגל, אבל הצלחתי לברוח".

זאב סיפר בשיחזור שהרועים הערבים זרקו עליו אבנים. ריזק ורועה נוסף שהעיד אתמול — אימאן עבד אל מג'אלי — הכחישו את הדברים. „אין שום איבה בינינו לבינו, אין שום סיבה שנזרוק על ישראל אבנים", אמרו.

סניגורו של זאב, עו"ד יעקב ויינרוט, ביקש להוכיח בבית־המשפט כי לרועים הערבים היה הסכם עם מזכיר הישוב שילה, יונה צורף, שלפיו בכל פעם שהיו רוצים לרעות את העדרים סמוך לישוב, היו מודיעים על כך מראש. ריזק אמר בעת עדותו, כי לא היה שום הסכם כזה.

שאלה נוספת, שעלתה הבוקר בעת הדיון המשפטי, היתה פרשת ההודעות שנתנו הרועים שהיו עדים לתקרית בפני עוה"ד פיליציה לנגר, כדי שתשתמש בהודעות להגשת בג"ץ בשם משפחת ההרוג. משפחתו של ג'ודה עתרה לבג"ץ בבקשה להעמיד לדין את ישראל זאב באשמת רצח אך העתירה נדחתה. שני העדים אימאן וריזק אישרו שאכן חתמו על תצהירים בפני עורכת הדין לנגר אך הכחישו את טענת הסניגור, שכביכול תיאמו ביניהם גירסאות ושחתמו על התצהירים עוד לפני שהשתתפו בשיחזור התקרית שצולמה על־ידי המשטרה.

במהלך הדיון העיד גם הפתולוג ד"ר יהודה היס מהמכון לרפואה משפטית באבו כביר. היס סיפר, כי ג'ודה נהרג מיד מפגיעת קליע בראשו ושלל את האפשרות שהכדור ניתז לעברו מן האדמה. הוא אמר כי לפי חוות הדעת הפתולוגית לאחר נתיחת הגופה מדובר היה בירי ישיר. המשפט יימשך היום.

עוד שניים בנקודת זינוק לתפקיד מפכ"ל המשטרה

משולם עמית נתמנה מפקד משמר הגבול ואלברט מוספיה — למפקד מחוז המרכז

זהבה מוזס

ניצב משולם עמית התמנה למפקד משמר הגבול ותת־ניצב אלברט מוספיה התמנה למפקד מחוז המרכז. על כך הודיע אתמול, בישיבת סגל הפיקוד הבכיר במשטרת ישראל המפכ"ל רב ניצב דוד קראוס. בכך הסתיימה תקופה של תרועת שמועות, וכה במסגרת מה שכונה במשטרה „מלחמת הניצבים על כס המפכ"ל הבא".

מפקד מחוז המרכז, ניצב אנוש גבעתי, ומפקד משמר הגבול ניצב פנחס שחר, יפרשו בסוף ינואר לגמלאות. עובדת הפרישה היתה ידועה זה מכבר, ובמטה הארצי — כמו גם במחוזות השונים — העלו השערות שונות לגבי המועמדים האפשריים לתפקיד תוך הדגשה כי קבלת פיקוד על מחוז תיתן נקודות למי שיתכוון להתמודד על כס המפכ"ל. כך למשל, הביאו את ניצב יגאל מרכוש ששימש כראש אגף החקירות במטה הארצי ולצורך ההתמודדות על תפקיד המפכ"ל הוא משמש עתה כמפקד מחוז תל־אביב.

מפקד משמר הגבול הנכנס, משולם עמית, היה ב־3 וחצי השנים האחרונות ראש אג"ם ומשרת כ־25 שנה במשטרת ישראל ומילא תפקידי פיקוד במשמר הגבול ובמטה הארצי במשטרה. כן היה מפקד מרחב חיפה וראש מחלקת ההדרכה.

תת־ניצב אלברט מוספיה משרת במשטרה 28 שנה לאחר שהשתחרר בדרגת רב־סרן מצה"ל. בעבר שימש בתפקידי פיקוד במשמר הגבול כמפקד יחידת שדה התעופה בן גוריון, מפקד מרחב אילת, סגן מפקד משמר הגבול ועוזר ראש אג"ם. תת־ניצב מוספיה יצא ב־1987 ללימודים ובסיומם ייכנס לתפקידו כמפקד מחוז המרכז. המינויים ייכנסו לתוקפם ב־1 בפברואר '89.

ניצב פנחס שחר, מפקד מג"ב הנוכחי, פורש לגמלאות לאחר 24 שנות שירות, כהן היה סגן מפקד משמר הגבול ומפקד משמר הגבול.

משולם עמית

המרי באלג'יר מתרחב, חיילים יורים במפגינים ולתוך הבתים

יותר מ־200 הרוגים ואלפי פצועים ב„אינתיפאדה בגדול" ● „האחים המוסלמים" יוצאים ממחבואם ומשתלטים על הנהגת המרי ● באירופה חוששים מגלי פליטים

אירנן יפה (צרפת)

פאריס. — גוויות מרוטשות מתגוללות בכיכרות ברובעים העממיים, כרוזים נותנים זוהרים בשמי הלילה. הצבא יורה אל מרפסות הבתים, אל תוך ההמונים. צעירים חמושים בקלשניקובים יורים מן הגגות על כוחות הצבא. נשים משליכות בקבוקי־תבערה ואבנים מן המרפסות. עשן שחור עולה לשמים מכל הרובעים — כך מתאר צרפתי שחזר אתמול מאלג'יר את מרי־הצעירים האלים.

בפאריס מסרו, כי עד כה נמנו יותר מ־200 הרוגים ואלפי פצועים בהתנגשויות. לפי עדי־ראייה, שורר בשעות היום שקט יחסי, אך בלילה מתחדשות ההתנגשויות האלימות. זו אינתיפאדה, אבל בגדול. המרי התפשט גם לכל ערי־השדה.

השלטון מדכא את ההתקוממות באכזריות. הצבא מפעיל נשק כבד, טנקים יורים אל תוך בתים שמהם נזרקים אבנים. החיילים עצבניים ומפוחדים מאוד, ומרססים בצרורות כל מה שנראה בעיניהם כאיום. הצעירים חוששים לצאת ביום חשופים אל מול הצבא, שיורה ללא הבחנה. אך ההתקפות מתחדשות בלילה, בחסות החשיכה.

הצעירים מתאספים במסגדים. ארגון „האחים המוסלמים" יצא מהמחתרת ומחלק לצעירים נשק חם. הקנאים המוסלמים משתלטים על הנהגת המרי, למרות שהצעירים רחוקים מן האיסלאם ושואפים לדמוקרטיה בנוסח מערבי.

נשיא אלג'יריה יופיע הערב בנאום לאומה בטלוויזיה. לא ברור מה יש לו להציע לצעירים. השלטונות מדברים על „קנוניה זרה". שר הפנים קורא לצעירים לשוב לבתיהם, אך גם דירות אין להם. נציג של ממשלת אלג'יר בפאריס אמר ברדיו „אירופה 1", כי המהומות ידוכאו בכוח. השלטון נראה נחוש לדכא את המרי אפילו במחיר מרחץ־דמים.

הממשלה הצרפתית ושאר ממשלות אירופה לא יפריעו לדיכוי. באירופה מעדיפים את הדיקטטורה הצבאית על חשש מאי־יציבות במגרב, שעלולה להציף את אירופה בגלים של פליטים.

הקהילה האלג'ירית בצרפת, המונה כמעט מיליון נפש, עורכת הפגנות ברובע הערבי בברבס בקריאות „שאדלי רוצח", וקוראת להפיל את הכת הצבאית השלטת באלג'יר.

טנק בכיכר הקדושים המעונים (צילום: אי.פי.)

אהבתם העירומה של ורה וסרג'י הסעירה את מוסקווה

רויטר

מוסקווה. — סרט סובייטי, בו נראה לראשונה זוג מקיים יחסי־מין, גרם סנסציה במוסקווה והשלטונות אמרו להקרינו בבתי־הקולנוע במרכז העיר.

„מאלנקאיה ורה" (ורה הקטנה) הוא שמו של הסרט, המתאר את חייה של משפחה רוסית בכפר. יותר ממליון צופים באו לצפות בסרט בשבוע ההקרנה הראשון, אך לא בזכות המסר של הסרט, אלא בזכות הסצנות הגלויות שבו.

בקנה מידה מערביים, היינו מגדירים את הסצינה, שבה נראית ורה במיטה עם מאהבה סרגיי, „מתונה" אך אין ספק שזה מה שהניע את המוני המוסקוואים להשתרך שעות ארוכות בתור, בתקווה להשיג כרטיס.

ורה היא קטינה מתוצפת, הלובשת בגדים חשופניים ומעזה לחלוק על הוריה. היא חיה בזדאנוב, עיירת־נמל תעשייתית באוקראינה.

אביה של ורה, שאביה אלכוהוליסט ואימה לא מבינה אותה, מתעמתים כאשר פוגשת היא את סרגיי על חופת הדייקרים. המשטרה עוצרת למקום ורה וסרגיי נמלטים לאחר של סרגיי. היא נראית מתחמקת. עירומה ממיטתו ותוזרת למשפחתה. מאוחר יותר, מופיעה במרפסת עם סרגיי, קצרה אומנם, אך בגוה. ורה, נכנסת להריון והזוג מתחתן. סרגיי עובר לגור בבית הוריה של ורה. זה הפתרון היחיד לזוגות צעירים בבריה"מ. שנאה עזה מתפתחת בין אביה של ורה לבעלה. הזוג הצעיר בורח לחוף הים. סרגיי שואל את ורה מה מטרתה בחיים. הקהל מתפוצץ בצחוק לשמע תשובתה: „במדינה שלנו, סריוז'ה, יש לנו רק מטרה אחת — קומוניזם."

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה בקשה על־ידי: מר פיזנקו אליהו לאשר שימוש חורג לחנות תכשיטים ברח' ביאליק 3 בגוש 10819 חלקה 11, כמפורט בבקשה באגף לפיקוח ורישוי של הבניה, בבניין העירייה, רח' ביאליק 3, חולון, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 11.30–08.00.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יגיש את התנגדותו לאגף הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/איתמר יעבץ
מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מרפסות לבית על חלקה 136 בגוש 8238 רח' עמק חפר בוזריגה, מרפסות מבוקשת כהקלה: 3% בניה, חריגות מעבר להקלות המאושרות. ניתן לראות תכנית מס' 119/88 ת.ב. 6921 במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי,
יו"ר הוועדה המקומית

הפגנות המונים ביוגוסלביה

סי"צ, רויטר

„ההתרחשויות של הימים האחרונים עלולות להידרדר למצב חירום" הצהיר אמש נשיא הרפובליקה היוגוסלבית, ראיף דיזדרביץ, והטעים כי „יינקטו כל הצעדים החוקתיים" כדי להבטיח את הסדר במדינה. דיזדרביץ לא דיבר ישירות על האפשרות של הכרזת מצב חירום במונטנגרו, בניגוד לשמועות שנפוצו אתמול בבלגראד.

אלפי אנשים הפגינו אתמול בטיטוגראד נגד הברוטאליות של כוחות המשטרה ברפובליקת מונטנגרו ואיימו להגיב במעשי אלימות על התנהגות כוחות הביטחון. הם תבעו להדיח את כל המנהיגים במונטנגרו, וביניהם שר הפנים לאזאר דז'ודז'יץ', אותו הישוו עם הרודן הצבאי של צ'ילה, אוגוסטו פינושה.

כ־30 אלף סרבים ומונטנגרים ערכו אתמול עצרת־עם בויטור־מיריקה, בחבל קוסובו, ותבעו את פיטוריהם של המנהיגים הפדראליים המחוזיים. כ־20 אלף אנשים קיימו עצרת בעיר מיטרוביקה, בחבל קוסובו, על אף העובדה שעצרת זו בוטלה על־ידי המנהיגים המקומיים, המודאגים מהתגברות המתיחות האתנית באזור. בעצרת שנערכה בניקסיץ' תבעו 3,000 סטודנטים שהשלטונות ישאו באחריות להכאות בטיטוגראד, ידאגו לשיפור רמת החיים ויפטרו את כל מנהיגי מונטנגרו.

שגריר מערבי בבלגראד אמר, כי ההתרחשויות עוררו בהלה בקרב מנהיגי יוגוסלביה, החוששים שנשקפת סכנה לעצם קיום המשטר.

„בלילה, תחת עוצר, מתחשל הנשק הפלשתיני החדש — הולדת תינוקות"

אהרון ניר (איטליה)

רומא.— הפלשתינים גילו נשק חדש נגד ישראל: „פרו ורבו". בכתבה מישראל, תחת כותרת זו, מספר גדול העיתונים האיטלקיים, „קורייירה דלה סרה", על „נשק הפריה" שבו נוקטת אוכלוסיית השטחים נגד צה"ל — נשק קולע יותר מאבנים ושביתות.

הכתב האיטלקי מוסר מפי סטודנט פלשתיני, כי באוגוסט, גדל הריבוי הטבעי של אוכלוסית השטחים ב־16 אחוזים לעומת השנה הקודמת, ומעריכים שבספטמבר הגיע הגידול ל־22 אחוז ואולי יותר. העלייה הגדולה בלידות בולטת במיוחד ברצועת־עזה.

הכתב מתאר לילה שיגרתי בעזה, כאשר מגיעים הג'יפים הצבאיים, הרמקולים מכריזים על עוצר לילה, הרחובות מתרוקנים וכל אחד מחפש מפלט בין קירות ביתו ונותן פורקן ליצר והאהבה, אשר הפך למחוייבות פוליטית ולמעשה מהפכני: כל תינוק שנולד הוא נכס והשקעה במאבק נגד הכיבוש.

הכתב מספר, שהפלשתינים מתחתנים כעת יותר מבעבר, גם משום שמאז החלה האינתיפאדה החתונה עולה פחות. הורי החתן אינם מחויבים עוד לשלשל 3,000 דינר ירדני לידי הורי הכלה, כפי שהיה נהוג בעזה, ומסתפקים ב־1,500 דינר בלבד. בכפרי הגדה מסתפקים אפילו בנדוניה סמלית של דינר אחד.

ירדה מהפרק גם הבעיה של דירה לזוג החדש. הוא פשוט הולך לגור אצל ההורים, שבאווירת האינתיפאדה אינם מעזים להתנגד.

אנשי הדת בעזה מתירים כעת אפילו לבני 15 להינשא.

30 נעצרו בפיזור הפגנה של האיחוד הדמוקרטי במוסקווה

דרשו רפורמה בחוקה הסובייטית שתבטיח את זכויות האדם

רויטר, סי"צ

מוסקווה. — קרוב ל־30 נעצרו בסוף השבוע במוסקווה, בהפגנה ללא רשיון מטעם „האיחוד הדמוקרטי", ארגון אופוזיציוני הקורא לרפורמה בחוקה הסובייטית.

יורי מיטיונוב, דובר האיחוד, אמר, כי מאות אנשים התכנסו לעצרת־מחאה בכיכר פושקין, כדי לציין את יום החוקה הסובייטי, שהוא חג לאומי בבריה"מ. המפגינים נשאו כרזות שבהן דרשו חופש התכנסות ושחרור אסירים פוליטיים.

מיטיונוב הבהיר, כי „האיחוד הדמוקרטי" רואה את עצמו כאופוזיציה למפלגה הקומוניסטית השלטת. הארגון קיים אסיפות מוקדמות בלנינגרד ובקויבישב, מרוחק למוסקווה. האסיפה במוסקווה כונסה כדי לדרוש רפורמה יסודית בחוקה הסובייטית, שתבטיח את זכויות האדם, זכות הפולחן הדתי והפסקת המונופולין של המפלגה הקומוניסטית בבריה"מ, המובטח על־ידי החוקה. „האיחוד הדמוקרטי" מתנגד בתוקף גם לצווים החדשים, המחייבים אישור הפגנות 10 ימים לפני המועד והענקת סמכויות מיוחדות ליחידות שיטור של משרד הפנים.

„בוחארין — קומוניסט דגול"

בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית „פראוודה" הכתיר אתמול את ניקולאי בוחארין, שהוצא להורג [illegible] על־פי הוראת סטאלין, כאחד האישים הדגולים ביותר בקורות המפלגה הקומוניסטית. בנסיון ברור לקשור בין העיונות של בוחארין לבין תוכנית הרפורמות של מיכאיל גורבאצ'וב, שיבח עיתון המפלגה את השקפותיו הכלכליות ואת מאבקו נגד הביורוקרטיה.

השתפרו הסיכויים לאשרור ההסכמים עם השוק המשותף

סט"א

בריסל.— מחרתיים תיערך הצבעה חשובה ביותר לישראל בפרלמנט האירופי בשטרסבורג, שיתבקש שוב לאשרר שלושה הסכמים מסחריים ופיננסיים חשובים בין השוק המשותף האירופי לבין ישראל.

הסכמים אלה, שנועדו לעדכן את הסכמי הסחר בין ישראל לבין השוק, בעקבות הצטרפותן של ספרד ופורטוגל, נחתמו בסוף השנה שעברה, אולם הפרלמנט האירופי סרב לאשרם, בגלל המצב בשטחים.

נראה, כי הסיכויים לאשור שלושת ההסכמים השתפרו בינתיים, אמרו מקורות בפרלמנט, אך אין ודאות שאכן יאושררו. הרבה יהיה תלוי בהודעה שיפרסם קלוד שסון, הממונה בשוק על היחסים עם מדינות הים התיכון. הודעה זו, הצפויה לפני ההצבעה, תדון בבעיית היצוא החקלאי הפלשתיני הישיר לשוק האירופי. ישראל הסכימה לאפשר לפלשתינים לייצא את תוצרתם החקלאית ישירות לשוק האירופי, בלי התערבות גופים ממשלתיים ישראליים. כמה חוזים כבר נחתמו בין יצואנים פלשתיניים מרצועת־עזה לבין יבואנים אירופיים, אך עונת היצוא תתחיל רק בנובמבר.

לפי מקורות של ועדת הניהול, יודיע שסון לצירי הפרלמנט, כי ישראל הבטיחה לא להציב מכשולים לפני היצוא הפלשתיני, כאשר יחל בנובמבר, וכי הצעדים החדשים שעליהם החליטה ישראל משביעים־רצון. נודע, כי הסיעות הפוליטיות העיקריות בפרלמנט — הסוציאליסטים והנוצרים־הדמוקרטים וכן הליברלים — מוכנים להצביע בעד האשרור. אולם, קיימת אי־ודאות לגבי ההצבעה של הסיעה הדמוקרטית, המורכבת בעיקר משמרנים בריטיים. סיעה זו, שהתנגדה עד כה להסכמים, ביקשה משסון לפרסם הודעה פומבית על בעיית היצוא הפלשתיני לשוק, לפני ההצבעה מחרתיים.

חוקרי מלחמת הכוכבים מתו „בנסיבות עלומות"

סי"צ

לונדון. — מומחים של הפנטגון יבקשו הבהרות מממשלת בריטניה על מותם של כמה חוקרים שהיו מעורבים בפרוייקטים ביטחוניים — מסר אתמול „סאנדיי טיימס" המסתמך על „מקורות אמריקניים רשמיים".

אחד המקורות מסר לשבועון, כי כמה מהחוקרים „עבדו ללא ספק בפרויקטים הקשורים ב„מלחמת הכוכבים". חוקרים אלה מתו, לדברי „סאנדיי טיימס", בנסיבות „עלומות".

מקור מקורב לשגרירות ארה"ב בלונדון מסר לשבועון, כי לפחות 22 מומחים שעסקו במחקר טכנולוגי־צבאי מתו בבריטניה בשש השנים האחרונות. המקור הוסיף, כי תיקיהם הועברו בשבוע שעבר לוושינגטון.

5% מעוזבי בריה"מ בספטמבר עלו לישראל

סט"א

ז'נווה. — בספטמבר היגרו מבריה"מ 2,295 יהודים, אך לישראל עלו 108 בלבד, כלומר, פחות מחמישה אחוזים — מתברר מסיכומים שפרסמה הוועדה הבין־ממשלתית להגירה בז'נווה.

מראשית השנה היגרו מבריה"מ 11,815 יהודים, ומביניהם עלו לישראל 1,154.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 7.10.1988

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	היחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1			1.7059	1.7271	1.7172
דולר אמריקני	1	1.60	1.67	1.6269	1.6471	1.6376
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8723	0.8832	0.8780
לירה סטרלינג	1	2.71	2.84	2.7551	2.7894	2.7759
פרנק צרפתי	1	0.25	0.26	0.2561	0.2593	0.2576
ין יפאני	100	1.20	1.25	1.2193	1.2346	1.2263
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7732	0.7829	0.7787
פרנק שווייצרי	1	1.01	1.06	1.0290	1.0418	1.0348
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2546	0.2578	0.2563
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2356	0.2386	0.2372
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2270	0.2298	0.2282
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3699	0.3745	0.3724
דולר קנדי	1	1.32	1.39	1.3467	1.3635	1.3531
דולר אוסטרלי	1	1.25	1.35	1.2970	1.3132	1.3056
ראנד דר' אפריקני	1	0.39	0.54	0.6522	0.6604	0.6566
פרנק בלגי	10	0.40	0.43	0.4160	0.4212	0.4187
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2404	1.2559	1.2484
לירה איטלקית	1,000	1.15	1.22	1.1708	1.1854	1.7772

מחר — תרגיל הג"א בשכונת תל־כביר בת"א

מחר, יום שלישי, 11 באוקטובר, בשעות הבוקר, יהיה תרגיל הג"א בתל־אביב בשכונת תל־כביר ובסביבתה.

בתרגיל יטלו חלק כוחות רפואה, מגן־דוד־אדום ומשטרת־ישראל.
במהלך התרגיל יושמעו צפירות מרכב הצלה ובטחון.
אם תהיה אזעקת־אמת, יושמעו צפירות עולות ויורדות.

אפעל

המרכז הסמינריוני של התק"ם

מתאריך 13.10.88 משתנים מספרי הטלפון באפעל

המרכזיה: 343311 — 344199
344210 — 344273
344328
ישיר מכון גלילי — 344420
ישיר יד־טבנקין — 344458

אינתיפאדה אלג'יראית

מצב עניינים יגע באלג'יר מהווה קרקע פוריה להשתלטות הפונדמנטליזם ■ בצמרת כבר נשמעים קולות הקוראים לאינתיפאדה

מכונית עולה בלהבות באלג'יר, במחאה על עליית המחירים והאבטלה

חיים מרגלית

אלג'יריה בצרות — אומר פרופ' מיכאל אביטבול מהחוג ללימודי אפריקה באוניברסיטה העברית בירושלים. צרות, הוא מדגיש, באות כמו שאוכמים בצרורות.

הצרות של אלג'יריה התחילו מזמן, בשנת 1962, מייד לאחר השיחרור מצרפת. אחמד בן בלה מנהיג, אפ.אל.אן, שנעשה לנשיא הרפובליקה האלג'ירית, העדיף את השיטה הכלכלית הרוסית, היינו — תיעוש בכל מחיר. למה? היום בוודאי שאין תשובה לכך. הוקמו אז תחנות כוח להספקת חשמל ותעשיות פלדה כדי לחזק את מעמד הפרולטרים האלג'ירי. מה קרה במציאות? התעשיות הכבדות, בהן הושקעו מיליוני דולרים, נכשלו כשלון חרוץ. החקלאות באלג'יריה, שהיו אלה הצרפתים שפיתחו אותה, הלכה וגוועה. אלג'יריה שייצאה בעבר מזון, במיוחד לצרפת, הפכה ליבואן מזון. זאת ועוד, אלג'יריה חברה בארגון אופ"ק ונחשבת כיצואנית נפט גולמי מהחשובות בעולם. הנפט האלג'ירי מצטיין באיכותו ובעבר הם קיבלו עבורו מחיר גבוה יותר ממחירי השוק הממוצעים. כאשר ירדו מחירי הנפט נפגעה אלג'יריה, בעלת האוכלוסיה הגדולה, מנפילת המחירים. כדאי להזכיר כי, בשנת 1980 נמכרה חבית נפט במחיר ממוצע של 33 דולר. האלג'ירים קיבלו אז 38 דולר לחבית. מחיר הנפט עתה הוא 14 דולר לחבית, והחור בתקציב ניכר.

חור נוסף בתקציב של אלג'יר הוא יצוא עובדים במיוחד לצרפת, שהכניס לאוצר האלג'ירי סכומי כסף גדולים. כאשר המצב הכלכלי הולך ורע, מצטרפים בני המשפחה לראש המשפחה העובד בעיקר בצרפת. כספי עובדי חוץ הולכים ומתמעטים.

גורם נוסף — אם תרצו, צרה נוספת — נעוץ בשחיקה האידיאולוגית במפלגת השלטון אף.אל.אן. בקיץ 1965 התחוללה שם הפיכה. קולונל הוארי בומדין, מפקד הצבא האלג'ירי, הדיח את בן בלה, אסר אותו ואת ההנהגה הוותיקה, ההרואית של המפלגה, שהנהיגה את תנועת השיחרור. בומדין, שהואשם על ידי בן בלה כעושה דברם של האמריקנים נטל את השלטון. מאחר שהיה איש דתי מאד, החל האיסלם להרים ראש. את השפה הצרפתית ששלטה ברחוב החליפו בערבית: אלג'יר, שהצרפתים שלטו בה 130 שנה, הלכה והפכה למדינה הכי ערבית בצפון אפריקה. יותר ערבית מכל שכנותיה. במצב דברים זה, כאשר המצב הכלכלי הולך ורע, האינפלציה גואה ונאמדת בכ-100 אחוז בשנה, כאשר ראשי השלטון מואשמים בשחיתות והשוחד הפך נורמה מקובלת — החלה גוברת תופעת החזרה בתשובה ותנועות דתיות קיצוניות, מכל הסוגים, מטיפות בשער וקוראות לחזור לימי הזוהר, לימי החליפים האיסלמים ששלטו באלג'יר. פרופ' אביטבול מכנה זאת כחומייניזם סוני (ובאיראן שולטים השיעים. — ח.מ.) ומוסיף, כי גם בתוניס, מרוקו ומצרים הולכים ומתחזקים הפונדמנטליסטים הסונים. אגב, גם כאן, בישראל, כמו גם בשטחים, הולכים ומתחזקים הדתיים הקיצוניים בין הערבים.

הבסיס בהא הידיעה של הפונדמנטליסטים האלג'ירים הוא בצרפת, וליתר דיוק, בדרום צרפת, באזור מרסיי ואקס דה פרובנס. שם הם נהנים מחופש דיבור, עיתונות, ומנהיגם הוא לא אחר מאשר אחמד בן בלה. מנהיגו הגולה של אף.אל.אן, לשעבר מרקסיסט, שהחליף עורו, חזר בתשובה ומטיף לחזרה לאיסלם הטהור והנקי. כך זה קורה, לדברי פרופ' אביטבול, בהרבה מדינות בהן האידיאולוגיה החילונית פושטת רגל.

אלג'יריה, כאמור, בצרות. שולי בן ג'דיד, נשיא הרפובליקה הדמוקרטית האלג'ירית, שנבחר כנשיא לאחר מות בומדין, בצרות. במצב זה, אין לתמוה על כך, שראשי הלוחמים באלג'יר כבר מדברים על אינתיפאדה, התנערות, כפי שהפלסטינאים בשטחים קוראים למאבקם בישראל.

ועוד איזו צלקת!

אריה פלגי

250 הרוגים
7000 פצועים
18,000 עצורים (מתוכם 5600 עדיין במעצר)
4000 מחבלים עצורים

אלה המספרים ששר הבטחון של מדינת ישראל, יצחק רבין, פירסם על נפגעים פלשתינים מאז ראשית האינתיפאדה (ולמעט המחבלים אשר רובם יושבים, ככל הנראה, עוד מקודם-לכן). באמצעות הנתונים האלה ביקש רבין להוכיח שהמסרה של צה"ל בעימות הזה עם המתקוממים הושגה. "המתקוממים צריכים לצאת מן העימות הזה עם נפגעים ועם צלקות". אכן יש גם נפגעים, גם צלקות.

אלה מספרים גבוהים מאוד, גם בשביל התקוממות שלא דועכת כל שבוע, גם בשביל צבא כיבוש אשר לא מצליח להרגיע את השטחים כל שבועיים. למספרים משמעות רציגית עוד יותר אם ננסה להמחיש לעצמנו שמאחורי כל מספר מסתתר בן-אדם ולכל בן-אדם כזה יש קרובים, ידידים, ומכרים רבים אשר יחד איתו כואבים את סיבלו ואפילו מזדהים איתו. לא בטוח שהמסקנות של כל אלה, נוכח הסבל, הכאב וההשפלה, הן תמיד משהו כזה שצריך לדעוך ומוטב להירגע.

בכל מקרה, מטרה אחת הושגה: יש צלקת, עשרות-אלפי צלקות, מאות-אלפים. אבל צלקת היא לא רק פצע שהגליד, היא גם תזכורת-קבע מן הפוצע, לא בטוח, שרק הפחד ממנו גובר. לפעמים גם הגש הנקם נגרר מקבל חיזוק. יש דוגמאות כאלה בהיסטוריה.

יש גם תכונה משונה לצלקות האלה: הן צולקות גם את הפוצעים. מי שלא התרשם מן ההאשמות נגד ארבעה חיילי גבעתי אשר ולפי ההאשמות) היכו למוות ערבי, שלא פגע בהם, מוזמן להעמיד במבחן נוסף את סף-אדישותו נוכח הידיעה, המתפרסמת ביום פירסום נתוני רבין, והיא מספרת על "מסדר מוות" שערכו חיילינו לערבים עירומים, ששוסו בהם גם כלבים. (בינתיים ידיעה. צה"ל בודק). אם הידיעות האלה יתבררו כנכונות, יתברר שמשהו נפגע גם בנו. אם זה פרי המיון, משהו משבש את רוחנו.

ומעבר לכל המספרים וההגיגים: בכל פתרון שלא יהיה, עם הפלשתינים האלה נצטרך להמשיך לחיות במידה כזאת או אחרת של קירבה ושותפות. ויש צלקות שלא מגלידות. רובן לעולם לא נעלמות.

גול עצמי לליבור

דפנה ורדי, לונדון

אם תהליך ההרס העצמי במפלגת העבודה הבריטית יימשך, הגברת תאצ'ר לא תצטרך להתאמץ במיוחד לקראת הבחירות הבאות — אנשי הלייבור עושים עבורה את העבודה בצורה הטובה ביותר, זו היתה המסקנה של מרבית העיתונאים אשר כיסו את הוועידה השנתית של מפלגת העבודה בבריטניה אשר הסתיימה בסוף השבוע.

מפלגת הלייבור חזרה והדגישה את חילוקי הדעות בתוך שורותיה והבדלי הסגנון והגישה לא היו שטחיים בלבד, אלא הבדלים מהותיים בראיית מקומה של המפלגה במערכת הפוליטית בבריטניה. אם בשנה שעברה אנשי הלייבור טענו

הפילוג הנוכחי בוועידת הלייבור מוגדר כ"מתנת יום הולדת לתאצ'ר". בשנה שנותרה עד לבחירות ינסו לאחות את הקרעים ולהציג מדיניות שתהיה מקובלת על ציבור הבוחרים ועל צירי המפלגה

שהם זקוקים לזמן כדי לגבש מדיניות אחידה ולהגיע להסכמה על הקווים שינחו את המפלגה לקראת הבחירות הבאות, בכינוס השני לאחר הבחירות, כשהם מתקרבים למחצית הדרך, אנשי הלייבור הראו שוב שהם עדיין לא יכולים להוות מתחרים לממשלתה של הגברת תאצ'ר.

הולכת בדרך ברורה

אמנם במבט מהצד, טוב לראות שיש בלייבור חילוקי דעות רבים. וויכוחים אמיתיים בשאלות אידיאולוגיות. יש משהו מרענן במערכת הפוליטית כאשר מפלגה שהיא השנייה בגודלה במדינה כמו בריטניה, שוקעת למשך שבוע ימים בדיונים על העקרונות הבסיסיים של מפלגתם. אך, מצד שני, דרך זו מתאימה יותר למפלגות הקטנות והצעירות יותר, המנסות למצוא את מקומן במערכת הפוליטית. כאשר ציבור הבוחרים מוצא את מפלגת האופוזיציה המרכזית שקועה באותם לבטים, נראה שהמפלגה היחידה הבטוחה בדרכה הפוליטית, והולכת בדרך ברורה -- חיובית או לא — היא המפלגה השמרנית.

בימים הראשונים של הוועידה נראה היה שהפעם הלייבור מתכוונים להציג חזית מאוחדת מאחורי המנהיגות בה בחרו שוב ברוב קולות. אך, בימים שלאחר בחירת ההנהגה הגלגל התהפך, ובנושאים שונים צירי הוועידה הבהירו להנהגה שהם לא בדיוק עומדים מאחוריה. נוצר מצב מוזר, בו נראה שהצירים רוצים במנהיגים אך אינם מסכימים עם דעותיהם, ובסיומה של הוועידה נשארה השאלה מדוע בחרו בכזו התלהבות במנהיגים אשר דעותיהם אינן מקובלות על הצירים.

אחד הדיונים הבולטים בוועידה היה בנושא פיתוח הנשק הגרעיני. רבים במפלגה סבורים שמדיניות הלייבור בנושא זה, הדוגלת בהכרזה חד-צדדית של בריטניה על חיסול כל הנשק הגרעיני, הן הבריטי והן האמריקני, המוצב בשטח בריטניה. הוועידה העוסקת בבחינה מחדש של מדיניות המפלגה, החליטה להעלות את הנושא שוב להצבעה בוועידת המפלגה, והתוצאה הוגדרה על-ידי אחד המשקיפים כ"מתנת יום הולדת מוקדמת לגברת תאצ'ר", שכן היא הבהירה יותר מכל את הפילוג בתוך הלייבור. הוועידה המרכזית של המפלגה והמנהיג, ניל קינוק, ניסו להניח על שולחן הוועידה הצעת החלטה אשר תיתן יד חופשית להנהגה למצוא את הדרך הטובה ביותר להוביל את בריטניה לפירוק נשק גרעיני בצורה של הסכמים בי-לטרלים או מולטי-לטרלים. ברור שהם ניסו להשיג שינוי במדיניות ותמיכה בקו חדש אך מאוד לא ברור, ובעצם אי-הבהירות קיוו להשיג גיבוי של הוועידה לכל צעד עליו יחליטו בהמשך. אך, בסיומה של ההצבעה הסתבר שהאגף השמאלי של המפלגה, הדוגל במדיניות החד-צדדית, ניצח.

היתה זו האחרונה בשורה של מפלות לניל קינוק, אשר ראה במהלך הוועידה שוב ושוב כי למרות שנבחר לתקופת כהונה נוספת, קשה היה לו להעביר החלטות בוועידה, ובמרבית הנושאים המלצותיו בנושאים מרכזיים לא התקבלו על-ידי הצירים.

למתן את התבוסה

חלק מהבעיה בעניין זה היא צורת ההצבעה במפלגת הלייבור, המעניקה לאיגודים המקצועיים כוח העולה בהרבה על מספר אנשיהם. שלא כמו במפלגות אחרות, כאן ההצבעה היא לפי גוש, כאשר לאיגודים המקצועיים מובטח רוב, אם הם מאוחדים בדעתם. לדוגמה, כאשר מנהיג ארגון עובדי התחבורה, רון טוד, אשר נראה היה בוועידה זו כאחד מהמתנגדים הבולטים של ניל קינוק, מצביע בוועידת המפלגה, קולו נחשב כשווה לזה של מיליון ורבע מצביעים... מזה מספר שנים מדובר על שינוי שיטה זו, אך, עדיין לא נעשה דבר בעניין, וייתכן מאוד שהוועידה האחרונה תהווה את הקש שישבור את גב הגמל והגורם שישכנע את מנהיגי המפלגה אשר עברו תבוסות רבות, לפעול לשינוי העניין.

מנהיג המפלגה, ניל קינוק, ניסה למתן את התבוסה, ואמר לאחר ההצבעה על נושא הנשק הגרעיני כי תוצאותיה לא חד-משמעיות. הוא הוסיף כי הוועדה הבודקת את מדיניות המפלגה בנושאים השונים תמשיך בעבודתה, שכן תפקידה הוא "להבטיח מדיניות בנושאי הגנה ופירוק הנשק הגרעיני, אשר יוכלו להבטיח את תמיכתם של האנשים בבריטניה". דבריו אלה של קינוק, וכל אחרים בוועדה המרכזית עוררו זעם בקרב אנשי האגף השמאלי של המפלגה, כבר ברור היה שקינוק ואנשיו מנסים למצוא פרצות בנוסח ההחלטה שהתקבלה כדי שיוכלו להמשיך ולבדוק אפשרויות לגבי את מדיניות הלייבור בצורה שתהיה יותר מקובלת על ציבור הבוחרים הכללי בבריטניה.

למרות התבוסה שנחלה הנהגת הלייבור, דובר המפלגה לענייני חוץ והדובר לענייני הגנה מתכננים ביקור בברית-המועצות בחודש ינואר, כדי לדון באפשרות להשיג הסכם דו-צדדי עם ברית-המועצות בנושא זה. וזמן קצר לאחר ביקור זה, מנהיג המפלגה, ניל קינוק, מתכנן ביקור במוסקבה לשיחות עם מיכאיל גורבצ'וב באותו נושא. ביקורים אלה נראים במידה מסוימת פאתטיים, כבר בשלב זה ברור שלא רק שאנשי הלייבור מייצגים אופוזיציה לא חזקה במיוחד, וכי שאין לה כל השפעה מעשית בעיצוב המדיניות הבריטית, אלא שעכשיו, לאחר סיום הוועידה, ברור שהם אפילו לא מייצגים את דעת אנשי מפלגתם.

לאחות את הקרעים

בשלב זה, המאבק בלייבור מתרכז בשאלה אם יש מקום ל"מודרניזציה" של מדיניות המפלגה, כפי שגורסים קינוק ואנשיו, או שהמפלגה חייבת להישאר נאמנה לעקרונותיה הבסיסיים בכל מחיר, כפי שגורסים אנשי השמאל. מאבק זה הוצג במלוא חריפותו ביום הפתיחה לכינוס, כאשר מנהיג המפלגה, ניל קינוק, דיבר בנאומו המרכזי על השינויים שהוא מתכנן, ועל הקו שיוצג על-ידי הוועדה הבודקת את מדיניות המפלגה. ועדה זו צריכה להציג את תוכניתה בפני ועידת הלייבור שתתקיים בשנה הבאה. מולו, באותו יום, עמד רון טוד, מנהיג ארגון עובדי התחבורה והעובדים הכלליים אשר הבהיר בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שארגונו יתנגד לכל ניסיון לשנות את צביונה של המפלגה.

שני נאומים אלה, זה אחר זה הדגישו יותר מכל את הפילוג בתוך המפלגה, — והכיסו את התקווה שהיתה לרבים, להציג בוועידה זו מפלגה מאוחדת וחזקה, אשר יכולה להציע לציבור הבוחרים אלטרנטיבה הולמת למפלגה השמרנית. במקום זה, הם הראו שהם עדיין לא מוכנים לשלב זה, ועדיין לא הצליחו לפתור את הבעיות הפנימיות שלהם. נותרה למפלגת הלייבור עוד שנה כדי לנסות ולאחות את הקרעים בתוכה, ולהציג בוועידה שתסמן את מחצית תקופת כהונתה של הממשלה הנוכחית — מדיניות שתהיה מקובלת על ציבור הבוחרים, אך קודם לכן על צירי המפלגה עצמה. הוועידה השנה לא השיגה את מטרתה, שהיתה הצגת חזית מאוחדת, הוועידה הבאה תהיה זו שתקבע אם אכן יש ללייבור סיכוי להוות גורם משמעותי בבחירות הבאות בבריטניה.

ארבלי עם הלשון בחוץ. איפה היה שיקול הדעת?

מחלת הביוב

עד סוף ספטמבר במשרד הבריאות הכחישו שמדובר במגיפה. ביטויים כמו התפרצות מקומית או ההתפרצות בסיומה, נשמעו באופן סדיר. היסטוריה קצרה

רונית מורגנשטרן

1 בספטמבר — לראשונה מגלים לציבור על שני מקרי שיתוק ילדים שנתגלו באור-עקיבא: שולמית גבאי בת 26 ושאול אבדיאן בן חודשיים. השניים מאושפזים מזה כשבועיים. במקביל, ערך משרד הבריאות בדיקות ביוב ומים באור עקיבא. בביוב נמצא נגיף פוליו אלים וועדת החיסונים של משרד הבריאות מחליטה לחסן את כל תושבי אור עקיבא והעובדים בה עד גיל ארבעים. משרד הבריאות מודיע: תשעים וחמישה אחוזים מן האוכלוסיה מחוסנים נגד מחלה זו ולכן אין חשש להתפשטותה.

5-2 בספטמבר — מבצע חיסונים באור עקיבא. מערכת ביוב לקויה גרמה לשני מקרים, כך מוסרים במשרד הבריאות ומפנים אצבע מאשימה אל ראש המועצה ואל משרד הפנים. וועדה קרואה מתמנית לטפל במפגעי הביוב והתברואה באור עקיבא.

6 בספטמבר — מתפרסם מקרה נוסף של צעירה מחדרה, מיכאלה בת 26, העובדת באור עקיבא. משרד הבריאות מרגיע — אין חשש למגיפה. נשמעים קולות הקוראים לחיסון כל האוכלוסיה. איגוד רופאי הילדים מודיע, כי אין צורך לחסן שנית את אזרחי ישראל חוץ מאור עקיבא.

7 בספטמבר — עוד מקרה פוליו. ילד בן 11 מגבעת אולגה. במשרד הבריאות כבר נחרשים תלמים במצחי המומחים המודים: מדובר בהתפרצות מחלת הפוליו בישראל, אם כי התפרצות מקומית-אזורית. דגימות ביוב מכל נפת חדרה נלקחות לבדיקה.

18-8 בספטמבר — מתגלים שלושה מקרי פוליו נוספים: חייל מעכו, תינוקת מקרית-גת וצעיר מעין-שמר. שניים מהם לא שייכים להתפרצות המקומית. במשרד הבריאות מגדירים אותם כמקרים השייכים לסטטיסטיקה של מקרי הפוליו הבודדים המתגלים מדי שנה בישראל.

18 לספטמבר — תוצאות בדיקות הביוב בנפת חדרה מראות על הימצאות נגיף פוליו אלים במי-הביוב של העיר חדרה ואום אל-פחם בנוסף לאור עקיבא. נערה בת 17 מחדרה וצעיר בן 24 מזכרון יעקב, חשודים כחולי פוליו. הוועדה למחלות זיהומיות וחיסונים במשרד הבריאות בראשות פרופ' אברהם מורג, מתכנסת בדחיפות ומחליטה — חיסון כל תושבי נפת חדרה עד גיל 35. למה רק עד 35? מומחי משרד הבריאות מסבירים כי מעבר לגיל הזה האוכלוסיה מחוסנת חיסון טבעי בגלל היחשפות הנגיף במגיפות שהיו בארץ ובעולם בשנות החמישים. ששיתוק הילדים, כך הם סוברים, פוגע בצעירים וילדים בדרך כלל. ראשי הרשויות הערביות מסבירים: מצב הביוב אצלנו חמור ומהווה פצצת זמן ולא רק ערבים ייפגעו מכך.

24-21 בספטמבר — נגיף פוליו אלים מתגלה במי-הביוב של שכונת הרכבת בלוד. משרד הבריאות מחליט לחסן את כל תושבי נפת לוד ורמלה והעובדים בה. בצה"ל מחליטים לחסן את כל החיילים — סדירים וקבע. הציבור מתחיל להראות סימני היסטריה וצובא על בתי-המרקחת הפרטיים שמתרוקנים ממלאי מוגבל של חיסונים נגד פוליו. מתפתח שוק שחור של חיסונים: בקבוקון סייבין נמכר ב-100 ש"ח במקום ב-10 ש"ח. מתגברים הקולות הקוראים לחסן את כל האוכלוסיה. משרד הבריאות מרגיע — אין צורך. מדובר בהתפרצות מקומית כלבד. ארגון הבריאות העולמי מגלה עניין בהתפרצות הפוליו יוצאת הדופן בישראל, ומקיים קשר הדוק עם מומחי משרד בריאות. שרת הבריאות מזמינה שלושה מומחים בעלי שם בתחום הפוליו מארצות-הברית ומצרפת ומסבירה: יש צורך בהחלפת דעות עם המומחים שלנו. שתי נשים מזכרון יעקב מאושפזות בחשד לפוליו.

23 בספטמבר — מומחים למחלות זיהומיות, רופאי ילדים בכירים ואפידמיולוגים מתכנסים באוניברסיטת תל-אביב ומגיעים למסקנה: הגיע השלב הסופי של התפרצות הפוליו: המחלה תיעלם עם ירידת הגשמים הראשונים. אין צורך לחסן את כל האוכלוסיה. כדאי לחסן את כל התינוקות עד גיל חודשיים. במשרד הבריאות מאשרים — ההתפרצות בסיומה.

25 בספטמבר — ישיבת ממשלה ראשונה בנושא הפוליו. שרת הבריאות דורשת מראש הממשלה, שהוא גם ממלא מקום שר-הפנים, לפתור את בעיות הביוב.

26 בספטמבר — מתפרסם מקרה פוליו נוסף של תינוקת מרעננה, בת להורים חרדים טבעוניים שלא חיסנו אותה מעולם מטעמים עקרוניים. חריגה מ"המקומיות" של ההתפרצות מוסיפה לחוסר המנוחה בציבור. משרד הבריאות מקיים משדר "קו פתוח" עם שרת הבריאות ומומחים ב"קול ישראל" וממשיך להרגיע — ההתפרצות דועכת.

30-28 בספטמבר — רופאי המחוזות של כל קופות-החולים טוענים כי ההתפרצות יצאה מכלל שליטת משרד הבריאות, וממליצים לחסן את כל האוכלוסיה גם לאור הריצה של הציבור לבתי-המרקחת כדי להתחסן באופן פרטי. משרד הבריאות: "אין צורך, מדובר בהתפרצות מקומית הנמצאת בשליטה". במשרד מכינים דו"ח מקיף על בעיות ביוב ותברואה בארץ ומכנים אותו "פצצה". בעיות תברואה חמורות קיימות בלמעלה מ-100 ישובים ונגד רבות מהרשויות הוגשו תביעות משפטיות. בישיבה של כ-30 מומחים מכל רחבי הארץ מחזקים המומחים את ידי משרד הבריאות לגבי הצעדים שנקט עד כה, טענתם היתה כי היה צורך במבצע הסברה אינטנסיבי מתחילת ההתפרצות.

1 באוקטובר — לאחר כמה ימי רגיעה

(סוף בעמוד 11)

שיקול-דעת רדום

צבי טימור

שרת הבריאות, שושנה ארבלי-אלמוזלינו, אינה מבינה מדוע היא צריכה להתפטר בעקבות התפרצות מגיפת הפוליו. אם השאלה היתה מנוסחת אחרת, ושרת הבריאות היתה שואלת למה רק היא חייבת להתפטר, יכולנו להצטרף אליה. אמנם, לא רק היא צריכה להתפטר. גם שר הפנים, שבמקרה זה הוא שמיר, צריך להתפטר. במיוחד חייב להתפטר שר האוצר ושרי האוצר שקדמו לזה הנוכחי.

למה שושנה ארבלי-אלמוזלינו חייבת להתפטר? לא משום, כפי שהיא ציינה בצדק, שהביאה את נגיפי הפוליו לארץ, גם לא בגלל שהמחלה פרצה בתקופת כהונתה כשרת הבריאות: אם כי כאשר התמוטטו המניות הבנקאיות, שר האוצר נאלץ להתפטר, למרות שאת הוויסות החל קודמו, יגאל הורביץ, והוא זה שגרם לניתוק השערים מן המציאות. שר האוצר נאלץ להתפטר ובצדק, כי הוא נשא באחריות גם עבור פעולות השרים, שקדמו לו בתפקיד ועבור מחדלי הממשלה בכלל.

אולם, יש אולי סיבה אחת, לא אלף סיבות, לחיוב התפטרותה של שושנה ארבלי-אלמוזלינו. זאת, עקב העדר שיקול-דעת באשר לסדר העדיפויות הלאומי. כזכור, תמכה שושנה ארבלי-אלמוזלינו בפיתוח הלביא. על פרויקט זה בזבזה המדינה הזו 1.5 מיליארדי דולר בקירוב. שרת הבריאות שוכנעה, אמנם, על-ידי חבריה בממשלה. לבסוף הצביעה עבור הפסקת הפרויקט, אך לא מתוך שכנוע, אלא מתוך אונס. היא לא העלתה בטיעוניה, כי מדינה שכה מפגרת במערכת הביוב שלה, חייבת, ראשית, להקדיש את משאביה לפתרון מחדל זה, המסכן את בריאות האוכלוסיה ועלול לגרום להתפרצות מגיפות, למחלות זיהומיות של המעיים.

שושנה ארבלי-אלמוזלינו, כמו שרים אחרים, לא ראתה את סדר העדיפויות הנכון, וכך לא נמנע בזבוזם של מיליארדי דולרים למטרות שונות ומשונות. לעתים התעוררו באיחור רב, כמו בעניין הלביא, לאחר שבוזבזו כבר 1.5 מיליארדי דולר. בנושאים שונים הם ממשיכים להיות בתרדמה.

שרת הבריאות חייבת ללמוד את השיעור: מנהיגות כרוכה באחריות, בראיית הנולד, בלימוד מעמיק של הבעיות הלאומיות. שרת הבריאות ושאר שרי הממשלה לא הצטיינו בכך. הם ממשיכים לזרוק את הכדור בין שני פלגי הממשלה המאוחדת.

גם מכאן נפתחת הרעה

שניים אמריקנים ואחד צרפתי

נדיר צור

לפני כשבועיים הרגיעה שרת הבריאות את אזרחי ישראל בפה מלא בתרכיב סייבין (התרכיב המוחלש). "אין מקום לפאניקה", קבעה אז. "אין צורך לחסן את כלל האוכלוסיה", קבעו מומחי משרדה.

"יחלפו עוד שבועיים-שלושה וההתפרצות (לא מגיפה) תיעלם". הבטיחו. באותה-עת עשו דרכם לישראל שלושה מומחים: שניים אמריקנים ואחד צרפתי.

לפני כשבועיים החליטו מומחי משרד הבריאות — לא לחסן את כל האוכלוסיה. "ההתפרצות נבלמה, והראיה — זה שבוע שלא נתגלה מקרה נוסף של שיתוק", הכריז מנכ"ל משרד הבריאות, מנחה פופולרי בטלוויזיה בעבר הלא רחוק. המלה — "מגיפה" עדיין נאסרה להגיה.

רק איזה ד"ר עלום-שם מצפת ניסה כוחו בהגייתה ונרדם. במשרד הבריאות הביטו כבר השמימה, תלו תקווה בברכת "משיב הרוח ומוריד הגשם" שנאמרה בסוכות, אולי משם ייוושעו. "התקררות מזג-האוויר תצמצם את מספר הנגיפים האלימים במערכות הביוב", קבעו עשרה מומחים שהתכנסו בלשכת דיקן בית-הספר לרפואה באוניברסיטת תל-אביב.

אותה עת התקרבו לשמי ארצנו שלושה מומחים: שניים אמריקנים ואחד צרפתי.

מעשה במדינה מודרנית, ברבע האחרון של המאה העשרים. מומחיה קובעים: "האוכלוסיה בישראל מחוסנת היטב, ולכן אין צורך בחיסון כללי" והנה מוזמנים אליה שלושת המומחים: שניים אמריקנים ואחד צרפתי — יושבים, שוקלים, בוחנים וממליצים — יש: יש לחסן את כלל האוכלוסיה... ואז, 3.2 מיליוני תושבים חייבים בחיסון. לא תשעה או שניים-עשר כמספר הלוקים במחלה, על-פי נתוני משרד הבריאות, אלא שלושה מיליון ומאתיים אלף תושבים. וכמה מונה אוכלוסיית ישראל? וכמה מהם יהודים? וכמה יהודים יש עוד בעולם? וכיצד יינתן החיסון לבוגרים, האם בעת ההצבעה בקלפי, שתי טיפות בפיו של כל בוחר?

ואם למשל היו מוזמנים שלושה מומחים: שניים אמריקנים ואחד צרפתי לדיון בסוגיות כמו: עתיד השטחים — האם עדיף למסור את ההכרעה בעניין אבן גבול 91 לבוררות בינלאומית. כיצד להגיב בשטח לנוכח האינתיפאדה. עד לתחילת ההליכים המדיניים בעתיד השטחים: האם לא היתה החלטתם שונה מזו של מומחינו, או שמא הנתונים המתפרסמים בפומבי שונים מהנתונים המצויים בידי מקבלי ההחלטות ואלו מחו"ל אינם נגועים במחויבויות פוליטיות.

ואם למשל היו מוזמנים שלושה מומחים, שניים אמריקנים ואחד צרפתי, ודנים בסוגיית הניהול בבנק לאומי, אולי היו מציעים לנהוג אחרת?

ובכלל, האם לא עדיף היה לו היינו מזמינים עוד איזה שלושה-ארבעה מומחים — בריטים, צרפתים, אמריקנים ואולי גם אחרים, כדי שייעצו לנו בכול, אולי כך ינוהל העסק טוב יותר.

על הפרץ

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב   עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אוטר בהושעה

קלט פלט
דן בר

"מולטיפלו": מחשב־על במחיר של 300 אלף דולר. מהירות מיחשוב מ־53 מיליון פעולות בשנייה עד 200. מילת־הוראה ארוכה מאוד עד ל־1,024 ביטים במלה. 28 פעולות שונות במקביל. מערכת הפעלה יוניקס. קליטה ישירה של תוכנות, שפותחו בפורטראן או ב־C. יחס שיא של עלות/תועלת. בקרוב בישראל. הנציג – CCI מערכות מחשבים.

מחשבי־על, בזול

חברת CCI (סי.סי.איי) מערכות מחשבים תייצג בישראל את יצרן מחשבי היוניקס האמריקאי הצעיר, "מולטיפלו" (MULTIFLOW). חברת "מולטיפלו" מייצרת מחשבי־על בטכנולוגיות חדשות, המיועדים ללקוחות, שיש להם צורך בעיבוד מהיר של כמויות נתונים גדולות ומורכבות במיוחד. עם אלה נמנים בעיקר מכוני־מחקר מדעי, חברות הייטק ותעשיות עתירות־ידע.

מהירות המיחשוב ההתחלתית של מחשבי "מולטיפלו" היא 53 מיפ"ס (53 מיליון פעולות בשנייה) ומגיעה במחשבים הגדולים ל־200. טווח המחירים של מחשבים אלה הוא מ־300 אלף דולר ועד למיליון. מחירים אלה, מלבד העובדה שהם נמוכים בהרבה ממחירי מתחריהם בשוק זה, מעמידים את מחשבי "מולטיפלו" בצמרת מחשבי־העל מבחינת היחס עלות/ביצועים.

בארבעה מבחנים משווים (בנצ' מארק), שנערכו בארצות־הברית לשורה של מחשבים מתחרים, נמצאו מחשבי "מולטיפלו" כמובילים, אם ביחס עלות/ביצועים, או ביחס מהירות פקודות לשניה [illegible].

מאז ההכרזה על המחשב הראשון, לפני שנה, מכרה "מולטיפלו" 44 מחשבים ובכך שברה את השיא הקודם למכירות בשנת השיווק הראשונה, שהוחזק בידי חברת קונווקס (33).

מחברת CCI נמסר, כי קבלת ייצוגה של "מולטיפלו" בישראל יחזק עוד יותר את מעמדה בתחום יוניקס.

גאוות יחידה

אינטל־ירושלים שומר על פרופיל נמוך, אך איכות העבודה במפעל יכולה להתחרות במפעלי־ייצור בארה"ב

מפעלי תעשייה עתירת־ידע רבים נקלעו לאחרונה לקשיים. לצידם של מפעלים ישראלים אלה פועלים בישראל מפעלים דומים, שלהם ישנו אחד קטן. מפעלים אלה פועלים בישראל, כאשר הזרקורים אינם מופנים אליהם תדיר ובדרך־כלל אף פוסחים עליהם.

דב פורמן, מנכ"ל חברת אינטל בירושלים, סבור שהקמתן של חברות־בנות בישראל זו הדרך להצלחה, אך הוא מיד מוסיף כי, "איני פוסל יוזמות ישראליות כמו אלסינט, אלביט וסייטקס. אי־אפשר בלעדיהן.

מאז שהוקם המפעל של אינטל בירושלים, הציבור נאלץ להסתפק בשמועות בלבד על המתרחש בין כתליו. אינטל הקפידה לשמור על פרופיל נמוך.

לאחר ביקור נדיר, שערכתי במפעל בירושלים, מתברר שהרחק מאור הזרקורים צמח לו מפעל מרשים. 500 עובדים, בניצוחו של פרופסור דב פורמן, מייצרים בקו ייצור סדיר ושוטף את המיקרו־מעבד החדש והמפורסם 80386.

ברור שלפורמן יש את כל הסיבות להיות מרוצה. אדם זה הצליח להביא לישראל תעשייה המתכננת ומייצרת מעגלים משולבים. יוזמתנו להקים בארץ את המרכז הראשון לתכנון שבבים קסמה גם ליצרנים אמריקנים אחרים, כמו: נשיונל סמיקונדקטורס, דיגיטל ומוטורולה.

במפעל אינטל בירושלים צופים מחזור של 100 מיליון דולר תוך כשלוש שנים. דוב פורמן מציין כמה הבדלים גדולים בין איכות כוח האדם בארץ ובארה"ב: "בישראל העובדים מאופיינים ביכולת אילתור בלתי־רגילה. יכולת זו תואמת ומתאימה למרכזי תכנון, אך לא כל־כך לקווי־ייצור". פורמן מדגיש שענין זה נפתר בעבודה ובמשמעת כבדים. כיום מציין פורמן כי "איכות העבודה ומעלתה היא בת־תחרות למפעלי־ייצור בארה"ב מבחינת העלות והאיכות". החברה בארה"ב מרוצה, וזה העיקר.

דגש נוסף באינטל בירושלים מושם על גאוות יחידה. טיפוח גאווה זו חשוב, מפני שהשכר בחו"ל בהחלט טוב וגבוה יותר. גאוות יחידה כזו מצמצמת ניידות עובדים וניתן לומר שכמעט וניידות כזו אינה קיימת באינטל ובעיקר בארץ.

המפעל באינטל מוכיח שבישראל לא ניתן רק לפתח מוצרים חדשים, אלא גם לייצר מוצרי הייטק. המפעל בירושלים בהחלט יכול לעורר אופטימיות בקרב כל שוחרי התעשייה עתירת הידע בישראל.

בחירות ממוכנות

מל"מ, המרכז למיכון משרדי, יזוזו ואחראי למיכון הבחירות שבפתח. בשעה שהמפלגות השונות מתכוננות ומשחיזות לשון במאבק על קול הבוחר, עובדים אנשי מל"מ קשה, כדי לעמוד במשימה הרבה.

מל"מ החלה להיערך לבחירות כבר לפני כשמונה חודשים. צוות מצומצם של כ־20 עובדים מתחלק לטיפול ב־14 פרוייקטים מרכזיים. ביום הבחירות יגויסו עשרות אנשים נוספים: יוקמו 20 יחידות לעיבוד נתונים — מצפת ועד באר שבע.

המיחשוב של מל"מ יטפל בבחירות הקרובות ב־5000 קלפיות לכנסת וכ־3700 קלפיות לרשויות. במערכת הבחירות יטפל אגף המוצרים של מל"מ. בראש האגף עומדת לאה בן־יעקב.

המרכז למיכון משרדי חייב לערוך ולעבד את התוצאות תוך ארבעה ימים מיום הבחירות. קליטת תוצאות הבחירות תעשה עם סגירת הקלפיות. ביום הבחירות, בתום ההצבעה, הפרוטוקולים מהקלפיות מועברים ל־17 מוקדי קליטה, שבהם מותקנים מסופים, הקולטים את תוצאות ההצבעה. שם מערכנים את הקובץ ומעבירים אותו לוועדת הבחירות המרכזית בירושלים. לנו נותר רק לאחל לעובדי המל"מ בהצלחה לקראת מבצע לא קל.

"אופק 1"

בארה"ב היה עולה 1.5 מיליארד דולר בישראל — לא פחות מ־800 מיליון

● שיחות עם נאס"א ועם דב זקהיים, מקרקע ה"לביא", על הלוויין ותוכניות החלל של ישראל

בנאס"א הם היו נחמדים מאוד. אם אני ארצה, אמרו לי שם במחלקה לקשרי חוץ, לשגר באמצעותם לוויין, זה יעלה, תלוי בסוג הלוויין, משהו בסביבות ה־50 מיליון, דולר. הם אפילו הסכימו לתת לי את כל המידע על המתחרים בעולם כולו, שיוכלו לעשות עבורי את העבודה הזאת.

הסינים, להערכתם, ישגרו לוויינים תמורת 15 מיליון דולר, והסינים מתחילים בשיגורים האזרחיים שלהם בשנה הבאה. גם הרוסים מוכנים לשגר לוויינים בעד כסף. וגם האנגלו־צרפתים. למען האמת, אמרו לי בנאס"א סוכנות החלל האמריקנית הקפיאה את כל השיגורים האזרחיים, והם ישגרו בעתיד הקרוב רק את אותם לוויינים שאי־שיגורם יהווה הפרה של חוזה מוקדם. הכל תלוי בהתפתחות ובהצלחת הדיסקוורי. וכמה, אני מסתקרן, כמה להערכתם עלה השיגור הישראלי?

הם נחמדים מאוד בנאס"א. הם ביקשו שאני אתקשר אחרי כמה שעות ויגידו לי. והם אמרו, אחרי שהבטחתי כי לא אסגיר את האומר.

ינאי בן־ארי

נאס"א מעריכים שהשיגור הישראלי — משלב ההחלטה ועד לשלב שבו "אופק 1" מסתובב כל 90 דקות מעל לראשינו ועושה ביפ־ביפ — צריך לעלות כמיליארד וחצי דולר. להערכתם, תנאי האילתור הישראליים, לעלות העבודה הנמוכה ולתרגילים החשבונאיים בספרי התקציב של התעשייה האווירית, יצרנית הלוויין, מוזילים את הייצור ב־50 אחוז, ובנאס"א חושבים כי השיגור עלה לישראל לא פחות מ־800 מיליון דולר. בתעשייה האווירית, כזכור, טענו שהשיגור עלה 200 מיליון דולר, כולל את כל מה שסביב. המחיר, יש להדגיש, איננו מחיר רשיונר, אלא מחיר של ייצור משנה, לוויין ותחנות הקליטה לעיבוד הנתונים שהוא מצפצף מהחלל.

האיש הבקי ביותר בתעשיות הישראליות, שגם יודע בדיוק איך מחשבים שעת עבודה של מהנדס בתעשייה האווירית, הוא ללא ספק, דב זקהיים, שהמלצותיו קירקעו את ה"לביא", והמלצות אחרות שלו ישיקו את הצוללות החדשות ואת ספינות הטילים "סער 5". ההישענות בזמנו על ניתוחי זקהיים, ששוגר הנה כנציג הממשל האמריקני, נבעה מכישוריו המקצועיים ככלכלן בכיר. גם העובדה שהוא מדבר עברית שוטפת מהבית באמריקה לא הפריעה. כאשר היה כאן בעת דיוני ה"לביא", הוא היה האדם שדיברו איתו על הכל, לא הסתירו דבר, וקיוו לטוב. הצבא שמח על המסקנות, התעשייה האווירית הרבה פחות. זו אותה תעשייה עצמה ששיגרה עכשיו לחלל את "אופק 1". מתנגדי הלוויין טוענים כלפי התעשייה האווירית שהיא עושה את התרגילים הישנים שלה — מייצרים משהו ראשוני, מין מעטפת שעושה רושם של זיקוקי דינור, עושים הצגת תכלית לעיתונות ומחכים לכסף הממשלתי שיתחיל לזרום לפרוייקט. כך, כזכור, היה עם ה"לביא", ומי שיכול לדעת הכי טוב אם התרגיל חוזר על עצמו הוא דב זקהיים, שהגיע לחופשת הסוכות לישראל, לביקור פרטי לגמרי, עם שלושת ילדיו הקטנים. זקהיים, פחות מ־40, כבר לא עובד עבור הממשל. כיום הוא עוסק פחות או יותר בסחר נשק. לסביבות הבית הלבן יחזור, אולי, אם ג'ורג' בוש ייבחר לנשיא הבא של אמריקה, כי מה שזקהיים עושה היום, בין השאר, זה טיפול בקול היהודי לטובת המועמד הרפובליקני. וזקהיים הוא בעד הלוויין.

אם לא היית מקרקע את ה"לביא", אפשר היה לייצר לוויין?

זקהיים: זה לא רק שקרקעתי את ה"לביא". אני לא יודע אם יודעים כאן, שבגלל ההמלצות שלי לחיל הים, יבנו את הסער־5 ואת הצוללות.

הדילמה היתה לוויין או לביא?

זקהיים: לא בדיוק. צריך להבין שהכסף לזה לא בא מתקציב הביטחון, וזה גם לא הכסף של ארה"ב. אבל אני משוכנע שאם היו ממשיכים עם ה"לביא", אי־אפשר היה להמשיך בפרוייקטים אחרים.

לא היית מקרקע לנו את הלוויין?

זקהיים: "אני תומך בו באלף אחוז. תראה, כל הדברים האלה ששמו ב"לביא" נמצאים גם בלוויין. ולא רק זה. לכמה מדינות בעולם יש דבר כזה? ישראל היא המדינה ה־8 בעולם בכלל. באסיה, חוץ מישראל, רק להודו יש לוויין. למי עוד יש כאן לוויינים? אבל מטוסים, זה סיפור אחר. מטוסים יש להרבה. אפילו לאינדונזיה. לכל אחד יש. מטוס כבד, מטוס לא כבד — לכולם יש מטוסים. לייצר כאן מטוסים, זה כמו להביא רבנים לישראל. הסוד, הכוח הכלכלי של ישראל, זה לא לעשות נשק, רק נשק, אלא לייצר דברים לשימוש דו־תכליתי. גם למטרות צבאיות, וגם למטרות אזרחיות. לכן, אני חושב, הלוויין בשביל ישראל זה דבר פנטסטי.

מה כל־כך פנטסטי?

זקהיים: יש לזה המון אספקטים מסחריים. טלוויזיה, טלקומוניקציה, מחקר. יש המון אפשרויות.

אפשר להרוויח גם ממכירת לוויינים?

זקהיים: יתכן. אולי צריך למכור לא את הלוויין עצמו, אלא את הטכנולוגיה. לנו באמריקה יש עכשיו ויכוח בנושא הלוויינים הקלים. אין לנו לוויין קל כמו שישראל עושה, ואנחנו מתכוונים לקנות לוויין כזה. בפרוייקט אסטרטגי שהכנתי הסתבר, שבמלחמות העולם השלישי, וכל המלחמות היום הן בעולם השלישי, הלוויינים האמריקניים הגדולים אינם מספקים תשובה מודיעינית טובה. בפוקלנד ובגרנדה לא היו נתונים טובים, בגלל שלא היה לוויין קל כזה, שמשגרים מהר ומיד מקבלים תוצאות. למי יש לוויין כזה? לישראל. לכן, מה שעושים בישראל יש לו סיכוי גם באמריקה. זה לא אומר שיקנו הכל, אבל יתכן שיקנו חלק מהמערכות. למה לא.

ואמריקה לא תנסה לטרפד את הלוויין?

זקהיים: לא. האם שמעת משהו כזה? האם מישהו באמריקה הגיב נגד הלוויין? לא. לנו אין לוויינים קלים כאלה, ואמריקה לא תמנע את הדבר הזה.

זה בא לכם בהפתעה?

זקהיים: לאנשים רבים, כן.

ומה על השימוש הצבאי האפשרי בכל הבליסטי ששיגר את הלוויין? מקובל לחשוב שיש לישראל יכולת גרעינית. זה לא … קצת את התמונה העולמית?

זקהיים: נגיד שיש יכולת. נגיד, ואני לא יודע אם זה נכון, אבל נגיד שכן — … ישתמשו בזה? כאן זה לא מצדה, ולא תמיד נפשי־עם־פלישתים ולא שמשון, וזה לא יקרה. ואפילו אם יש לכם יכולת — ולכמה כזו תהיה — יש לכם כאן אנשים מוכשרים מאד, ואיינשטיין היה יהודי, ויש כאן עוד אנשים כמו איינשטיין, אז מה? לישראל אין … בכל הנשק הזה. מה שהיא צריכה זה טנקים ומטוסים ואלקטרוניקה, וגם לוויין. למה לא? מה שצריך ולא כל מיני דיבורים על נשק גרעיני וטילים אסטרטגיים בשביל להתקוף עם רוסיה. אתה רואה מה שקורה באירופה? שהאירופים בעצמם רוצים לפרק את כל הטילים האלה.

אתה, כזכור, התנגדת לפירוק הזה.

זקהיים: נכון, כי זה טוב לרוסים. להם יש צבא קונבנציונאלי גדול ואם נפרק … הטילים, נשארים רק צבא מול צבא. … הרוסים יותר טובים. אבל כאן, הצבא הכי … זה הצבא הישראלי. הבעיות של ישראל … הטילים הכימיים שיש לאויבים שלה.

איזו בעיה? יש כאן מדיניות אמריקנית מוצהרת הקובעת כי שימוש בנשק כימי נגד ישראל זה שימוש בנשק … קונבנציונאלי, וישראל תגיב בהתאם.

זקהיים: בסדר, זאת אולי המדיניות. אבל בינתיים, אם הטילים יעופו, אף אחד לא … שהם יפגעו בכלל, ולא חשוב מה … התגובה אחר־כך. לכן אני תומך ב"חץ".

"החץ" הוא טיל נגד טילים. הוא יפותח בישראל, בין השאר בעזרת 160 מיליון דולר שהעניקו לישראל אחרי שקירקעו את הלביא. "החץ" משתלב במה שקרוי "מלחמת הכוכבים", תוכנית ההגנה האסטרטגית השאפתנית והיקרה שריגן כל־כך … לדחוף, ובוש, סגנו, ימשיך בוודאי. העלות של התוכנית מוערכת במאות מיליארדי דולרים, וזקהיים בעד. "החץ" יוכל להיעזר ב"אופק" כזה או אחר, אם אומנם יפותח הצבאי של הלוויין. אפשר, אני שואל את זקהיים, אפשר להתרי על שטחים אם יש לך לוויין ביוון?

זקהיים: אני לא רוצה להיכנס לזה, אבל אם רואים מה קורה, זה בטח עוזר. זה לא רק … של שטחים. אלא של הערכה על מה קורה.

כמה, לדעתך, עלה הפרוייקט הישראלי?

זקהיים (צוחק): בעניין כסף, אני רוצה לראות את המספרים. אני חושב שזה עלה הרבה, אבל בגלל שיש לזה שוק מסחרי, אני בטוח שזה היה שווה.

אתה תהיה קשור במכירות החלל הישראליות?

זקהיים: אינני יודע. עכשיו אני מתעסק במה שאני מבין, שזה נשק. עד עכשיו, מה שישראל עשתה בקשר ללוויין לא קשור, אני חושב, עם נשק. אבל לפי מה שאני מבין אולי זה יהיה קשור בעתיד, ואז יתכן מאוד שאהיה קשור לזה. יתכן. למה לא?

העורך הכלכלי: צבי טימור

ירידה של 14% ברווחי "הפניקס"

קבוצת "הפניקס" סיימה את המחצית הראשונה של 1988 ברווח נקי של 5.7 מיליון ש"ח, ירידה של כ־14 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ראשי החברה מסבירים את הירידה ברווחיות בהקטנת הרווחים בביטוח חיים כתוצאה מגידול מאסיבי של קבלת עסקים חדשים ב־88.

הכנסות החברה מפרמיות ומדמים בכל ענפי הביטוח גדלו בתקופת הדו"ח בשיעור ריאלי של 34 אחוז והגיעו לסכום של 253 מיליון ש"ח. החברה הצליחה לצמצם את הפסדיה בענפי הביטוח הכללי, בעיקר בענף הרכב. ההפסד בענף האלמנטרי הגיע ל[illegible] מיליון ש"ח, לעומת כ־6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה ב־87.

תיק ביטוח החיים של הקבוצה עלה מ־9.8 מיליארד ש"ח ביוני 87 לסכום של 11.6 מיליארד ש"ח בסוף יוני 1988. מאזן החברה גדל ריאלית ב־51 אחוז והסתכם ב־971 מיליון ש"ח. ההון, הקרנות, העודפים וההפרשות לסיכונים יוצאים מהכלל הסתכמו בסוף יוני השנה בכ־81 מיליון ש"ח.

אורי נחשון

השוואות בינלאומיות

להשתכר בתל־אביב ולחיות בהונג־קונג

השוואה בינלאומית של שכר, מחירים וכוח קנייה היא תמיד משימה, אולם מחלקת המחקר של יוניון בנק בשווייץ מצא שיטה … לדירוג כוח הקנייה של תושבי הערים השונות בעולם. החוקרים בדקו את השכר ב־12 מקצועות שונים באמצעות 96 שאלות על השכר והניכויים. כן נבדקה מערכת המחירים ביחס ל־20 אלף פריטים באמצעות 141 שאלות. כל זה נערך ב־52 ערים שונות בעולם, מהמדינות המפותחות ועד למדינות המתפתחות. הלוחות צויינו במדור זה בשבוע שעבר.

בעיית שער המטבע הנתונה לתנודות נוטרלה במידה גדולה, כי גם השכר וגם המחירים מוכפלים באותו שער של המטבע הלאומי.

על פי הסקר של השכר השווייצי, השכר הכולל הגיע בישראל ב־1988 ל־7,400 דולר לשנה ברוטו ולאחר ניכויים בממוצע של 22 אחוז הגיע השכר ל־5,880 דולר, נטו לפי שער של 1.58 ש"ח לדולר.

על־פי נתונים אלה, הגיע השכר בתל־אביב ל־30.3 אחוז בלבד מהשכר בציריך.

השכר האירופי בדרך כלל כפול מהשכר בישראל, או אף למעלה מזה, בעוד שבתל־אביב השכר גבוה יותר לעומת מדינות אסיה, אפריקה ואמריקה הלטינית. השכר במונחי דולרים הגיע ל־16,900 דולר באמסטרדם, 20,100 דולר בקופנהגן, 15־17 אלף דולר בערים השונות בגרמניה ו־14,300 בניו־יורק.

המורים מרוויחים יותר אפילו בקוריאה

הנתונים מצביעים על השוואה מעניינת של השכר במקצועות שונים. מורה בבית ספר יסודי משתכר 7,700 דולר בניו־יורק, 26,000 דולר בלוס־אנג'לס 37,000 דולר ובלוקסמבורג 35,900 דולר. השכר בתל־אביב דומה רק לשכר בליסבון, אך נמוך יותר אף מזה שבסיאול.

נהג אוטובוס משתכר בתל־אביב 12,000 דולר לשנה, ברמתם של נהגים בדבלין, במדריד, בג'דה ובהונג־קונג. עמיתיו באירופה משתכרים כ־25 אלף דולר ובמקומות שונים אף מגיעים מעבר לזה.

עובד בניין ישראלי משתכר 7,600 דולר, בעוד שבאירופה שכרו מגיע עד כדי 30־25 אלף דולר. בעוד שבמנילה ניתן למצוא פועל בניין ב־1,000 דולר לשנה, בבומביי אפילו ב־600 דולר לשנה, כ־50 דולר לחודש.

מהנדס חשמל בתל־אביב משתכר 17,700 דולר, לעומת 40־35 אלף דולר באירופה ו־63 אלף דולר בציריך.

פקיד בנק בתל־אביב משתכר 9,400 דולר, לעומת 50 אלף דולר בטוקיו וציריך.

שבוע העבודה הממוצע הוא 42.6 שעות בכל 52 הערים הגדולות. באירופה בלבד, 40.5 שעות עבודה ובארה"ב 40 שעות עבודה בשבוע.

כוח הקנייה של השכר מתקבל על בסיס סל מוצרים מיוחד. בתחום זה מובילות, למרות היוקר, לוס־אנג'לס, ציריך, ז'נבה, יוסטון ולוקסמבורג. לאגוס, קאהיר ומנילה סוגרות את הרשימה.

הסקר מצביע על כך ששער השקל נמוך למדי ביחס למטבעות האירופיים, או שהשכר נמוך מדי בשער המטבע הנתון. מסתבר, כי משקל המסים בשכר, כולל ביטוח לאומי, דומה מאוד לזה הנהוג באנגליה, סינגפור, קנדה, איטליה ואוסטריה. בשוודיה, בניו־יורק ובאוסלו משקל המסים גדול יותר.

תל־אביב מובילה במחירי הרכב

מחירי המזון בתל־אביב (כולל 39 סוגי מזון ומשקאות) נמצאים ברמה בינונית, בעוד ששכר הדירה בתל־אביב — 450 דולר לחודש לדירה מרוהטת של 4 חדרים — הוא נמוך למדי ביחס לטוקיו, 9,500 דולר לחודש, הונג־קונג, 3,850 דולר לחודש, ניו־יורק, 2,500 דולר לחודש, או לונדון, 2,300 דולר. למעשה, שכר הדירה בתל־אביב הוא ברמה נמוכה ביותר.

תל־אביב זולה גם בתחבורה ציבורית. בערים שונות באירופה, כגון שטוקהולם, לונדון, אוסלו, או וינה, מחיר נסיעה באוטובוס או ברכבת התחתית עולה 1.60 דולר בממוצע. התחבורה המקומית בארה"ב ובקנדה עולה 84 סנט; באירופה 1.21 דולר. מכוניות כדאי לרכוש בצפון אמריקה, לנהוג בהן לדרום אמריקה ולמכור אותן שם. תל אביב מובילה כמעט במחירי המכוניות. פורד סייארה 1600 עולה בתל־אביב 24 אלף דולר, בעוד שפז'ו 405 עולה בפאריס רק 13,100 דולר. עם זאת ישנן מדינות בהן המכוניות, כולל מסים, יקרות יותר מאשר בישראל.

צבי טימור

אנרגיה

פרוייקט ראשון להפקת חשמל וקיטור מפצלי שמן

מחר ייערך במישור רותם שבנגב המרכזי טקס פתיחת מיכרה פתוח לכריית פצלי שמן. בטקס יוכרז על הקמת מיתקן נסיוני תעשייתי ממנו יסופק חשמל וקיטור.

ד"ר יוסף ירושלמי, מנכ"ל חברת פמא (פיתוח משאבי אנרגיה) העוסקת בכריית פצלי שמן, מציין כי המיתקן הוא דו־תכליתי — להפקת חשמל למפעלים באיזור הקרונ ולאספקת קיטור למפעלי הפוספטים בנגב. במיתקן ייבנה דוד קיטור מוסק בפצלי שמן, שכמו פחם ונפט גולמי הם יוצרי אנרגיה. הערך הקלורי שבפצלי שמן נמוך מזה שבפחם, ונמוך בהרבה מנפט גולמי. מחירו הנמוך הופך אותו לכדאי. בעוד מחיר טונה פחם בארץ הוא 50 דולר, מחיר טונה פצלי שמן הוא 2.5 דולר. ל־5 טונות פצלי שמן אותו ערך קלורי כמו לטונה אחת של פחם ולכן הם כדאיים מבחינה כלכלית. שיקול חשוב אחר הוא שפחם מייבאים, בעוד פצלי השמן נמצאים כאן ובכמויות אינסופיות.

כאמור, את פצלי השמן כורים ממכרה פתוח, ומתחת להם יש כמויות אינסופיות של פוספטים, מה שמגביר את הכדאיות.

ד"ר ירושלמי חוזר ומדגיש, כי המיתקן הנבנה עתה הוא נסיוני בלבד. ההשקעה הכוללת — 10 מיליון דולר. משרד האנרגיה העמיד לרשות חב' פמא 50 אחוז מההשקעה, כמענק. יתר המימון יבוא מחב' מחברת פמא, בה שותפים: חברת החשמל 25 אחוז, כימיקלים לישראל 25 אחוז, שלוש חברות הדלק 25 אחוז ובתי הזיקוק 25 אחוז. המיתקן יפיק 6 מגוואט חשמל ו־50 טונות קיטור בשעה. מדובר בקיטור בלחץ נמוך, המכונה "קיטור תהליכי" ומשתמשים בו כתוספת לקיטור המופק בדודים הנמצאים במפעלי תעשייה גדולים. לדברי ד"ר ירושלמי, אפשר היה להשתמש בקיטור לייצור חשמל בלבד, בהספק של כ־13 מגוואט חשמל בשעה. לדעתו, ייצור חשמל בלבד היה מוריד מהערך הנסיוני של המיתקן. יש לזכור, שהמטרה היא ללמוד איך להשתמש בפצלי השמן המקומיים לשריפה ישירה. יש אפשרות, ונעשו בחו"ל נסיונות להפיק מפצלי שמן דלק נוזלי. לדעת ד"ר ירושלמי, לא כדאי להשקיע בכך בגלל מחירו הנמוך של הדלק הגולמי. כאשר הוקמה חב' פמא, לפני חמש שנים, היה מחיר חבית דלק כ־35 דולר. כיום מחיר חבית הוא 14 דולר ולפיכך לא כדאי להשקיע בנושא זה.

לאחר שריפת הפצלים נשארת כמות גדולה מאד של אפר, שאפשר להשתמש בו לייצור "פורטלנד צמנט", החומר בו משתמשים לייצור מלט במפעלי "נשר" ברמלה וליד חיפה. זוהי תכנית עתידית. במיתקן הנבנה עתה במישור רותם מדובר בינתיים בכמויות קטנות. את האפר של המיתקן יחזירו בינתיים למיכרה. הדבר הובא בחשבון בתכנון של פיתוח תחנות כוח גדולות המוסקות בפצלי שמן.

אין סיכון לאיכות הסביבה

ד"ר ירושלמי מציין, כי פצלי השמן נקיים מבחינה אקולוגית: כל הגפרית המשתחררת בעת השריפה נקלטת על־ידי הגיר המצוי בחלק המינרלי של הפצלים.

כאמור, מחר ייפתח המיכרה רשמית, בנוכחות שר האנרגיה וראשי החברות השותפות בפמא, אך למעשה, כבר כורים ממנו ומכינים מצבורים לאספקת הפצלים למיתקן. מערך השינוע של פצלי השמן למיתקן הוזמן בשוודיה ויגיע לאחר כחודש בנובמבר הקרוב. היסודות למערך השינוע מוכנים ועתה גומרים להרכיב את המרכיבים שנבנו כאן. הדוד סופק על־ידי חברת "אלסטרום" מפינלנד, שלדברי המנכ"ל היא המדינה המובילה בעולם בתחום השימוש בתחליפי דלק מכל הסוגים. הדוד הוזמן לפי איפיונים שנמסרו לחברה הפינית על־ידי פמא. תחנת הכוח לאספקת — בהקמה. פמ"א תמכור את החשמל לחברת החשמל, המכינה באיזור את הקווים והשנאים למפעלים.

עתה עוסקים בעבודה כ־150 איש. כאשר הכל יפעל יעבדו במיתקן פמ"א במישור רותם 30 איש. לפי לוח הזמנים, תחל הפעלת המיתקן על כל חלקיו בקיץ 1989.

חיים מרגלית

"מגדל" תחדיר פרמיות בביטוח רכב

חברת הביטוח "מגדל" מפעילה תוכנית חדשה בביטוח רכב, המציעה למבוטחים מענק־החזר־פרמיה, בשל העדר תביעות, עד 30 אחוז מערך רכבם. המענק יינתן למבוטחים בתום שלוש שנות התוכנית.

לדברי מנכ"ל "מגדל", עוזי לוי, התוכנית החדשה מיועדת לכ־250 אלף בעלי רכב בישראל, שגיל רכבם עד 5 שנים, קבוצה המהווה כמחצית מבעלי הרכב המבוטחים בביטוח מקיף בישראל. התוכנית מיועדת לקבוצה גדולה של מבוטחים שאינם מרבים בתביעות. לוי אומר, כי בעזרת התוכנית יוכלו הנהגים לחדש את רכבם, והזמן האופטימלי לכך הוא לאחר שלוש שנים, פרק הזמן של התוכנית.

התוכנית של "מגדל" משלבת כיסוי מקיף לרכב פרטי עם מתן מענק החזר פרמיה. בתום כל שנת ביטוח מחושבת לזכות בעל הרכב הזכאות למענק החזר פרמיה בשל מיעוט תביעות, בגובה של עד 30 אחוז משווי הרכב ביום תחילת התוכנית. מהמענק יופחתו סכומי תביעות, או חלק מהן, שהוגשו במשך אותה שנה. תביעות אינן מבטלות את הזכאות למענק ויתרות חיוביות מצטברות לזכות המבוטח משנה לשנה. המבוטח יקבל את המענק בתום שלוש שנים, והוא יהיה צמוד למדד לכל משך תקופת התוכנית.

"מגדל" הציגה אתמול טבלת השוואה לעלות ביטוח הרכב בין התוכנית החדשה לביטוח רכב מקיף רגיל. לדוגמה, סך כל תשלומי הפרמיה ל־3 שנים (בתנאי שהתעריף נשאר ללא שינוי) למכונית סובארו 1600 מגיע ל־5,165 ש"ח. בתוכנית החדשה ישלם המבוטח פרמיה כוללת בסך 9,471 ש"ח והמענק המקסימלי שיוכל לקבל מגיע ל־7,740 ש"ח. במקרה כזה תהיה העלות בפועל 2,325 ש"ח. המענק בדוגמה זו מבוסס על העדר תביעות מוחלט. במקרה של תביעות יחושב המענק על־פי תנאי התוכנית.

אורי נחשון

משלחת מאירלנד

■ "באנו לראות את החקלאות בישראל ולנסות ללמוד שיטות חדשות כדי ליישמן באירלנד" — אמרו שני חברי המשלחת של חקלאים מאירלנד בבואם לישראל.

השניים, ברנדו אירדנל, מנהל האגף להורטיקולטורה במשרד החקלאות האירי, ומיק גרי מהסוכנות האירית להורטיקולטורה, מבקשים ללמוד שיטות חדשות בגידול מטעים, ירקות ופרחים. המשלחת האירית תעשה בארץ שבוע ימים.(ח.מ.)

מסרבים לממן וטרינר

■ תעשייני הבשר הודיעו למועצת הלול כי הם מסרבים לממן אחזקת וטרינר מטעם המועצה שייפקח על ייצור מוצרי בשר ליצוא — הודיע קורט גבור, מנהל אגף המזון בהתאחדות התעשיינים, בתגובה על חוזר ששיגרה המועצה ליצרני הבשר. לדבריו, התאחדות התעשיינים מבקשת שתוקם רשות פיקוח מרכזית בכל הקשור לייצור מזון. הוא ציין, שכיום עוסקים שלושה גורמים בפיקוח וטרינרי — מפקחים מטעם משרד הבריאות, החקלאות והפנים. נוסף על אלה יש מפקחי כשרות מטעם משרד הדתות, הרבנות הראשית וגם משרד התעשייה והמסחר עוסק בכשרות. זהו מצב אבסורדי שאי־אפשר לסבול אותו עוד, הגורם ליצרנים לבזבז כספים אדירים. (ח.מ.)

מבזקים כלכליים

דורשים התייעלות בהדרים

■ … לענף ההדרים מותנית בהתייעלות … המועצה לשיווק פרי הדר — אמר … מנכ"ל משרד החקלאות, בפגישה … בסוף השבוע שעבר עם ראשי ארגון … ההדרים. הוא הזכיר, כי זוהי דרישת … האוצר ואי־אפשר להתעלם ממנה. … ההדרים תובעים העמדת סכום של 15 מיליון דולר להבטחת מחיר מינימום לפרי …, כדי שהמגדל יוכל להגיע להכנסה … של 200 דולר לדונם. הם הציגו לפני המנכ"ל נתונים המצביעים על הפסדים בגידול שמוטי, אשכוליות וולנסיה.

ראשי ארגון המגדלים תובעים הקצבת מיליון דולר מדי שנה למחקר ופיתוח זנים חדשים. שמיר הודיע, כי דרישותיהם יידונו כאשר תוכן המסגרת התקציבית בשנה הבאה.(ח.מ.)

אשראי שכ"ל

■ מוסד הטכניון ללימודי חוץ וחברת כ.א.ל. בנפיקת כרטיסי אשראי "ויזה" הגיעו להסכם בדבר אפשרות תשלום שכר הלימוד במוסד הטכניון ללימודי חוץ בחיפה ובתל־אביב באמצעות ויזה. ההסכם יאפשר לסטודנטים לפרוס לתקופה ארוכה את תשלומי שכר הלימוד באמצעות תוכנית "ויזה עריף". הסכם זה הוא במסגרת שרשרת ההסכמים של "ויזה" עם המוסדות להשכלה להקלת התשלומים עבור שכר הלימוד, הקיים כבר באוניברסיטאות ת"א, באר־שבע והאוניברסיטה הפתוחה.

ויזה כדורסל

■ "ויזה" ומחלקת הכדורסל של מכבי ת"א מציעים לרוכשי המנוי למשחקי העונה אלבום מכבי ת"א כדורסל, הכולל חתימות מקוריות של שחקני הקבוצה. כן יוכלו כל רוכשי המנוי באמצעות ויזה ב־5% הנחה ממחירו.

"ויזה" תעניק לאלף הרוכשים הראשונים שי נוסף: מדריך הטיולים והכבישים בישראל של "כרטא". המשלמים בוויזה יוכלו לשלם ב־23 תשלומים בשיטת "ויזה עריף". את המנוי ניתן לרכוש גם בהוראה טלפונית.

כמו בלונדון ובניו־יורק

■ בנק לאומי מנהיג חידוש בתחום ההלוואות ללקוחות עסקיים. לקוחות אלה יוכלו לקבל הלוואות בשקלים צמודים לדולר ארה"ב בריבית שנתית קבועה של 12%, כמו הריבית שמשלם לקוח עסקי מועדף בניו־יורק לבנק הניו־יורקי. כן יוכלו לקוחות בנק לאומי העסקיים לקבל הלוואות בשקלים צמודים לליש"ט בריבית שנתית קבועה של 14%, כמו הריבית שמשלם לקוח עסקי מועדף בלונדון לבנק המקומי. ההלוואות ניתנות לתקופה של 2־3 שנים, בסכום מינימום של 100,000 ש"ח.

בתנועה הקיבוצית

חשיבות המינוח

דניאל ברוך

קיימים מספר אינדיקטורים המשמשים את התנועה הקיבוצית לבחינת הפעילות המשקית שלה, ובעיקר את זו של מפעלי התעשייה. תפקידו של אינדיקטור במערכת כזו הוא כפול: עליו להיות מדד השוואתי המאפשר קביעת תוצאות נורמטיביות כמפעל, וגם בחינת ההתפתחות של מפעל בודד או קבוצת מפעלים על פני זמן. אפשר לומר שאינדיקטור משקי הוא מוצלח, אם באמצעותו ניתן להגיע לאיפיון וניתוח מהיר של פעילות המפעלים, תוך כדי גלוי וזיהוי של בעיותיהם. נדמה שהאינדיקטורים הבקיים שנבחרו בתנועה הקיבוצית מחטיאים את המטרה, במקרה הטוב, ואף עלולים לגרום לבלבול ולהסקת מסקנות לא נכונות.

בנגזרות וסיכומים של מדורי התעשייה מוזכרים המונחים "מכירות" ו"תפוקה", … להשתמש באינדיקטורים כגון "תפוקה לחובר". מכירות של מפעל מצביעות על מחזור העסקים שלו, ולא יותר. מוזר שחברה כמו הקיבוץ, המתפארת בהשתייכותה למגזר הייצרני, אינה שמה דגש על התפתחותו של התוצר שלה. מה עוד, שלגבי מפעל שעליו … ורוב עובדיו הם גוף אחר, הגיוני יותר להשתמש במושג תוצר, שהוא הערך המוסף של המפעל. כאינדיקטור ראשוני הערך המוסף עדיף על מכירות, כי הוא מאפשר השוואה מיידית בין מפעלים כמדד האמיתי להיקף הייצור. בניכוי האלמנטים החיצוניים, כגון שכר עבודה, הערך המוסף מהווה סך התמורות הנשארות בידי הקיבוץ. תמורות אלו הן הפירות הניתנים עבור עבודה, ניהול, יוזמה, ואם קיים, להון העצמי המושקע במפעל. לכן, ערך המוסף הינו נקודת התחלה סבירה לניתוח פעילות המפעל, ניתוח שהוא בחינת האלטרנטיבות עבור הגורמים המשתתפים בייצור. וזאת לעומת המינוח תרומות א', ב', ג' … בקיבוצים כיום.

תרומות אלו אמורות לשקף עודפים שונים לאחר הורדת סעיפי הוצאות וזקיפות … אפשר להתווכח על יתרונותיהן או חסרונותיהן לעומת החשבונאות המופיעה בדו"ח רווח והפסד של מפעל רגיל. אולם מה שגורם לעיוותים משמעותיים במערכת התרומות השונות הוא הטיפול בעלות העבודה העצמית.

בהעדר תשלום לחברים עבור שירותי העבודה שהם מספקים, נקבעה זקיפה לעלות העבודה העצמית, שהיא בעייתית מאחר שאינה משקפת עלות ריאלית. העלות הריאלית של העבודה צריכה להיבחן במונחים של ערך חליפי. למשל, ברמה של מפעל בודד, אם מפעל קיבוצי מעסיק חברים קשישים עם מגבלות בריאות, יש לשקול את עלות עבודתם באחרת מזו של חבר שלגביו קיימות אלטרנטיבות שונות לתעסוקה. ברמה של מערכת בין־קיבוצית המשווה בין מפעלים בענפים שונים, בגדלים שונים, המייצרים טכנולוגיות שונות — הנוהג להשתמש בזקיפה אחידה ליום עבודה של חבר הוא מטעה … אם קיימת רתיעה מעידון המושג עלות העבודה, מוטב היה להתעלם ממנו … לסך העודף ללא זקיפה לעלות העבודה. אבל אם כבר משתמשים בזקיפה לעלות עבודה עצמית, אולי מתוך תקווה שזו מהווה איזה שהוא קירוב ראשון אחר עלות העבודה האמיתית, אין זה הגיוני להניח, כפי שמניחים, שהיא לא משתנה משנה לשנה. עלות העבודה הריאלית במשק הישראלי עולה בשיעור ניכר.

נראה שבחינה מחודשת באינדיקטורים המשמשים את הקיבוצים יכולה להביא שיפור … כלכלי, בסופו של דבר, גם בתוצאות המשקיות שלהם.

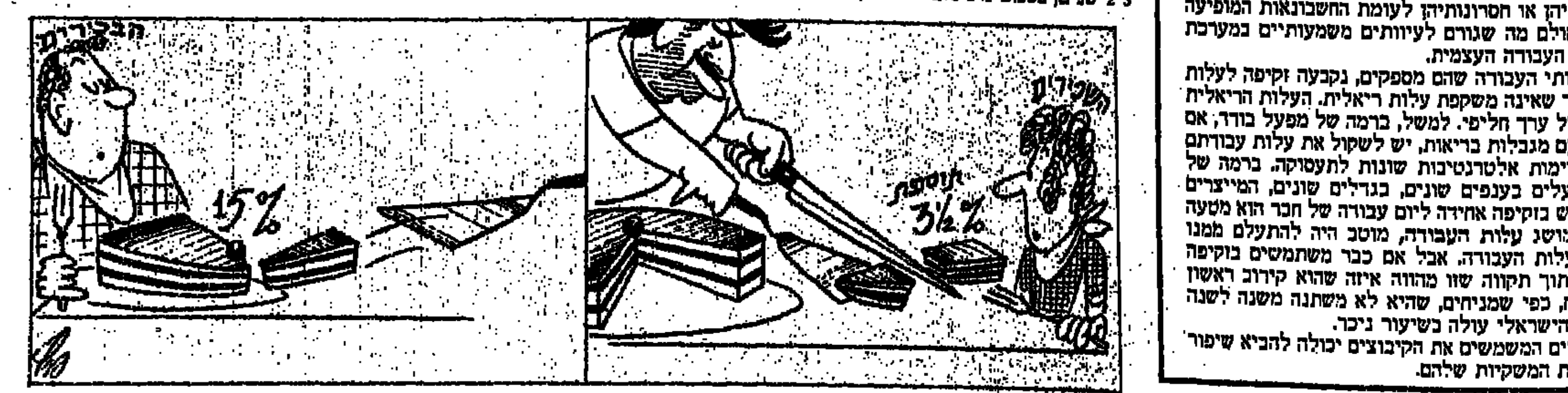

קולנוע

חלומו של כל ילד

„ביג" בקולנוע דקל בת"א

מימין: ג'ון הרד, רוברט לוגיה, אליזבת פרקינס וטום הנקס ב„ביג"

יעל ישראל

אין כאמריקנים המאמינים במשאלות לב. אולי בגלל זה הקולנוע ההוליוודי מלא וגדוש בסרטי אגדה אנימנטיליים על אנשים וילדים שהופכים למשהו אחר בעקבות אירוע קסום או הבעת משאלה.

בקומדיית הנעורים המלבבת: „בחזרה לעתיד" מבית שפילברג, הצליחו למתוח את הנוסחה בכשרון. הגיבור, נער גימנסיה מבולבל, נוסע במכונת זמן שלושים שנה אחורה שם הוא פוגש את הוריו כשהיו בגילו, אמו מתאהבת בו וזה יוצר סכנה לא קטנה. אם תתאהב בו לא תינשא לאביו, אז איפה הוא בכל התמונה? גם קופולה עשה מהטלה בדיונית חמודה ב„פגי סו מתחתנת". שם היתה אשה בשלה שבטעות חוזרת אחורה בזמן, לימי נערותה, אך המטען הנפשי שצברה איתה במשך חייה כבוגרת לא נעלם, ועתה יש בכוחה לחיות את נערותה כאשה בוגרת וחכמה. היו גם הרבה כשלונות. נערים שהופכים לאנשי זאב, אבות ובנים שמתחלפים בגוף, או כמו בטמטומת שהוקרנה כאן לאחרונה, „נעורים בהשאלה" — הסב מתחלף עם גוף נכדו.

בתוך כל אלה מצאה לה הקומדיה החדשה „ביג" מקום טוב באמצע. קרוב קרוב ל„בחזרה לעתיד". העלילה עצמה מבוססת על גימיק קולנועי. נער שמנת בן 12 שנפגע מדחייתה של בת כיתתו, מוצא בלונה־פארק מכונת משאלות מיסתורית בשם „זולטר", ומבקש ממנה להיות גדול. בבוקר הוא קם ומגלה שגפיו התארכו, שיער חזהו צימח, קולו התעבה וגם האיבר ההוא, תסלחו לו, די גדל. במשך לילה עשה קפיצה של עשרים שנה, עכשיו הוא בשנות השלושים לחייו, אבל המנטליות כשל בן עשר.

ובעצם בזה עוסק הסרט, למרות שהעלילה מזמנת עוד שעשועים והפתעות. אך הנכסים הוא ההבדל העצום בין הילדות לבגרות. כברת הדרך הזו שקשה לתפוס אותה. כמה קשה לשמר בפנים את הילדים שהיינו. הילדות היא כמו חלום. תקופה לא מודעת, אך מלאה ביצירתיות מחשבתית. הבגרות מאופקת, רציונלית, אך חסרה דמיון יוצר ומקורי, חסרה את התום הראשוני.

את הילד שהיה לגבר אינפנטיל מגלם טום הנקס. ודומה שלא היה שחקן שמתאים לגלם את היצור הזה, ילד־גבר, כמו הנקס, על הבעתו האינפנטילית, תלתליו הסוררים ואוזני החמור המגודלות שלו. הנקס, קומיקאי מעצבן בדרך כלל („ספלאש", „הבית מתפרק") ושחקן דרמות צולע (תפקיד מביך בסרטו של הבמאי הישראלי משה מזרחי „אהבה צעירה") עושה כאן את תפקיד חייו. הוא מצליח לעבור על המתח הדק שבין תנועות ילדותיות וצורה מבוגרת, מבלי להיות מתיילד מדי או מגוחך. הוא מקפץ, היפר־אקטיבי, מפרק צעצועים, ונוגע בכל דבר, כדרכם של ילדים סקרניים. הוא כלתי אמצעי, מביע את רגשותיו מיידית, בלי מחיצות. הוא עדני, סקרן ויודע להשתולל. ודווקא האיכויות הילדותיות הללו תורמות להצלחתו בעולם המבוגרים. הנקס מתקבל לעבודה בחברת צעצועים בתפקיד זוטר. יום אחד הוא נתקל בבוס בחנות צעצועים מתחרה. הבוס מתלהב מאהבתו לצעצועים והופך אותו לסגן נשיא, לאחר ריקוד פסנתר נפלא שהשניים רוקדים בחנות הצעצועים. כל שעליו לעשות במסגרת תפקידו זה לבדוק צעצועים ולהמציא חדשים. חלומו של כל ילד. הוא מצליח בתפקידו בשל איכויותיו הילד־ותיות, וגם מוצא אהבה בשל אותן תכונות. תמימות ורגישות. אך גם נכשל באהבה ומוצא אותה כבדה מידי בשבילו בשל אותן מגבלות ילדות. ההיא רוצה חתונה והוא בסך־הכל רוצה להגיע בשלום הביתה לאמא ואבא ואחותו התינוקת.

בתור סרט „נוסחה" אמריקני החזירו את הילד לביתו בתום הסרט. אך מובן שסוף ציני היה מתאים כאן הרבה יותר. לקראת סופו של הסרט מתערה הנקס בחברת המבוגרים. כמעט מצליח לצמצם את הפער המנטלי בן עשרים השנה. הוא הופך ליאפי טרוד, כל מעייניו בעבודתו, ואפילו שוכר דופלקס מנהטני ענק (האם זו לא מקבילה אירונית לסצינה דרמה מהסרט „וול סטריט"?). הסוף הציני, הנכון, היה להשאיר אותו בעולם המבוגרים, שם היה מאבד תוך זמן קצר את שארית תמימותו ומקוריותו הילדותית, והופך לעוד מנהל ניו־יורקי מושחת ותאב ממון, עם מחזור עסקים שנתי של מיליונים, אשה נבגרת, פילגש בצד ולימוזינה צמודה.

„ביג" הוא סרטה של פני מרשאל שחוזרת כאן על הצלחת „ג'ק פלאש המקפץ". מרשאל, שחקנית במקור (ואפשר לראותה ב„מידל איסט" בסדרה הקומית „לורן ושירלי"), מביימת את סרטיה בקלילות חינונית שובת לב. וכמו „ג'ק פלאש" גם סרטה החדש מלא בצעצועים ומשחקי מחשב אלקטרוניים, ובילד מגודל שמצליח לצבוע את העולם סביבו בצבעים עליזים. במציאות, כאמור, הוא כבר היה הופך לטייקון קטן ורגזן, עם סיגר „הוואנה" ותיק מניות ב„וול סטריט".

מוסיקה

אביר הגיטרה מכה שוב

יוסי שיפמן

יש מן החזרה המסורתית בסיפורי העלילה של הדון קישוט של הגיטרה בישראל. למי שאינו מכיר אותו, אסביר שמדובר בגיורא נאור. אמרגן, לא מן הגדולים, שמקיים זו השנה החמישית באריכות מופרזות ומוסננת את הפסטיבל הבינלאומי לגיטרה. בעולם הבינלאומי של הגיטרה כבר מכירים אותו ואת מפעלו. נגנים מן הצמרת פוקדים את ישראל באמצעות הפסטיבל שלו. האווירה המיוחדת המאפיינת את הפסטיבל כבר זכתה לאוהדים רבים. מועדון צוותא בתל־אביב, שמהווה את האולם המרכזי לאירועים, מקבל פנים שונות באותם ימים. פריקים של הכלי מגיעים מכל הארץ, משהו כמו אווירת עבו של הימים האלה.

השנה כדי להגביר את המודעות לכלי ולמוסיקה שלו, יזם גיורא נאור גם תחרות. השלב הראשון מתקיים בחול המועד סוכות. „אף גיטריסט מן התנועה הקיבוצית לא נרשם", הוא מספר לי באכזבה גלויה. „האם ייתכן שהגיטריסטים הישראלים פוחדים מתחרויות? איך הם יגיעו למשהו. איך אני בוחר סולנים לפסטיבלים כאן. או שזה מישהו שהוא כבר בעל שם או מישהו שמאחוריו זכיות בתחרויות. על הצלחות כאלה אני בדרך כלל יכול לסמוך. בעצם אין לי קנה מידה אחר. או איפה הם הישראלים?" ביום חמישי הקרוב נדע כמה ישראלים נענו לאתגר. השלב השני יתקיים ב־13 בנובמבר ויהיה האירוע הפותח של פסטיבל הגיטרה. יום של נגני גיטרה ישראליים שינגנו שתי יצירות חובה ויצירה ישראלית לפי בחירתם. ועוד יצירות. [illegible] לשישה מיתרים, כפול במספר המשתתפים שאין כמותו [illegible] ראשונה של הפסטיבל.

בפסטיבל עצמו ישתתפו מוסיקאים מצ'כוסלובקיה, בלגיה, ספרד וצרפת. לחלק מהם יהיה זה הביקור הראשון בארץ. הביקור החשוב לנגני הגיטרה בישראל יהיה זה של ג' לוקובסקי עם חברו המלחין מארק גרואלס. לוקובסקי, הבלגי, [illegible] להיותו נגן גיטרה, מקיים בעיר לידו שבארצו פסטיבל הנחשב ליוקרתי בעולם. אחת לשנתיים תוכל למצוא אצלו את גדולי השמות בעולם. ג'וליאן ברים, [illegible] רהילוסיה, אלכסנדר לאגויה, [illegible] ייפס הם רק אחרים מן האורחים הקבועים שלו. ללוקובסקי עצמו רשימה לא מבוטלת של הישגים מוסיקליים [illegible] למעלה מעשרים תקליטים, [illegible] מוסיקלית בינלאומית ופרסים חשובים. הוא משתתף בפסטיבלים חשובים ברחבי העולם. שותפו למופעים המלחין מארק גרואלס, הוא תלמידם של ג'יימס [illegible] ושל הצרפתי כריסטיאן לארו. הוא [illegible] כסולן עם התזמורות החשובות בבלגיה ועם הרכבים קאמריים שונים [illegible] הרכבים מן הגוש המזרחי.

שניהם יחד מנגנים רפרטואר [illegible] המתחיל בעיבודים של המלחינים הגדולים: באך בטהובן, מוצרט [illegible] דרך מוסיקה המושפעת מיסודות [illegible] בסגנון חינסטרה ופיאצולה הארגנטינאים, בטוק ההונגרי, ראבי שנקר ההודי, [illegible] איבר הצרפתי ועוד. השניים [illegible] בתכניותיהם גם יצירות חדשות של טקמיטסו, טרסקו, הונגר, ברואר.

השילוב הקלאסי של גיטרה [illegible] מקבל אצל שני אלה דחיפה רציונית [illegible] מרכז הבימה. הערבי שהם יציגו [illegible] הפסטיבל, יהיו לבטח מרתקים.

תקליט קלאסי

דקה נגד דקה

אלה לזר־שריף

שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 5 ברה מינור, אופ. 47, 5 קטעים אופ. 42; התזמורת הפילהרמונית המלכותית, מנצח: ולדימיר אשכנזי דקה 2־4421120, תי"ק 1988, הקלטה דיגיטלית, 52־56 ד'.

להשוואה:

שוסטקוביץ': סימפוניה מס. 5; תזמורת הקונצרטחבאו, מנצח: ברנרד הייטינק, דקה 2־017 410, תי"ק 1983, הקלטה דיגיטלית (1981) 34־49 ד'.

מעניין להיווכח, שפסגת היצירה הסימפונית ברוסיה הסובייטית של המאה ה־20 באה לידי ביטוי בשתי סימפוניות שמספרן חמש. האחת מאת פרוקופייב והשנייה מאת שוסטקוביץ'. כל אחד בדרכו ניסה „לחזור בתשובה" מן האשמות שהוטחו כנגדו על מודרניזם שלא לעניין ופורמאליזם דקדנטי, וזוהי העדות החשובה ביותר ליכולתו של גאון לעלות מעבר לאפשרות טכנית זו או אחרת, ולבטא את עצמו בכל מצב.

בסימפוניה של שוסטקוביץ' יש אלמנט אוטוביוגראפי של התגברות רוח האדם על החומר. שוסטקוביץ' שונא תזמור והצגת רעיונות מורכבת ומסובכת. הוא מציג את הנושאים שלו בפשטות מדהימה, בתזמור מבריק ושקוף כשל מוצרט. מבחינה זו הוא שונה מפרוקופייב בן זמנו. אם נרצה, נוכל לכנותו „המאהלר הרוסי", ואכן השפעתו של מאהלר על יצירתו היא עצומה.

חברות התקליטים מצאו דרך חדשה לרכז את קהל הקונים לאו דווקא במבצע מסויים, אלא לעשות כל מאמץ שהקונה יקנה אצל אותה חברה. לכן קורה שאותה חברה מציגה שני ביצועים השונים במהותם, וכך גם חברת דקה מציגה את הסימפוניה ה־5 של שוסטקוביץ' בביצוע חדש, עם התזמורת המלכותית האנגלית, בניצוחו של ולדימיר אשכנזי, כאשר לפני שנים אחדות יצא בתי"ק הביצוע המונומנטלי של ברנרד הייטינק ותזמורת הקונצרטחבאו. ההבדל בין שני הביצועים הוא, קודם כל, בטיב התזמורת. אצל אשכנזי מרגישים, מיד בפתיחה, שהתזמורת דלת אמצעים יותר ואפשרויותיה הצליליות מוגבלות. אמנם הנגינה מסודרת והפיסוק המוסיקלי יפה מאוד, אך חסרות הוירטואוזיות והעוצמה של ההולנדים.

לעומת זאת ביצועו של אשכנזי הוא רוסי במהותו. הוא מתייחס אל שוסטקוביץ' כאל קלסיקון, מין בטהובן כזה, ולכן הוא מוחק כל סממן של סנטימנטליות והיסטריה המאפיינים כה הרבה ביצועים של מוסיקה רוסית. ארבעת הפרקים נשענים על עמודים מוצקים של תבנית סימפונית, המתפתחת לאט אך בהדרגה אל העוצמה המוחצת של [illegible] האחרון. בפרק השני, הסקרצו, יש לאשכנזי עדיפות על פני הייטינק ובביצוע [illegible] ההומור וסרקזם הבא לידי ביטוי [illegible] שבקטעי כלי המתכת, ובכינור סולו. [illegible] ביצוע נוקשה משהו, קודר ודרמטי. הודות לכך לא במעט ההקלטה הנקייה אך [illegible] אין בה אות לחלוחית, רוחב וגודל [illegible] האווירה מסביב לתזמורת שכה אופיינית לחברת דקה.

כאשר מניחים את הביצוע של הייטינק נדהמים מן ההבדל. ההקלטה של הייטינק היא מן הטובות ביותר שנעשו אי־פעם. [illegible] יושבים ממש באולם הקונצרטים. כל כלי [illegible] קבוצת כלים מוצגים בפרספקטיבה נכונה [illegible] הרמקולים, והוירטואוזיות של התזמורת [illegible] היא אינה מותירה כל ספק כאשר [illegible] העצום. המסקנה, חברת דקה הפסידה [illegible] בתחרות עם עצמה. אך היא גם ניצחה [illegible] אם תרכשו את הביצוע של הייטינק [illegible] את הטוב ביותר שחברה זו מסוגלת [illegible] מומלץ לחובבי שוסטקוביץ' ולאלו [illegible] להדגים את המערכת הסטראופונית [illegible] במיטבה.

יצאו לאחרונה:

פוצ'יני: לה בוהם

אנג'לינה ראו — מימי, ברברה דניאלס — מוזטה, ג'רי הדלי — רודולפו, תומאס המפסון — מרצלו ואחרים. המקהלה והתזמורת של האקדמיה הלאומית של סנטה צ'צ'יליה. מנצח: לאונרד ברנשטיין

ד.ג.ג. 2־423601, 2 תקליטים 1988, הקלטה דיגיטלית מביצוע חי.

ביצוע אחר מן המקובל באופרה זו. [illegible] בנוי על שמות נוצצים אלא על [illegible] אנסמבל מצוינת. ביצוע מעורר ויפה [illegible] מדהימה.

מנדלסון: סימפוניה מס' 2 במז'ור אופ' 52 „שיר תהילה".

קריסטינה לקי ומיצוקו שיראי — סופרן, פטר זייפרט — טנור. המקהלה העירונית של דיסלדורף. הפילהרמונית של ברלין. מנצח: וולפגאנג סאבאליש. אי.אם.איי — COC 7497642, תי"ק 1988, הקלטה דיגיטלית מביצוע חי, 63־56 ד.

לאוהבי הסימפוניה הזאת בלבד.

ביקורת תערוכה

בין תיעודי לאמנותי

דורית קדר

בגלריית „הקיבוץ", תערוכת צילומים של יהושע גלוטמן, יעקב שומר, זכריה שורק, אברהם אילת, יוסי אשר, מיכאל בן גור.

אמנים צלמים, שעבודותיהם הציגו בעבר תערוכות איכותיות מאוד (אברהם אילת לדוגמה). כאן התחברה הקבוצה [illegible]

[illegible]

המייסדים. רעננות המחשבה והמעשה

שעתם היפה

"את המהפכה שלנו עשו ילדים, עשה נוער שהצליח להפוך את המרד האישי למרד חברתי־לאומי" ■ בוגרי עליית הנוער: נאמנים פצעי אוהב

כנס בוגרי ומדריכי עליית הנוער, שהתקיים בשבוע שעבר בקיבוץ גן שמואל, [illegible] התפרצות מחלת הפוליו בחדרה, כפי שניתן לראות ממיעוט המשתתפים. [illegible] נעדרו, אבל לא מי שהשיתוק לא היה מעולם נחלתם ושהתברכו תמיד ברעננות המחשבה והמעשה, הלוא הם אלה הנמנים בין מייסדיה ומקימיה של התנועה הקיבוצית לזרמיה: יעקב חזן, יצחק בן־אהרון ומשה אונא. רק בכנס כזה, [illegible] מפעל שההסכמה וההערכה להגביו חוצה זרמים ומפלגות, יכול היה [illegible] אותם יחד בימים שבאלה על במה אחת.

[illegible] נוטל את רשות הדיבור ראש עליית הנוער, אלי עמיר, מי שהיה חניך בחברת הנוער [illegible] העמק ואשר פירסם את קורותיו שם בספר "תרנגול כפרות".

"[illegible] והמצוקה, שביטאו אחרים מאתנו, ואני בכללם, על מועקת העקירה ויסורי ההשתרשות [illegible] הקיבוצי, הם ביטוי לפצעי אוהב, והרי אין נאמנים כפצעי אוהב. היתה זו שעתה היפה ביותר [של] התנועה הקיבוצית על כל זרמיה והיום, בהביטנו לאחור, לאו דווקא בזעם, אנחנו יודעים כי [היתה] זו גם שעתנו היפה ביותר".

[illegible] הולך אלי עמיר ומונה את מעשיה הטובים של התנועה הקיבוצית בתחום חינוכו של [illegible] מאש המשרפות ולהבדיל, של אלו שזה מקרוב באו — מעיירות הפיתוח ומישובי [illegible] — אל מסגרת חברת הנוער בקיבוץ.

"אני יודע כי קיים ניכור מסויים בין התנועה הקיבוצית וחלקים מאוכלוסיית אזורי הפיתוח, [illegible] להעמיק את הניכור הזה, אבל אני משוכנע כי אחת הדרכים היעילות ביותר היא [illegible] את הבית הקיבוצי בפני האוכלוסייה של השכונות והמשפחות שבמצוקה. לו היו מתחנכים [illegible] 50,000 חניכים בחברות הנוער בקיבוצים", מסכם עמיר, "היתה ישראל נראית היום אחרת".

יעקב חזן נשמע, כדרכו, בהיר ומקורי. את שבחיו הוא חולק לנשים, שעמדו ליד ערש עליית [הנוער] — רחה פרייאר והנרייטה סאלד: "עוד בטרם באה עלינו השואה הנוראה הרגישו הן [illegible] להציל את הדבר היקר ביותר שיש לנו, את ילדי ישראל". [illegible] שהם "הרבה יותר רגישים ועמוקים מאשר שלנו, הגברים". אחר־כך הוא מוסיף דברים [illegible] והמהפכה הציונית והשוני שבינה לבין המהפכות האחרות בהיסטוריה של העמים: "את [המהפכה] שלנו עשו ילדים, עשה נוער, שהצליח להפוך את המרד האישי למרד חברתי־לאומי".

[illegible] דברים בזכותם של עליית הנוער וחינוכם של ילדי ישראל בקיבוצים ובזכות [illegible] כדרכו, חותם חזן את דבריו במבט אל העתיד: "הדבר המרכזי, הקובע ביותר, זה [illegible] להאמין באדם ולהמשיך לחנך את ילדינו ואת בני הנוער שיבואו אלינו, כאנשים אשר [illegible] בחזון הגדול..."

יצחק בן־אהרון סוקר גם הוא את מאבקי העבר, שבמהלכם המשיכה התנועה הקיבוצית [illegible] 10,000 בני נוער, וקובע בהמשך כי אין די בכך: "התנועה הקיבוצית בימינו, על 250 [illegible] להכפיל מספר זה ולקיים את הבשורה הבראשיתית של עליית הנוער". אחר כך [illegible] במבט אל העתיד תוך התייחסות למצבה של התנועה הקיבוצית בחברה הישראלית [illegible] "הקיבוץ לא ייבנה מסימפטיות ולא ייהרס מאנטיפטיות".

[illegible] רשימת הדוברים משה אונא, המטיל ספק ביכולתה של התנועה הקיבוצית [illegible] להתמודד, גם היום, עם המפעל הזה, מאחר והדגשים בה הוסטו זה כבר מהתחום [illegible] לכלכלי: "תנועה קיבוצית, שכוחה נמדד על־פי הצלחתה הכלכלית או המשקית, איננה [illegible] שלמה, שרק היא עשויה לשאת על שכמה עליית נוער".

[illegible] גם הוא, אונא, מסיים את דבריו במבט אל העתיד, מהדהדת הספקנות השקטה שלו [illegible] כתובת גדולה על הקיר.

מחלת הביוב

(המשך מעמוד 7)

[illegible] שההתפרצות באמת דועכת. [illegible] מקרה נוסף של פוליו. ילד בן 13 [illegible] שבוע קודם לכן למבצע [illegible] חדרה. משרד הבריאות [illegible] הסברה ומפעיל 800 קווי [illegible] אוטומטים.

4 באוקטובר — מד"א מחסן את [illegible] נגד פוליו. עוד קו פתוח של [illegible] הבריאות, למעלה מאלף פונים. [illegible] להרגיע: אין צורך [illegible] את כולם. ההתפרצות דועכת, מה [illegible] שמירה על היגיינה אישית. [illegible] פרופ' מלניק, פרופ' אורנשטיין [illegible] שלושת המומחים לפוליו מחו"ל, [illegible] בישראל.

5 באוקטובר — המומחים מחו"ל [illegible] ישיבה מרתונית עם המומחים [illegible]. בבוקר כבר ידוע על ממצאים [illegible] הימצאות נגיף פוליו בשבע [illegible] ביוב בנפות עכו ורחובות.

6 באוקטובר — שרת הבריאות מכנסת [illegible] עיתונאים גדולה בלשכתה [illegible] יחד עם שלושת המומחים מחו"ל [illegible] מודיעה: כל האוכלוסיה בישראל עד גיל ארבעים תחוסן נגד פוליו.

מאז נודע על הימצאות נגיפי פוליו במי־ביוב במקומות נוספים בארץ, ממצאי הבדיקות ממשיכים להגיע כך שלא מן הנמנע שיימצאו מקומות נגועים נוספים. במשרד הבריאות ממשיכים להתעקש כי לא מדובר במגיפה, כי אז היו, חלילה, מאות ואלפי מקרי תחלואה. לטענת מומחי המשרד שבהחלט נתמכה על־ידי המומחים מחו"ל, הנתונים במשך השלבים השונים של ההתפרצות לא הצדיקו חיסון כללי. וגם כיום נשמעת ביקורת בארץ ובחו"ל על ההחלטה לחסן את כולם. חלק טוענים שמשרד הבריאות לקח מומחים מחו"ל שמראש ידעו כי דעותיהם יתאימו לדעות משרד הבריאות. אחרים טוענים כי משרד הבריאות נכנע ללחץ הציבור והציבור עצמו במבוכה. הוא חש שהעניין אינו בשליטה.

ואיפה ראש הממשלה ושר הפנים? מישהו שמע אותו אומר משהו על פוליו מאז התפרצה מחלת הביוב הזו לפני חודש וחצי?

הנפילה של 1990

פרופסור שוויצרי סבור, שהתמוטטות שוק המניות של אוקטובר אשתקד אינה סוף־פסוק. המשבר האמיתי עוד לפנינו

פרופ' מאליק. „רופא מנהלים"

כלכלנים, בעלי עסקים ופוליטיקאים כבר חזרו לסדר היום הרגיל אחרי ההתמוטטות הגדולה של שוק המניות של אוקטובר אשתקד. ההצגה יכולה להימשך — הם סבורים. אך לא כן פרדמונד מאליק, פרופסור לניהול עסקים ומנהל המרכז לניהול באוניברסיטת סיינט גאלן בשוויץ. הוא משמש כיועץ לענייני מדיניות ואסטרטגיה עסקית ולהכשרת מנהלים של שורה של בנקים, חברות ביטוח וחברות ייצור. כרגע הוא מכשיר בשנה כ־6,000 כוחות ניהול ועומד במגע עם 300 עד 400 מנהלים. בהרצאותיו הוא משתמש בנסיונו, בן 10 השנים, כיועץ.

מאליק מבוקש מאוד במשק כיועץ. גם אם האבחנות שלו חמורות. למשל, ביחס למשבר הבא: „מה שהתרחש ב־19 באוקטובר איננה הנפילה שלדעתי יש לצפות לה. זו רק היתה נסיגה מאסיבית בבורסות. ברם הנפילה, המתוארת בספרות, היא תהליך של נסיגה ממושכת, אולי במשך שנתיים־שלוש". וזה עוד לפנינו.

המדיניות, לדעת מאליק, אינה ערובה למניעת השפל. שכן, בניגוד לדעה הנפוצה, נהגו שלטונות ארה"ב לפני 50 שנה כשורה. „פשוט אגדה היא, המופרכת על־ידי עובדות ומספרים, שהממשלות ניהלו בשנות השלושים מדיניות מונטארית מצמצמת, ובכך ממש גרמו להתפתחות הדפלאציונית, ולכל הפחות החריפוה. הבנקים המרכזיים עשו את הכול, כדי לספק למשק את הכסף הדרוש, למן הורדה תלולה של שער הריבית מ־6 ל־2.5 אחוזים תוך חודשים מועטים, ועד להרחבת האשראי של מוסדות פיננסיים. הם עשו בדיוק מה שעשו הממשלות כיום. אך למרבה הצער כל זה לא הועיל".

לא ייפלא, איפוא, שמאליק כתב את המבוא לתרגום הגרמני של ספרו של ראווי באטרה, „השפל הגדול של 1990". שם נאמר חד וחלק: „אנו שרויים ערב שפל דפלאציוני חמור. ולכך איש אינו מתכונן".

ההתמוטטות הגדולה, שמאליק מצפה לה, היא תוצאה של מצב החובות בעולם. שיעור ההון העצמי במדינות התעשייה החשובות הוא נמוך, עסקים פרטיים שקועים בחובות עד צוואר — שלא לדבר כלל על מצב העולם השלישי. לדעתו של מאליק, ברור מעל לכל ספק, כי „פרט לשוויץ אין עוד ארץ המסוגלת לשלם את הריבית על חובות המדינה מהכנסותיה במיסים".

לאמץ את השכל

איש מן המנהלים הפעילים כיום לא חזה מבשרו ירידות בתל"ג, כפי שהן צפויות במשבר כזה: 30,15,10 אחוזים. שנות השבעים הקשות היו גן־עדן לעומת מצב זה. לכן מתמיר מאליק ואומר חד־משמעית: „אנשים שראו רק זמנים טובים לא יוכלו לעמוד במשבר". והוא גם מסביר: „תקופות צמיחה מתאפיינות בביטחון מוצדק. הדברים מתפתחים לאט. לעומת זאת, מתרחשות ירידות מחירים בקפיצות. שום בעל עסק אינו יכול להכות, כאשר מתחרהו מציע את הסחורה במחיר זול יותר". על־כן הכרח להגיב במהירות בתקופות דפלאציה.

בטרם יסמוך מנהל על הבטן והרגש שלו, עליו לאמץ את שכלו: „דרוש כאן ראש של שחקן שחמט טוב למדי". מי שלא התאמן במשחק אינטליגנציה זה בזמנים נוחים, ינהג בפזיזות ובסמכותיות: „תחת הרושם של אירועי משבר מסוג זה, יסיקו מנהלים רבים, שעליהם לפעול עתה ביתר מהירות וקשיחות. אינני סבור שזה נכון — אך לא תישאר ברירה, מאחר שאיש אינו מוכן לזמנים קשים".

כבר עתה אמר בעל עסקים גרמני: „כאשר גלגלי העגלה נתקעו בבוץ, יש לקרוא לאיש חזק". אך הנהגה צבאית מהירה וקשוחה אינה, לדעת מאליק, ערובה להצלחה, ומן הדין לחשב את כל האפשרויות הגרועות ביותר מראש ולהתכונן רוחנית למשבר. „רופא המנהלים" ממליץ, לפיכך, לעבור במחשב שורה של אפשרויות חלופיות של מהלך המשבר.

המציאות היא, לפי שעה, אחרת. השימוש במחשב מצטמצם כיום בעיקר למינהל. אך צריך היה להפעילו כמגביר האינטליגנציה המחליטה, וכהשלמה רבת־ערך לאינטואיציה. שכן, את הטיפול במצבים מורכבים יש ללמוד. הנה, אף המדריך המוכשר ביותר בהרי שוויץ נזקק לתחזית המטאורולוגים, כאשר רצונו להעריך את מידת הסכנה שתתרחש מפולת שלג...

מנהלים בכל הדרגים מחליטים יותר על־יסוד הרגשתם מאשר באופן רציונאלי — קובל מאליק. ככל שבעיה הינה מורכבת יותר, כן מוותרים הבריות על מחשבה על קביעת מטרות. וככל שהם יכולים לשלוט פחות בהחלטותיהם, כן צועקים הם בקול רם יותר: „הבו לנו אישיות סמכותית".

לא רק בהפעלת עיבוד מידע מאבחן הפרופסור מס"ט גאלן (שהוא, אגב, יליד אוסטריה...) חולשות. הוא קבע לגבי לקוחותיו, שמנהלים אינם יודעים בבירור במה על עסקיהם להיות חזקים כדי להצליח. „פחות מ־20 אחוזים מן המנהלים במרחב הלשון הגרמנית מתמצאים בגורמים הללו באותה בטחה בה הם מסוגלים לפרש מאזן"...

לדעתו מבחינה זו המנהלים בשוויץ טובים מעמיתיהם בגרמניה או באוסטריה. אך זו הצרה, שבחשיבתם המפוכחת והסולידית אין מקום רב ליוזמה ולתעוזה יוצרת.

(„ולטווכה")

„הלקוח הוא מלך"

משרד המסחר והתעשייה הבריטי, בברכתה של מרגרט תאצ'ר, מכריז כי „העתיד שייך לשירותים". היעד: פיתוח רוח היוזמה החופשית: הבשורה מופצת בחוברות ובתשדירי־שירות טלוויזיוניים

על המקרן לוחשות קרני לייזר ונותנות רושם של מודרניות וקידמה. קטעי סרטים קצרים מעלים על נס הצלחות של יזמים. פירמה אחת מייצרת לבנים משברי בניינים; שנייה פיתחה מכשור־הצלה, המגיב על חום הגוף; שלישית מצאה שוק למקלט־רדיו מסוג חדש ביפאן. בכל המקרים הללו הושיטה המדינה יד עוזרת, בספקה ליזמים עצה, ובכסותה את מחצית עלות הייעוץ.

בסוף תשדיר השירות מופיע מספר הטלפון, שאליו יכול לחייג כל אחד ולקבל חינם־אין־כסף מידע נוסף על „אנטרפרייז אינישיאטיב", המשלמת 4 מיליוני לי"שט תמורת תשדירי השירות שלה בטלוויזיה הבריטית, ומוציאה עוד מיליון על מודעות בעיתונות.

לורד יאנג, מגשים בביתו־שלו את אשר הוא מטיף לו בכל עת ובכל מקום: שהעתיד שייך לשירותים, וכנותן שירותים הוא רואה את עצמו ואת משרד המסחר והתעשייה שעליו הוא מופקד: „יש לנו לקוחות והלקוח הוא מלך". במבט ראשון זוהי הצהרה מפתיעה במקצת מפיו של נציג מנגנון הממשלה, שממנו מצפים למינהל, אך לא לשירות. אך יאנג הוא בעל עסקים, ויש לו מזג של משווק: „תוכניות ממשלה יש לשווק כמו מצרכים. אם הבריות לא יכירון, גם לא יידעו כיצד להפיק מהן תועלת".

יאנג בן ה־55, שהוא עצמו ניסה את כוחו בתעשיית הבנייה ובסחר מקרקעין, רואה את תפקידו בפיתוח רוח יזמית בבריטניה. מרגרט תאצ'ר מעריכה את להטו המיסיונרי („הוא מביא לי פתרונות במקום, שבו באים אלי אחרים עם בעיות"). תחילה הטילה עליו את אירגון ההכשרה המקצועית, אחר־כך נתנה לו את משרד העבודה, ובינתיים אף הפכה בן זה של מהגר יהודי מליטא ללורד. והנה ניגש מבשר היוזמה החופשית ויוזמה — תרתי משמע) הנמרץ והשרמאנטי עד מהרה לעבודה, עשה מהפך במשרדו, והעניק לו „אוריינטציה על השוק". הוא משוכנע מברכות מנגנון השוק, ואולם בהיותו אדם מעשי, הוא רואה גם תפקיד למדינה. אמנם, הוא ביטל את המענקים הכלליים להשקעות באיזורי פיתוח, אך שמר לעצמו את הסמכות למשוך מפעל ראוי לעידוד על־ידי סיוע מכוון, אם בלעדיו הוא יאבד לבריטניה. שמרנים אדוקים אינם רואים התערבות זו בעין יפה.

שירות־ייעוץ

מרצו של יאנג מוקדש במיוחד לתוכניות־עזרה ליזמים הקטנים והבינוניים. „אנטרפרייז אינישיאטיב" הוא שמה של הבשורה המשמחת. והו שירות־ייעוץ לפירמות עם פחות מ־500 עובדים. אם מדובר בעיצוב המוצרים או בשיטות מכירה, בבדיקת איכות או בתכנון פיננסי, בתהליך הייצור או במחקר — בידי יאנג הכתובת הנכונה לכל פונה. לא פקידים, אלא מומחים מן המשק הפרטי מושיטים עצה. הממשלה נושאת במחצית מחיר הייעוץ, באיזורי פיתוח — בשני שלישים. למעלה ממאה מיליוני לי"שט הוקצבו בשנת הכספים השוטפת למטרה זו.

הייעוץ נהפך, איפוא, לעסק משגשג. בראשית ביצוע התוכנית הודה יאנג, שכיום אין בבריטניה די יועצים, אך הוסיף שגם בראשית תוכנית ההכשרה המקצועית שלו לא היו די מדריכים — אך כאשר נוצר ביקוש, הם הופיעו. מותחי ביקורת טוענים, ש־500 היועצים, שיאנג נזקק להם, אינם יכולים להיות בעלי איכות גבוהה. בוודאי מדובר, בעיקר, בתוספת פרנסה לפקידים.

כמובן, צריך להפיץ את הבשורה ברבים. למטרה זו הודפסו חוברות הנראות כמו פרסומת לביטוחים. על נייר המכתבים של המשרד נוספו לראשי התיבות של משרד המסחר והתעשייה המלים — „דיפארטמנט פור אנטרפרייז", ולמרכזניות הטלפון במיניסטריון נאמר להשיב לפונים מן החוץ בשאלה: „במה אני יכולה לעזור לך?"

אין אלה גימיקים בעלמא — אומר לורד יאנג. אם משרד ממשלתי למען עולם עסקים רוצה, שעולם זה יתייחס אליו ברצינות, עליו להתאים עצמו לשיטות המקובלות שם. „עלינו לחנך את אנשינו לקבל את הרעיון שאנו מפעל שירותים. ככל חברה בחוץ, יש לנו לקוחות, והללו הם האנשים המנהלים את המסחר ואת התעשייה" אמר.

(„די צייט")

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

ת.ב. 2562/1

הודעה על־פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 9, בגוש 7176, רח' בלום מס' 64, חולון, הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 2% בשטח בגודל 9.319/40 מ״ר בקומת הקרקע.

החלקה הנ״ל נמצאת באזור מגורים ג'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58, בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו״ד ח. שרון — ראש העיר, יו״ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חולון

חוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשימוש חורג במגורים למשרד תיירות בקומת קרקע לתקופה כל 5 שנים, ברח' גאפו מס' 20 גוש 6906 חלקה 3.

תיק בנין 97/020

בקשה מס' 870735

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ״ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדויקת והטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו והובאה לדיון בפני הוועדה הנ״ל.

י. כססי, סגן ראש העיריה, יו״ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

עיריית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ״ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על־ידי: הנריאטה נרקיס, כתובת: רח' אחד העם 2, הרצליה, בקשה המתייחסת לקרקע שב־הרצליה, רחוב גולומב, גוש 6536, חלקה 739 ומהווה הקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה האמורה, דהיינו: הקלה של 6% באחוזי הבניה, דהיינו 56% שטח בנוי במקום 50% המותרים.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ״ל במשרד הוועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10, הרצליה, בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע על־ידי אישור הבקשה הנ״ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הוועדה המקומית האמורה בכתובת הנ״ל, תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו — יו״ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב הרצליה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה

הודעה

על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה פ״ת בקשה למתן הקלה בגוש 6714 חלקה 129 ברח' תדהר, פנת פלדמן.

לפי תכנית המתאר החלקה הנ״ל נמצאת באזור דיור ב', בו מותר להקים בניין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג 110% בנייה.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדר על הגג 121% בנייה ומרפסת ללא גג בולטת 43 ס״מ מחוץ לקווי בניין קדמי.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ״ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי, יו״ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ״ת

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה דרום־השרון

פרסום הקלה עפ״י הוראות ס' 149 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה דרום השרון בקשה לבית מגורים בן שתי קומות, בתיק בנייה מס' רמ/147/130/א' חלקה 55, [illegible].

מהות ההקלה: עד 6% משטח המגרש.

כל המעונין, אם כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים הנ״ל, שהתכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכל לעיין בעותקי התכנית, במשרדי הוועדה המקומית הנ״ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. הרצקי, יו״ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשימוש חורג למשרדים למקצועות חופשיים בקומת המרתף לתקופה של 5 שנים, ברח' שלומציון המלכה מס' 9 גוש 6212 חלקה 498.

תיק בנין 1/491־009

בקשה מס' 871487

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ״ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדויקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ״ל.

י. כססי, סגן ראש העירייה, יו״ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי בת־ים

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשות למתן הקלות בניה על חלקה מס' 56 בגוש 7134 הנמצאת ברח' רב הוז 12.

לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ״ל באזור שיעודו מגורים א'. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם הקלה באחוזי הבניה בשעור של 6% בשטח מחצית החלקה.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ״ל, יגיש התנגדותו לוועדה המקומית תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

יוסף כהן, יו״ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה

הודעה

על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה פ״ת בקשה למתן הקלת בניה בגוש 6383 חלקה 201 ברח' חנה סנש מס' 3.

לפי תכנית המתאר החלקה הנ״ל נמצאת באזור דיור ג', בו מותר מרווח צדדי 2.50 מ' משטח ציבורי פתוח.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם מירווח צדדי 2.25 מ' משטח ציבורי פתוח.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ״ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי, יו״ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ״ת

חוק התכנון והבניה תשכ״ה־1965

מרחב תכנון מקומי פתח־תקוה

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ״ה—1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז מרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה פתח־תקוה מופקדת תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' פת/13/1272.

השטחים הכלולים בתכנית ומיקומם: ישוב פתח־תקוה, אחוזה 111, גוש 6322 חלקות 59.

עיקרי הוראות התכנית: תכנית זו באה לשנות/לכונן תכנית מיתאר מקומית פ״ת כדלקמן: א. הגדלת דירה בקומה א' [illegible].

כל מעוניין רשאי לעיין בתכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הוועדה המחוזית האמורה, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתונות.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנימוקים ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שריג, יו״ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז מרכז

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

[illegible]

גלי צה״ל

[illegible]

שידורי צה״ל 1

[illegible]

שידורי צה״ל 2

[illegible]

רשת ג'

[illegible]

עירוץ 2

[illegible]

רדיו

קול המוסיקה

[illegible]

רשת א'

[illegible]

רשת ב'

[illegible]

קולנוע

[illegible]

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב יום ב', 10.10

סאלח שבתי: 20.30

בית־ספר לנשים: 20.30

גן ריקי — תבימרתף: 20.30

אנשים קשים — נהריה: 21.00

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור — חנוכה רייק 20.

חולון
אהרון — הופיין 52.

ירושלים
קופ״ח — מרפאת רוממה, רח' המ״ג 28.

נתניה
קופ״ח כללית — ברודצקי 31.

פתח־תקוה
מוסקאים — שטירא 45.

רמת־גן
פינצ' — חובת ציון 43.

תל־אביב
הבימה — דיזנגוף 17.
בזל — בזל 25.

חיפה
יכנה — אבן סינא 7.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע״ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.

● בית החולים ע״ש רופא, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

● בי״ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים — ילדים. הדסה ע״כ — כירורגית, אורטופדית, א.א.ג. שערי צדק — עיניים, פנימית. משגב לדך — נשים.

מוקד קופ״ח כללית

המוקד יסמור מידע טלפוני בימים א'—ה' בין 08.00—20.00. בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03־433500, 03־433300.

יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה. ירושלים — 02־243358. ת״א — 226027 (24 שעות). חיפה — 04־229488 (11.00—20.00). גליל מערבי — 04־922222.

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל. 222732.

„קו פתוח” — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות 21.00—15.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 333566. פתוחה בכל יום בשעות הערב, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה — המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד הסופר) קומה א', טל: 294669, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס — לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432. בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער״ן ירושלים — טל' 02־227171
ער״ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער״ן ילדים ונוער, ת״א — טל' 03־261113
ער״ן חיפה — טל' 04־672222
ער״ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04־988410
ער״ן נתניה — טל' 053־335316
ער״ן כפר־סבא — 052־913999
ער״ן באר־שבע — טל' 057־418111

מילוק מיטרדים — מוקד עת״א למקרים דחופים — טל' 106.

מד״א

ירושלים, ת״א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111. רמלה — 101, טל' 08־221022. אשקלון — 051־23333. טבעון — 101. עפולה — 065־93334. נהריה — טל' 04־923333. בת ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767. אילת — 059־72333.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'—ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00,
10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'—ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.15.

הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחר חג בלבד.

ג'מצ'י (32) כמעט שחולל הפתעה ב„ספקטרום”

מכבי תל־אביב נוצחה בשניות האחרונות בפילדלפיה — 108:107

שרות „על־המשמר”

צ'ארלס ברקלי, המכונה „רכבת המשא”, העניק אתמול ב„ספקטרום” של פילדלפיה נצחון לקבוצתו, פילדלפיה־76, על מכבי תל־אביב — 107:108, לאחר סיום דרמטי, שבמהלכו קלע את 4 הנקודות האחרונות במעייק.

לעיני למעלה מרבבת צופים הדהימה אלופת ישראל את קבוצת האנ.בי.איי. כשהוליכה 28 שניות לסיום — 104:107.

מכבי תל־אביב, שגילתה את משחקה הטוב ביותר העונה, יצאה להתקפה, אולם לאוואן מרסר, ממצטייני הקבוצה הישראלית, איבד כדור. צ'ארלס ברקלי פרץ לסל הישראלי, קלע וצימק את התוצאה ל־106:107.

מכבי ת״א יצאה לעוד התקפה ועשר שניות לסיום שוב איבדה כדור, ברקלי פרץ לסל: מרסר בחסימה מצויינת בלם אותו אך להפתעת הכל שרק השופט על עבירה לחובת מרסר. ברקלי קלע את שתי הנקודות מקו־העונשין והעלה את חבריו ליתרון — 107:108.

מכבי ת״א לא אמרה נואש, ביצעה התקפה נוספת, אך מרסר, שהיה ללא ספק הדמות הטראגית של השניות האחרונות, החטיא והותיר את הנצחון בידי הקבוצה האמריקאית.

מכבי ת״א שיחקה בצורה מצויינת. דורון ג'מצ'י היה כוכב המשחק, עם 32 נקודות, מתוכם שני סלי 3. בתום הרבע הראשון הוליכה פילדלפיה — 21:32; במחצית עלה יתרון המארחים ל־14 נקודות — 48:62, ובתום הרבע השלישי — 80:91. ברבע הרביעי והאחרון נאלצה מכבי ת״א לשחק ללא כוכבה, קן בארלו, שיצא חמש דקות לסיום עם שש עבירות. עובדה זו כמעט שלא השפיעה על הקבוצה הישראלית.

● לפילדלפיה קלעו: ברקלי 22; רובינזון 19, דייב הנדרסון 14; רון אנדרסון 10; ג'מינסקי 8; צ'יקס 8; ג'רל הנדרסון 8; וור 6; קולמן 6; סורנטון 3; וינגיט 2 וברון 2.

● קלעו למכבי תל־אביב: ג'מצ'י 32; מרסר 20; בארלו 19; מאגי 16; רניאל 10; סימס 8 וליפין 2.

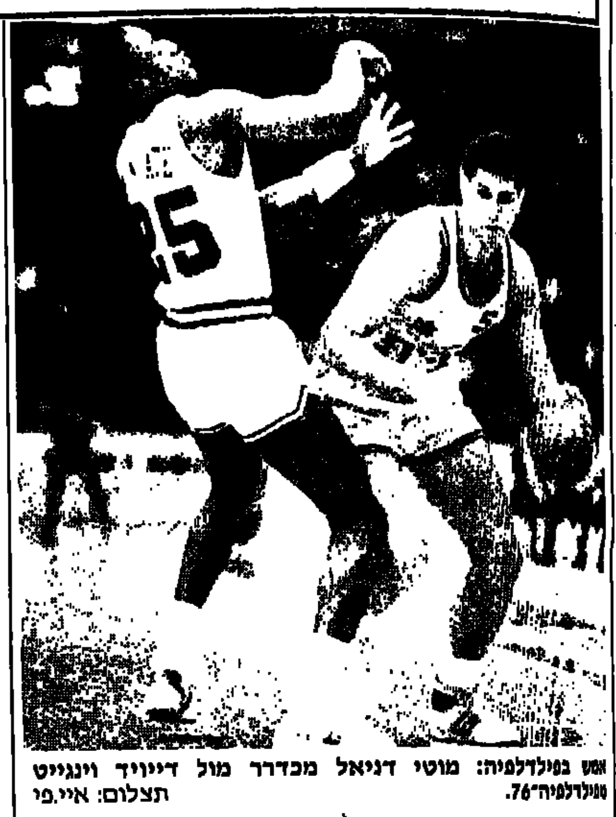

אסש בפילדלפיה: מוטי דניאל מכדרר מול דייויד ווינגייט מפילדלפיה־76. תצלום: איי.פי

הערב מחזור 4 ללא מכבי ת״א — חולון

במוקד: דרבי חיפני

● כדורסל

הטבלה

1.	מכבי ת״א	3	284־332	6
2.	הגליל־העליון	3	204־251	6
3.	הפועל ת״א	3	221־256	5
4.	הפועל חולון	3	229־257	5
5.	מכבי ר״ג	3	266־293	5
6.	מכבי חיפה	3	230־250	5
7.	הפועל חיפה	3	259־283	4
8.	הפועל ים	3	276־251	4
9.	מכבי ראשל״צ	3	262־249	3
10.	אליצור נתניה	3	299־251	3
11.	הפועל גבת	3	311־259	3
12.	אליצור רמלה	3	325־234	3

יצחק ויסהוף

הדרבי החיפני בכדורסל, בין קבוצות מכבי והפועל, יעמוד הערב במוקד משחקי המחזור הרביעי בליגה הלאומית.

יתר ארבעת המשחקים יתגמדו לעומת מיפגש זה. המשחק השישי, בין עודה האלופה, מכבי ת״א, לבין את הפועל חולון, נדחה ל־27 באוקטובר, מאחר שהקבוצה התל־אביבית שיחקה אמש בפילדלפיה.

• מכבי חיפה — הפועל חיפה (8.30): אולם הכדורסל ברוממה יהיה הערב מלא עד אפס מקום. הדרבי החיפני מבטיח רבות. מכבי חיפה, לאחר שני נצחונות רצופים, תארח את הפועל חיפה שכמעט שחוללה נצחון שעבר סנסציה מול מכבי ת״א 108:99, לאחר הארכה. משחק קשה. ישפטו: דוד ריגן ודן נתנזון.

• הפועל הגליל־העליון — הפועל ירושלים (8): מפתיעת המחזור הקודם, הפועל הגליל־העליון, שצברה עד כה שלושה נצחונות לליגה, תפגש באולם בכפר־בלום את הפועל ירושלים, שהשיגה נצחון בכורה העונה רק במחזור הקודם. הגליל פייבוריטית מול ירושלים שתנסה להפתיע. ארז חזן ואלון דותן. ישפטו: אברהם זגול וחיים וולצר.

• מכבי ראשון־לציון — אליצור נתניה (8): אליצור נתניה, עדיין ללא נצחון לליגה העונה, תאלץ כנראה לבלוע הפסד נוסף, הפעם למכבי ראשל״צ, לשורותיה ישוב לשחק חיים זלוטיקמן, שסיים עונש הרחקה. ישפטו: ערן עמית ואריק זילברברג.

• מכבי רמת־גן — אליצור נהר־דוד רמלה (8.30): מכבי רמת־גן נוצחה במחזור הראשון באולמה בקרית־אונו ע״י מכבי ראשל״צ. הערב ישובו הרמת־גנים לאולם ציינין שם יפגשו את אליצור נהר־דוד רמלה שעדיין לא ניצחה. צפוי נצחון רמת־גני שלישי רצוף. ישפטו: מנשה הרמן וגדי זילברברג.

• הפועל ת״א — הפועל איתן גבת (8): לאחר ההצגה המשכנעת של הפועל ת״א מול מכבי ראשל״צ, תתארח באולם אוסישקין העולה השנייה ללאומית, הפועל איתן גבת. גבת, עדיין ללא נצחון, תיאלץ כנראה להניח דגל־לבן בפני לינטון טאונס וחבריו. ישפטו: ראובן וירזובניק ושלמה ביטון.

אליצור פ״ת הפתיעה את בית״ר ת״א 73:75

הפתעה גדולה היתה אמש במשחקי הליגה הארצית בכדורסל, כשאליצור פתח־תקוה גברה בבית על היורדת מהליגה הלאומית, והטוענת לכתר הארצית, בית״ר ת״א — 73:75.

במחצית הוליכה בית״ר 36:42. הילי ומורה (21 נקודות) ומימון ליבוביץ (16) הירבו לקלוע לאליצור. מלהאורד (22) ורונן גי־נזבורג (20) הירבו לקלוע לבית״ר.

תוצאות נוספות במחוז הדרומי: הפועל גבעתיים — הפועל קרית־גת 68:86. מכבי דרום ת״א — אליצור ק.ג. 64:94; מכבי רחובות — הפועל גבעת־שמואל 75:82; רמת־השרון — הפועל באר־שבע 69:120. בצפון ניצחה מכבי קרית־מוצקין במשחק המרכזי את מכבי הוד־השרון — 76:96 (39:52). אבי וונדל (21) וקני לבנובסקי (15) הירבו לקלוע למנצחים. יהודה לוי (23) וערי בן־ארי (12) להוד־השרון.

הפועל גן־שמואל נחלה הפסד נוסף כשנוצחה באולמה ע״י הפועל יזרעאל/עפולה 77:70. אריאל פורת (20) ואברמוביץ (18) הירבו לקלוע לעפולה, בעוד שגוט (23) וקנז (17) בלטו בגן־שמואל.

יתר התוצאות בצפון: מכבי בת־גלים — מכבי נתניה 53:77; הפועל בקעת בית־שאן — הפועל עין־דור 61:83 (צור קלע 20 נקודות למנצחים ודיפין 24 למנוצחים); מכבי חדרה — מכבי־ימק״א נצרת 59:66; הפועל נהריה — הפועל קרית־שמונה 69:86.

בוסטון־סלטיקס בטורניר בין־לאומי בחודש במדריד

הקשרים בין הכדורסל האירופי והאנ.בי.איי. מתהדקים. בטורניר בין־לאומי בין ה־21־23 באוקטובר במדריד תשתתף קבוצת בוסטון־סלטיקס.

נוסף לסלטיקס ישתתפו ריאל מדריד: סקבוליני פזארו, אלופת איטליה ונבחרתה הלאומית של יוגוסלביה.

אפק: הגישה המקצוענית שלטה במשחקי סיאול

הסכמים לשיתוף־פעולה ארוך־טווח השיגה ישראל בסיאול עם מדינות שונות, מהן שלוש ממזרח־אירופה, צ'כוסלובקיה, הונגריה ובולגריה — כך מסר אתמול מזכ״ל הפועל, יצחק אופק, שהיה ראש המשלחת האולימפית, בישיבת מזכירות מרכז הפועל.

אורי אפק, מנהל המשלחת, סקר את ההיבט הארגוני של משלחת ישראל וציין את המקצוענות הרבה ששררה במשחקי סיאול. לכל ספורטאי היה מאמן צמוד ולרבים גם מעסה. משלחות בשייט הביאו עמהן גם צוותים לאימונים ואפילו... מטיאורולוג.

יצחק בן־מלך, מנהל הספורט, ניתח את הישגי הספורטאים.

הפרס הראשון — 133 אלף שקל

6 משתתפים שניחשו בשבת בטוטו את כל 14 התוצאות הנכונות יקבלו 133.330 שקל כל אחד.

144 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו 1735 שקל; 1977 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 126 שקל ו־16.494 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 15 שקל. בגלל ריבוי הזוכים בפרס החמישי הוא לא יחולק.

מלטה הגיעה

הנבחרת הלאומית של מלטה בכדורגל הגיעה אתמול לישראל, ותתמודד במשחק־ידידות נגד נבחרת ישראל בבאר־שבע, ביום שלישי, בשבוע הבא.

חברי המשלחת מסרו לכתב עת״ם בנמל בן־גוריון שלפני כן יקיימו משחק בין־ארצי נגד נבחרת קפריסין בלימסול.

גדול חלוצי ניוקאסל מת מסרטן

אחד מגדולי חלוצי אנגליה, ג'קי מילבורן, מת בוואשינגטון, עיר מולדתו בצפון־מזרח אנגליה, ממחלת הסרטן בגיל 64.

יעקב גרונדמן בסיכום־ביניים על ארבעה מחזורים

רק לאחר 10 מחזורים ניתן יהיה לקבל תמונה

יצחק ויסהוף

מאמן גרונדמן

„ארבעת מחזורי הליגה הראשונים איפשרו לקבוצות להשתחרר מהלחץ, ליצב את ההרכבים, ולדעתי רק עכשיו יחלו המשחקים הטובים” — כך סבור יעקב גרונדמן, אחד משני המאמנים הלאומיים בכדורגל.

גרונדמן מוסיף כי רק בתום רק עשרת המחזורים הראשונים של הליגה ניתן יהיה להבחין בתמונה: מי לצמרת ומי לתחתית. „התנועה הטובה על כר־הדשא והמהירות של השחקנים יבואו ליד ביטוי רק בתום המחזור העשירי. עד או הכל יכול להשתנות. קבוצה כמו בני־יהודה, המשתרכת במקום האחרון, יכולה להשיג שניים־שלושה נצחונות והיא למעלה. לעומתה, הפועל פ״ת והפועל באר־שבע, הנמצאות בצמרת, עלולות למעוד. מוקדם, לאחר ארבעה מחזורים, להסיק מס־קנות”.

על הצלחתה של הפועל ת״א, שלמרות הבעיות שליוו אותה טרם פתיחת העונה, אומר גרונדמן: „להפועל ת״א יש כנראה שחקנים טובים. בשלב זה נראה כי הבטחון מהעונה שעברה, בתוספת ההתלהבות הנוכחית, מספיקים. לדעתי זו לא מחמאה לקבוצה. עלולה להיות שם ירידה. לא ייתכן שכל העולם טיפשים כאשר עושים הכנות לקראת עונה. בכל העולם מתכוננים לליגות בצורה סדירה, אבל אפשר שכאשר אין עוגות אוכלים לחם”.

כשבת צפו בשעת משחקי הליגה הלאומית כ־40 אלף צופים. ליעקב גרונדמן ברור כי הקהל ימשיך לתת אמון בכדורגל רק אם יהיו משחקים טובים ו... נבחרת טובה: „יכולת טובה של הנבחרת תביא הרבה קהל למגרש. הקהל אוהב להזדהות. ההצלחות של הנבחרת כבר במשחקי־המכתן יתנו דחיפה גדולה לענף. כמו־כן צריך לשאוף שהרמה בליגה תהיה גבוהה. עובדה שדרבי ומשחק כמו מכבי חיפה נגד בית״ר ירושלים, מביאים ליציעים כמעט 30 אלף צופים. תן משחקים טובים ויבואו אנשים. לא אני המצאתי זאת”.

מנסדורף נגד נאור היום בטורניר ריקליס

המדורג 1, גילברט, ישחק נגד דניאל, ווידנפלד יתמודד עם הדרום־אפריקני ואן־רנסבריק

● טניס

אריה גיטליס

ברד גילברט מארה״ב, ה־מדורג 1 בטורניר הפרס־הגדול בטניס על־שם משולם ריקליס, ייפגש היום בסיבוב הראשון ברמת־השרון (3.30), עם ה־ישראלי הצעיר מיכאל דניאל, שעלה מהמוקדמות.

גילברט, המדורג במקום ה־17 בעולם, ציין שהוא שמח לחזור לישראל ולהשתתף בטורניר בו זכה בשנים 1985־1986, ואשתקד נוצח בגמר ע״י הישראלי עמוס מנסדורף.

מנסדורף, המדורג שלישי ו־28 בעולם, יתמודד במאבק כל־ישראלי היום ב־5 עם עמית נאור.

את הטורניר יפתח ב־2 הישראלי רביב וידנפלד, כשיתחרה עם המדורג 4, כריסטו ואן־רנסבריק מדרום־אפריקה.

שאר המשחקים היום: פטריק באואר (מערב־גרמניה) — דייויס לואיס (ניו־זילנד); סטיב גי (ניו־זילנד) — לוק יאנסן (ארה״ב); אלכסנדר מרונז (מערב־גרמניה) — מרטין לאורנדאו (קנדה).

בין המשחקים מחר: שחר פרקיס (ישראל) — פיטר אולדריג' (דרום־אפריקה, מדורג 6); אהרון קריקסטיין (ארה״ב, 2) — פול וקסה (קניה, 13); תומאס הלדין (שבדיה) — ברון טלבוט (דרום־אפריקה); סקוט דייויס (ארה״ב) — כריסטו אלגרד (שבדיה).

אדברג זכה בבאזל

אלוף וימבלדון בטניס, השבדי סטפן אדברג, זכה בטורניר באזל, כנצחו במשחק־הגמר את השווייצי יעקב לאשק — 5:7, 3:6, 2:6, 4:6, 1:6.

● בבריטביין זכה בתואר האמריקני טים מאיוט, שגבר בגמר על בן־ארצו, מרטי דייויס — 4:6, 4:6.

● בסקוטסדייל, ארה״ב, זכה האמריקני הבלתי־מדורג גלן לייינדקר, שניצח בגמר בן־ארצו, ג'ים פיו — 6:3, 4:6, 1:6.

● הטניסאית האמריקנית כריס

אוורט, בת ה־33, זכתה אמש בטור־ניר ניו־אורליאנס לאחר שניצחה בגמר את בת־ארצה, אן סמית — 4:6, 1:6.

נציג פלשתין — שותף לארגון משחקי־סיאול...

יצחק אשל

נציג פלשתין זכה בתעודה כמשתתף בארגון המשחקים האולימפיים בסיאול — זאת סיפר אתמול יצחק אופק, יו״ר הוועד האולימפי וראש המשלחת לסיאול בישיבת מזכירות מרכז הפועל.

התברר שהנציג, אזרח ותושב כווית, יצג את פלשתין כחבר בוועדה המארגנת של תחרויות טניס־השולחן במשחקים האולי־מפיים. מאחר שכל חברי הוועדה המארגנת, בכל הענפים, וגם בטניס־השולחן, קיבלו תעודות כאלה זכה גם הכוויתי־פלשתיני בתעודה.

משלחת הנכים לסיאול

אברהם תשובה

כ־3000 ספורטאים נכים מכ־60 מדינות יטלו חלק במשחקים האולימפיים לנכים שייפתחו בשבת בסיאול.

משלחת ישראל סיצאה את הארץ בדרכה לסיאול, תשתתף בעשרה ענפי־ספורט מתוך 16 ענפים שיתקיימו באולימפיארה. רק חמש מדינות יטלו חלק ביותר מעשרה ענפי ספורט.

המשלחת הישראלית, המונה 62 ספורטאים, תחל את התחרויות ביום ראשון, בשבוע הבא, בשעה 9 בבוקר בענף הסיוף. בענף זה יתייצבו ארבע הסייפות: מרגלית פרק, איילה כץ, חמרה לוי ורחל סעיד.

באותו יום יטלו ספורטאי ישראל חלק גם בתחרויות הכדורסל לנשים נגד ארגנטינה והגברים נגד ספרד; בכדורעף נגד זימבאבואה; אתלטיקה, טניס־שולחן ושחייה.

בראש המשלחת הישראלית עומד יו״ר ההתאחדות הישראלית לספורט נכים וראש אגף השיקום במשרד הבטחון, אריה פינק.

איבן דאנקן אחרי האימון אמש:

„אשנה את שיטת משחקה של חולון — נשחק מהר”

יצחק ויסהוף

איבן דאנקן, מאמנה החדש־ישן של קבוצת הפועל חולון, ערך אמש את האימון השני שלו בקבוצתו שארך שעתיים. דאנקן, חזר לחולונים באימוניו הקצרים, המתיע אותם ברצינותו, ובעיקר באורך האימון.

לאחר האימון אמר המאמן האמריקני, שהחליף אמריקני אחר, מרווין קסלר: „אשנה את שיטת המשחק של חולון; אהפוך אותה למהירה. יש שחקנים חדשים המתאימים לשיטה שאני דוגל בה. אינני מבטיח אליפות. נשחק בשיטה אותה אוהבים השחקנים.”

באימון לא נטל חלק אבי מאור, אך לעומת זאת ערך אדי פיליפס אימון קל. פיליפס ייצא מחר עם הקבוצה ליוון, אך לא יטול חלק במשחק בגביע־קוראץ', ביום רביעי נגד פאנאתינאיקוס אתונה.

המאמן המתפטר מרווין קסלר יעזוב את הארץ בימים הקרובים. „האיש החזק” של חולון, מיכאל לפרדון אמר: „קסלר הבין כי השיטה שלו לא התאימה לחולון ולכן הצדדים החליטו לסיים את הרומן.”

המאמן החדש של הפועל חולון, אייבן דאנקן, מסביר באימון אמש לשחקנו ארל וויליאמס, המגנב ב... פיהוק. תצלום: עוזי קרן

ספורט גם בעמוד 14

שניים ממגיני פיורנטינה אינם מצליחים לבלום את חלוץ מילאן, פייטרו פאולו וירדיס, שכבש אתמול שלושער. תצלום: איי.פי.

פתיחה מלהיבה של הליגה האיטלקית
וירדיס כבש שלושער בנצחון מילאן על פיורנטינה — 0:4

● ליגות באירופה

בפתיחת הליגה האיטלקית בכדורגל הביסה אתמול הי אלופה, מילאן, את פיורנטינה — 0:4, כשהחלוץ הבינלאומי אנטוניו וירדיס הבקיע שלושער תוך תשע דקות במחצית השנייה — 80,76 ו־85.

משורות מילאן נעדר הכוכב ההולנדי רוד חוליט בגלל פציעה בקרסולו.

השער הראשון במשחק הובקע על־ידי הבינלאומי רוברט דונאדוני, בדקה ה־14.

בנצחונות־חוץ השיגו אינטר על אסקולי — 1:3, יובנטוס על קומו — 0:3, במשחק בו הצטיין הרכש החדש, הסובייטי אלכסנדר זאווארוב; בולוניה על פיזה — 0:2 וסמפדוריה על טורינו — 2:3.

יתר התוצאות: צ'סנה־לאציו 0:0, נאפולי־אטאלנטה 0:1, פסקארה־רומא 0:0, ארונה־לצ'ה 1:2.

כתבנו מוסיף: הסובייטי אלכסנדר זאווארוב הפגין אתמול יכולת מרשימה בהופעת הבכורה שלו במדי יובנטוס בליגה האיטלקית. הוא "בישל" את השער הראשון בדקה ה־4, אותו הבקיע הקשר לואיג'י דה־אגוסטיני. בעבור שש דקות העלה הדני מיכאל לאודרופ ל־0:2, ובדקה ה־32 חתם רנאטו בוסו את תוצאת המשחק.

את השער לנאפולי כבש המחליף, אנטוניו ג'יאקטה, בדקת הסיום. דייגו ארמנדו מאראדונה שיחק אמנם אך חש כאבים בקרסולו.

אלדו סרנה כבש שני שערים לזכות אינטר, בנצחון על אסקולי 1:3.

ריאל — 0:4 ברצלונה — 0:1

האלופה הספרדית, ריאל מדריד, זקפה לזכותה נצחון גבוה במחזור השישי בליגה, כשהביסה את סאראגוסה 0:4, ותופסת את המקום השני עם 9 נקודות.

בראש הטבלה צועדת ברצלונה, עם 10 נקודות, לאחר שהשיגה נצחון־חוץ על סוסייאדאד — 0:1. השער: הקשר רוברטו פרננדו בדקה ה־8.

גם לאתלטיקו בילבאו וללוגרונס אותו מספר נקודות — 9. בילבאו נוצחה על־ידי אלצ'ה 2:0, ולוגרונס סיימה בתיקו אפס עם ואלנסיה.

יתר התוצאות: קאדיז — אוביידו 1:1; אתלטיקו מדריד — מאלאגה 1:1; אספניול — סביליה 1:1; אוסאסונה — סלטה 0:1; מורסיה — ספורטינג גיחון 1:0; ואייאדוליד — בטיס סביליה 0:1.

קשרה המערב־גרמני של ריאל מדריד, ברנד שוסטר, כבש שער מ־20 מטר בדקה ה־6 ובעבור שעה הורחק, לאחר שהלם בקשרה של סאראגוסה, חואן סניור. לעיני 80 אלף צופים במדריד.

נצחון לסטנדרד — הפסד לבריז'

קבוצתו של רוני רוזנטל, סטנדרד ליאז', השיגה אתמול נצחון חוץ על לוקרן — 0:2, ואילו ואורחם ניצחה את האלופה, פ.צ. בריז', בחוץ — 2:3.

בין התוצאות. פ.צ. ליאז' — כוורן 0:1, קורטרייק־סרקל ברוז' 1:3, מכלן־אנדרלכט 0:0.

בראש צועדת מכלן, עם 21 נקודות מ־12 משחקים, לפני אנדרלכט 20; ליאז' 18; בריז' ואנטורפן — 16 כל אחת.

אייאקס—איינדהובן 0:2

לאחר כמה הפסדים רצופים התאוששה קבוצת אייאקס אמסטרדם וניצחה אתמול בליגה ההולנדית את האלופה, פיליפס איינדהובן — 0:2.

רודה ניצחה ברוטרדם את ספארטה — 0:1.

יתר התוצאות: פורטונה סיטארד — טוונטה 0.0; חרונינגן — וילהם 0:3, ונלו־מאסטריכט 1:1; צוולה — ואלנוויק 0:3; דן־בוס — אוטרכט 0:1.

איינדהובן מוליכה בטבלה עם 13 נקודות מ־8 משחקים, ומקדימה בנקודה את טוונטה ובשתי נקודות את רודה.

ארסנל זכתה בגביע ה־100

קבוצת הכדורגל של ארסנל זכתה בגביע "100 שנות הליגה האנגלית", לאחר שניצחה במשחק־הגמר אתמול את מנצ'סטר־יונייטד — 1:2.

המיפגש התקיים בוילה־פארק, איצטדיונה של אסטון־וילה.

● יוון: במשחק מסקרן בליגה נפרדה האלופה, לאריסה, בתיקו אפס בסלוניקי, עם ארים. בין שאר התוצאות: אופי — פ.א.או.ק. סלוניקי 1:3; אולימפיאקוס — פאניוניוס 0:1; פאנאתינאיקוס — אפולון 2:2; א.א.ק. אתונה — אתינאיקוס 0:2.

הכינו חגיגה לפתיחת הליגה — השופט לא בא

● כדורעף

אבנר מילמן

אווירה חגיגית שררה במוצאי־שבת באולם בעין־שמר, שם עמד להיערך משחק פתיחת הליגה הלאומית לנשים בכדורעף, בין הפועל עמק־חפר/איחוד־עירון והפועל עמק־יזרעאל. גם ראשי האיגוד באו. רק השופט אסא זינגר לא הגיע.

במשחק־ידידות מקוצר ניצחה קבוצת הפועל עמק־יזרעאל את יריבתה — 1:2.

● מאבק מרתק התנהל בבאר־שבע כאשר אס"א המקומית היוותה יריב עיקש לקבוצת הפועל מטה אשר. בתום מאבק מרתק גברה מטה אשר — 2:3, לאחר שבאר־שבע כבר הוליכה 1:2 במערכות — 9:15, 15:4, 15:12, 4:15, 6:15. נמע רבינקוף בלטה במטה אשר ובטי סואל בבאר־שבע. שפט מיקי ממרן.

● במשחק נוסף, בכפר־סבא, ניצחה קרית־חיים את הפועל כפר־סבא — 3:0 (14:16, 9:15, 9:15). שפטו: נתי הד ודוד ארמוני.

קצין שרכש 2 מגרשים ביישוב כרמים שלא הוקם תובע להחזיר לו את כספו

עתיים

ישראל רום, קצין בשירות קבע בצה"ל, הגיש לבית משפט השלום בתל־אביב תביעה נגד חברת כרמים בינוי ופיתוח וחברת בנייני משה ויגאל גינדי, בה הוא מבקש להשיב לו את הכספים ששילם בעד שני מגרשים שרכש ביישוב כרמים, באמצעות הנתבעות.

התובע טען באמצעות פרקליטו, עו"ד צפריר פז, כי הנתבעות התחייבו בפניו לפעול למען אישור השטח לבנייה למגורים. לטענתו, כאשר הוברר לו כי אין ביכולתן של הנתבעות לפעול להקמת כרמים, הגיע עימן להסכמה הדדית על ביטול המכירה, והנתבעות התחייבו להחזיר לו את הכסף ששילם.

עו"ד פז טוען עוד בתביעה, כי כאשר התברר לרום שהנתבעות אינן מקיימות את התחייבותן, פנה לאחד המנהלים ונאמר לו, כי שלב הבנייה ביישוב כרמים עומד להתחיל, ואף הוצג בפניו מכתב מאת אבי צור, עוזר סגן שר החקלאות דאז, ח"כ מיכאל דקל, על אישור הקמת היישוב.

התובע המשיך לשלם את התשלומים עד שהתברר לו שהוטעה, וועדת השרים לענייני התיישבות לא אישרה את הקמת היישוב. הוא הודיע על ביטול ההסכם ודרש לקבל את כספו חזרה, אולם נדחה בלך ושוב.

רום מבקש להשיב לו את הכספים ששילם עד ליום בו התבררה לו, לדבריו, העובדה המדהימה, כי הוטעה והולך שולל.

בנוסף הוא מבקש פיצוי על עוגמת הנפש והאכזבה שנגרמו לו — בסך הכל כ־15,000 שקל.

בכתב ההגנה נטען כי חברת בנייני משה ויגאל גינדי אינה מעורבת כלל בפרשה, ולכן יש לדחות את התביעה נגדה על הסף. עוד נטען, כי חברת כרמים עודה ועומדת בתנאי החוזה, ואין כל עילה להשבת הכספים ששולמו לרכישת המגרשים.

הנתבעת טוענת כי לא הטעתה את התובע, ואפילו אם בית המשפט יקבע שעדיין לא קיימה את כל התחייבותה על פי החוזה, אזי היא תטען כי טרם חלף הזמן הסביר לקיומו של החוזה, הקרקע היא טרשית, ותחת שלטון של מינהל אזרחי הכפוף להוראות חוק המשתנות חדשות לבקרים, שעובדות שלטענת הנתבעת הובאו בפני התובע בעת חתימת החוזה.

טרם הוגש כתב הגנה מטעם חברת כרמים.

העונש על ירידות שמחה בחתונות — סילוק מצה"ל

כתבנו בעמק

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד ומפקד עורף צפון, אל"מ דני יסלביץ, הודיעו השבוע ל־25 מוכתרים מכפרי הבדואים בצפון, כי צה"ל יחמיר בעונשים של חיילים שיירו בחתונות.

בפגישה בין אל"מ יסלביץ למוכתרים הם נתבקשו למנוע את הירי בחתונות, העלול לפגוע בחוגגים. צה"ל הודיע, כי כל חייל שייתפס יישפט מיד ויסולק מהצבא.

לא מכבר הדיח אלוף הפיקוד, יוסי פלד, גשש בדואי מיחידה מובחרת בגבול הצפון שנתפס כשירה בחתונה. הגשש הוא ממשפחה שכולה, ובני משפחתו פנו לאלוף בבקשת חנינה. בהתחשבות בעברה של המשפחה החליט האלוף להחזיר את הגשש לשירות, לא לפני שנשפט ונקנס.

המוכתרים עצמם ביקשו בפגישה שצה"ל יעזור להם לשרש את התופעה המסוכנת, והתחייבו להסגיר את היורים. ראש מועצת ערב אל שיבלי, עלי שיבלי, מסר בפגישה על הקמת תחנת משמר אזרחי בכפרו, ויסלביץ' הבטיח לסייע.

ריתוך גרם לפיצוץ שפצע שניים ביפו

זהבה מוזס

עובר אורח ומסגר נפצעו אתמול קל מפיצוץ בבית מלאכה למסגרות ברחוב 290 ביפו, שהחריד את תושבי האזור.

חקירה העלתה כי סיבת הפיצוץ היתה ריתוך חבית מתכת שהכילה שיירי חומר לניקוי מצבע. בפיצוץ הועף מכסה החבית ופגע בעובר אורח בן 83, ובבעל בית המלאכה אליעזר כהן (46) מיפו. השניים הועברו לבית חולים ע"י אמבולנס של מד"א.

הוארך מעצר קטין החשוד בתקיפת 13 נשים

ניצה רימון

בבית משפט השלום בכפר סבא הוארך ב־10 ימים מעצרו של נער בן 17 חניך פנימיה בכפר סבא, שנעצר בסוף השבוע כחשוד בתקיפה מינית של יותר מ־30 ילדות ונשים באזור כפר־סבא ורעננה. פרטי הארכת המעצר חסויים, והדיון נערך בדלתיים סגורות.

מסתנן מירדן יגורש

כתבנו בעמק

עלי אל חאג' איברהים (47), אזרח ירדן, נידון אתמול בביהמ"ש המחוזי בנצרת עלית לשנתיים מאסר על תנאי ו־14 יום מאסר בפועל, אותם כבר ריצה בתקופת מעצרו, לאחר שהורשע בהסתננות.

הירדני חצה בספטמבר את הירדן, הגיע עד קיבוץ נוה אור, שם נתקל בחיילים והסגיר את עצמו. הוא סיפר שעבר את הגבול כדי לבקר את אחיו בצפת. חקירת המשטרה גילתה שאין לו אח.

המשטרה מתכוונת לטפל בגירושו חזרה לירדן תוך זמן קצר.

קו חירום לנשים במצוקה יופעל במרכז בהרצליה

ניצה רימון

יותר מרבע מאוכלוסיית הנשים בישראל סובלת מאלימותם של גברים הקרובים להן — מסרה רות רוניק, מנהלת המקלט לנשים מוכות בהרצליה. רוניק יצאה אתמול לכינוס בינלאומי של עובדות מקלטים לנשים, המתקיים בויילס, שבה אוכלוסיה כשל ישראל יש עשרים ושבעה מקלטים לנשים מוכות, בעוד שבישראל קיימים רק ארבעה.

בקרוב ייפתח קו חירום לנשים במצוקה, נשים מוכות, נפגעות אונס, נשים הסובלות מפגיעות מיניות במקום עבודתן, נשים שהרו מחוץ לנישואין ונשים הסובלות מדיכאון לאחר לידה. הקו יופעל כל שעות היום והלילה, על־ידי מתנדבות שיוכשרו במרכז לסיוע לנשים בהרצליה. מתנדבות המעוניינות להשתתף בקורס ההכשרה מתבקשות לטלפן למס' 052/540797 בין 9 ל־11 לפנה"צ.

עליות מתונות

גלגלי הבורסה

כתב "על המשמר"

שבוע המסחר נפתח אתמול במגמה של ביקושים ועליות שערים מתונות בשוק המניות והמפשיות. מחזורי העסקות במניות גדלו לעומת הימים האחרונים והסתכמו בכ־6.9 מיליון שקל. במהלך המסחר עלו 135 מניות, לעומתן ירדו 102 ו־172 מניות נוספות נסחרו ללא שינוי בשער. באפיקים הסולידיים נמשכו בדרך כלל ביקושים ועליות שערים ברוב סוגי אגרות החוב הצמודות למדד ולדולר. ביקושים גדולים של כ־660 מיליון שקל נרשמו לאג"ח העתידי שהנפיק אתמול בנק ישראל, ומחירן נקבע ל־103%, בשניא ר־97% באגרות גליל. מניות הבנקים שבהסדר נסחרו בדרך כלל תוך יציבות ותנודות קלות, במחזור גדול של כ־9.1 מיליון שקל.

בשוק המניות החופשיות נמשכה אתמול המגמה החיובית שהחלה בסוף השבוע הקודם. הקונים העיקריים היו ספקולנטים ומנהלי תיקים מצד אחד, וגופים מוסדיים כקרנות הנאמנות וקופות הגמל מצד שני. למרות הגידול בהיקף הפעילות אין בשלב זה התרחבות במעגל המשקיעים והמסחר מתנהל בדרך כלל בין אותם שחקנים.

המסחר בשלב המ.ר.צ. החל ביציבות ועליות מתונות. מאוחר יותר הופיעו היצעים גדולים למדי למרבית מניות קבוצת כלל, כמו כלל תעשיות, אוורים, כלל ישראל וכלל אלקטרוניקה. ההיצעים נקלטו בדרך כלל ללא שינויים בשערים או תוך ירידות מתונות.

בהמשך, במסחר במשתנים, נרשמו במרבית המניות עליות שערים מתונות. בלטו עליות של 3% במניות ים המלח, אלרון וחברה לישראל ועלייה של 3.75% במניות י.ו.א.ל. פעילות ערה במיוחד היתה במניות דלק, שעלו בשיעור מתון יחסית של 0.5% בלבד. המניה היחידה שירדה במשתנים היתה אוורים, שירדה ב־1% לאחר שבשלב המ.ר.צ. נרשמה לה ירידה של 2.25%.

בין המניות הנסחרות במסחר הרגיל בלטו אתמול תנודות שערים חדות במספר רב של מניות ספקולטיביות. כך נמשכו ירידות של 10% במניות דובק מ', לאחר שהחברה פרסמה תוצאות עסקיות גרועות למחצית השנה.

ריב על מכשיר טלוויזיה הפך להתפרעות בכלא ב"ש

עתיים

30 אסירים התפרעו אתמול בכלא באר שבע. הם הציתו חפצים, ושלושה מהם נפגעו קל משאיפת עשן. בצהריים הוחזר השקט לכלא.

המתיחות באגף מס' 6 בכלא החלה ביום ה'. שני אסירים הועברו מהאגף, ובתגובה הודיעו 30 חבריהם שהם מסרבים לקבל ארוחות עד שיוחזרו שני חבריהם. שביתת־הרעב נמשכה גם לאחר שאחד משני האסירים שהועברו הוחזר.

אתמול נדרש האסיר השני לעבור למתקן כליאה אחר, והוא ביקש לקחת איתו מקלט טלוויזיה, שלדבריו שייך לו, ושהוחזק אצל אסיר אחר באגף. הקצין התורן נכנס לאגף 6 לברר את העניין, והאסיר שהחזיק במקלט טען שהוא שלו, והתנגד פיזית להוצאתו מתאו. הסוהרים העבירו אותו בכוח לאגף ההפרדה בכלא. בתגובה הציתו אסירי האגף חפצים למסרון והעלו באש את תכולת אחד התאים.

שלושת האסירים שנפגעו קל משאיפת עשן טופלו במרפאת הכלא.

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־10.10—12.10.88

יום שני — 10.10

נתיים — 8.00 — ח"כ יאיר צבן, פיני גרוב ומישל אלמליח — יום ביישוב
תל־אביב — 8.00 — אפרים זילוני, שושנה רון, חיים סחור, אברהם מזרחי — יום ביישוב
עכבורה — 9.00 — ח"כ אמירה סרטני, סלח סלאלחה, אלי ספרן · ביקור בבתי־ספר
סניף ת"א — 9.00 — אמרי רון — מטה הבחירות
ירושלים — 11.00 — ח"כ יאיר צבן · ביקור בקמפוס
רג'אר — 12.30 — ח"כ אמירה סרטני, סלח סלאלחה, שרה לזר, אלי ספרן · ביקור במועצה האזורית
ערערה — 15.00 — פטמה יונס ונחמה מרעי · אסיפת אמהות בגן של נאדרה
קיבוץ שמיר — 15.30 — יודקס — מפגש וותיקים
קיבוץ עין־המפרץ — 17.00 — ג'ומס · מפגש חברים
ריינה — 17.00 — אילן שדה — חוג בית
דבוריה — 17.00 — משה מזרחי — חוגי בית
מגדל העמק — 17.00 — מיכאל רביד — ביקור מטה הגימלאים בסניף
דוידה — 18.00 — חסיין פארס, שרה לזר, סלח סלאלחה — חוגי בית
נצרת עילית — 18.00 — מופרג' סלאלחה, חיים בלבן, סלמן הנוי — חוג בית אצל פואד ביבר
כפר קרע — 18.00 — ג'וני גל · חוג בית
חיפה, ק. שפרינצק — 18.00 · יחזקאל יחזקאל · חוג בית
תל־אביב — 18.00 — ח"כ אלעזר גרנות · חוג בית בשכונת התקווה
קיבוץ מורג — 18.00 — נתן פלד · מועדון וותיקים
בית־שאן — 19.00 · ישראל זמיר · חוג בית
רמת־השרון — 19.30 · בנג'ילה · חוג בית אצל יוסף כרמי
רמת־השרון — 19.30 — דב פלג · חוג בית אצל אשר גנין
סניף נתיים — 20.00 — ח"כ יאיר צבן — אסיפה
האחוזה אמיתי — 20.00 — ויקטור בליט
לוד — 20.00 — צבי דובל — חוג בית אצל משפחת עצמון
סניף ראשון־לציון — 20.00 — חנן ארז — אסיפה
תל־אביב — 20.00 — ח"כ אלעזר גרנות — חוג בית אצל עמוס ווייל
מושב ניר צבי — 20.00 — גיורא פורמן — חוג בית
רמלה — 20.00 — מחמוד יונס — חוג בית
תל־אביב — 20.00 — דוד שטוקפיש, מרדכי דאנין, יוסף גולדקורן — רב שיח ב"בית ליוויק"
קרית־שמונה — 20.00 — עמירם אפרתי — חוג בית
סניף רחובות — 20.00 — עזרא רבין — חוג בית ליוצאי אמל"ט
מושב הדר־אפרים — 20.30 — אבירם חגי, אדריאס מואסי — פגישה עם חניכי המוסד
תל־אביב — 20.30 — אילן גילאון — חוג בית לצעירים אצל רוני
קיבוץ שער הגולן — 21.00 — פיני גרוב, מישל אלמליח, יוסי סולומין — ערב עם הקיבוץ
קיבוץ עין־החורש — 21.00 — אמרי רון — ערב עם הקיבוץ
ירושלים — 21.00 — ח"כ גדי יציב — חוג בית אצל אשר אופיר
ירושלים — 21.00 — פרופ' איציקסון ונחום סולן — חוג בית לדוברי ספרדית אצל אברהם שני
רעננה — 21.00 — אילן רגב, חמי סל, טלי הופמן — מפגש צעירים
קיבוץ כפר מסריק — 21.15 — ג'ומס — ערב עם הקיבוץ

יום שלישי — 11.10

מוסד מעין — 7.00 — חמי סל — פגישה עם חניכי מוסד
אשדוד — 8.00 — פיני גרוב, מישל אלמליח, יוסי סולומין — יום ביישוב
דימונה — 8.00 — אפרים זילוני, שושנה רון — יום ביישוב
ר"ג־גבעתיים — 10.00 — משה סמולר, חיים שפיר — מועדון גימלאים
יקנעם — 11.00 — משה סוקר · מפגש גימלאים
צפת — 11.00 — פטמה מסרווה · אסיפות אמהות בגנים
נהריה — 17.00 — לזר לזרוביץ · כנס דוברי רומנית
נצרת עילית — 17.00 — אדם רנד · חוג בית לדוברי יידיש
רמת־גן־גבעתיים — 16.30 — ח"כ אמירה סרטני — מועדון ויצ"ו
סניף תל־אביב — 17.00 — חיים שחורי, חיים ספיר — מפגש גימלאים
סניף צפת — 17.00 — מיכאל רביד · ביקור מטה גימלאים
יטה — 17.00 — שלמה קיבריק, מופרג' סלאלחה · מטה בחירות מרכזי הגליל
קיבוץ דן — 17.30 — עמירם אפרתי · פגישה עם חניכי המוסד
עכו — 18.00 — אמציה רייז — חוגי בית
אילת — 18.00 — וולדי מורג, דב שחר — מטה הבחירות
שדרות — 18.00 — תדי בע — ערב עימות
אום אל פחם — 18.00 · צבי דובל · חוגי בית
ניר אל מכסור — 18.00 · אברהם אחיעזרא · חוגי בית
באר־שבע — 18.00 · אריה יפה · מועדון ליוצאי בריה"מ
חיפה, נווה דוד — 18.00 · יחזקאל יחזקאל · חוג בית
נס־ציונה — 18.00 — נתן בקלר — חוגי בית
קרית־גת — 19.00 · ח"כ אלעזר גרנות · אסיפה
קיבוץ יפתח — 19.00 · אילן גילאון · מפגש צעירים
חיפה — 19.00 · ח"כ יאיר צבן · חוג בית אצל מישל אלמליח
תל־אביב — 19.00 · חנן ארז וצבי נתנזון · חוג בית אצל דורה תומא
רמת־השרון — 19.00 · מיכאל רועה · שיחה עם חניכי תנועת "הצופים"
קרית־שמונה — 19.30 · מיכאל רביד · ביקור מטה גימלאים
"צוותא"־חדרה — 20.00 · גיורא פורמן · ערב ראיונות
חיפה — 20.00 — אמרי רון · חוג בית אצל דב אלקנתי
חולון — 20.00 — ישראל מאש · חוג בית
לדוברי ספרדית אצל משפחת בלר
חולון — 20.00 — מאיר פעיל — חוג בית אצל רוברט
ראשון־לציון — 20.30 — ח"כ גדי יציב · חוג בית אצל משפחת גזית
תל־אביב — 20.30 — אילן רגב — חוג בית אצל אורה בן סימון
חיפה, קרית־ביאליק — 20.30 — ח"כ אמירה סרטני — חוג בית אצל יעל פלטי
הרצליה — 20.30 — ויקטור בליט — חוג בית לדוברי ספרדית
סניף תל־אביב — 20.30 — תמר פלג וגדעון כהן — פגישת דור ההמשך
אילת — 21.00 — וולדי מורג — חוג בית
קרית־אונו — 21.00 — עזרא רבין — חוג בית אצל משפחת צרפתי
חיפה, קרית־ביאליק — 21.15 — ח"כ יאיר צבן — חוג בית אצל מריטה יהודה
קיבוץ קדרים — 21.30 — אילן גילאון — ערב עם הקיבוץ

יום רביעי — 12.10

רמלה — 8.00 — אפרים זילוני, שושנה רון — יום ביישוב
חיפה — 9.00 — ח"כ יאיר צבן — יום ביישוב
רמת־גן־גבעתיים — 11.00 — ח"כ אלעזר גרנות — ביקור בבית דפוס "פלאי" בגבעתיים
באר־שבע — 12.00 — וולדי מורג — פגישה עם שליחים ופעילים
חדרה — 15.00 — צבי אטלס, חיים שפיר — ביקור מטה גימלאים
קיבוץ להב — 16.00 — טובה נחתומי וזוהר לחב — מפגש חברות
עומר — 16.00 — יודקס — פגישה עם וותיקים
סניף ת"א — 17.00 — אברהם כהן — חוג בית לעובדות השכירה
חדרה — 17.00 — צבי אטלס — חוג בית אצל רבקה לוין
רמת־גן־גבעתיים — 18.00 — דוד שטוקפיש — פגישה במועדון דוברי יידיש
סניף תל־אביב — 18.00 — חנן ארז, וולדי מורג — פגישת פעילי הסניף
סניף קרית־ים — 18.00 — מיכאל רביד — ביקור מטה גימלאים
שכון — 18.00 — אמציה רייז — חוג בית
נתיים — 19.00 — אילן גילאון — פגישה בקן "השומר הצעיר"
נס־ציונה — 19.30 — רני טריינין — חוג בית אצל יעקב עזרא
יבנה — 20.00 — ח"כ אמירה סרטני — חוג בית
גבעת־חיפה — 20.00 — צבי בארי — חוג בית
ראשון־לציון — 20.00 — גיורא פורמן, פיני גרוב — ערב ראיונות
ת"א, רמת־אביב — 20.00 — מאיר פעיל — מפגש צעירים בסניף
נצרת — 20.00 — גרשון ויילן — חוג בית
תל־אביב — 20.00 — דוד פולונסקי ויגאל וילפנד — חוג בית אצל משפ' הרן
ראשון־לציון — 20.30 — ג'ומס — "צוותא" — סטודנטים
רחובות, "בית גורדון" — 20.30 — צבי פלג — חוג בית אצל משפחת דייוויס
— 20.30 — ח"כ יאיר צבן — אסיפת עם

"צוותא" ירושלים — 20.30 — ח"כ גדי יציב, מאיר עזרי, פרופ' יהודה באואר — סימפוזיון על חופש התרבות בירושלים
המנחה: ערן חייט
ירושלים — 21.00 — אמרי רון — חוג בית אצל חווה ברנע
אשדוד — 21.00 — אילן גילאון — חוג בית אצל משפ' עזאווי
מוסד "מעין" — 21.15 — דני גל — פגישה עם חניכי המוסד

מטה יום הבחירות

ביקורים של גיורא רפתין, הנרי אלקסלסי, גלעד חרוזי

יום שני — 10.10

7.30 — גבעת חביבה — חדרה והשרון
10.30 — רמת־גן — דן צפון
13.30 — במרכז מפ"ם — דן דרום

יום שלישי — 11.10

7.30 — במרכז — דרום
9.15 — במרכז — נגב
12.00 — במרכז — מרכז
14.30 — במרכז — תל־אביב
19.00 — פתח־תקווה

יום רביעי — 12.10

10.00 — במרכז — ירושלים
13.00 — במרכז — כנס מטות הבחירות בקיבוצים

האגוד המקצועי

יום שלישי — 11.10

9.00 — סניף תל־אביב

דיון נוסף על תוס"י — ללא תוצאות

ינסו לסכם עד יום ו' ● קיסר: ללא סיכום — ההסכם הישן יחייב ● ז'ילוני: לא להעלות שכר הבכירים הדו־פרצופיים

אבשלום קווה

פגישה נוספת שהתקיימה אמש בין נציגי ההסתדרות לבין נציגי התעשיינים בעניין הסכם תוספת יוקר חדש, הסתיימה ללא כל תוצאות. הצדדים החליטו להמשיך לקיים הידברות גם היום במגמה לסיים את הדיונים עד יום ו', מועד פרסום מדד ספטמבר.

בפגישה אמש השתתפו מטעם ההסתדרות יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, סגניו אפרים זילוני ומאיר גת, והכלכלן שמואל גרינשפן. מטעם לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים השתתפו יו"ר ועדת העבודה דן פרופר, ויו"ר המחלקה ליחסי עבודה עו"ד יוסי גטניו. הצדדים בחנו שוב שורה של נוסחאות הן במסגרת הסכם רב שנתי אפשרי וכן נבחנה אפשרות להסכם חד פעמי לתשלום תוספת היוקר.

הוועדה המרכזת של ההסתדרות הסמיכה אתמול, בישיבתה השבועית, את האגף לאיגוד מקצועי לנקוט אמצעים ארגוניים אם עד יום שישי הקרוב לא ייחתם הסכם תוספת יוקר חדש. בישיבה נמתחה ביקורת קשה על הכוונה להעניק תוספות שכר בסדרי גודל של 500 שקל ואף יותר לנושאי משרות בכירות.

בישיבת הוועדה המרכזת הוצגו מספר הצעות למנגנון חדש של תוספת היוקר בשני מצבים אפשריים. ברמות אינפלציה נמוכות, כפי שנמצא עתה המשק וברמות גבוהות. יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד אמר כי ההצעה לשלם במרוצת אוקטובר תוספת יוקר חד־פעמית, עד חתימת הסכם רב־שנתי אינה מקובלת על ההסתדרות ויש לחתור להסכם קבוע. הוא הדגיש כי אם לא ייחתם הסכם חדש, יחייב ההסכם הישן את כל המערכות הכלכליות.

התאריך שהציבה לעצמה ההסתדרות, יום שישי הקרוב, הוא המועד של פרסום מדד ספטמבר. מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר בדיון כי המעסיקים הפרטיים העלו בשבועות האחרונים הצעה לבטל כליל את מכשיר תוספת היוקר ולהסתפק רק בהסכמי עבודה.

יו"ר סיעת מפ"ם בוועד הפועל, אפרים זילוני, פנה אתמול בתביעה לקיסר ולהברפלד לפעול נמרצות לסיכול הכוונה לעדכן את שכרם של ראש הממשלה, השרים, המנכ"לים, חברי הכנסת והפקידים הבכירים הצמודים אליהם. "לא יתכן מצב בו שכירים ימתינו שבעה חודשים לקבלת תוספת היוקר ומה שמוצע להם הוא לא יותר מתוספת כשיעור של שלושה ארבעה אחוזים ובו בזמן השרים והבכירים יקבלו תוספות שכר מפליגות, שבין עשרה לחמישה עשר אחוזים", אמר. לדברי זילוני, בולטת כאן הדו־פרצופיות של נבחרי העם "שיודעים להטיף מוסר לאחרים על הצורך להסתפק במועט ובו בזמן מרפדים עצמם בעשרות אחוזים נוספים".

הבינלאומי מפחית את הפריים

אורי נחשון

הבנק הבינלאומי הצטרף אתמול למהלך של הורדת ריבית הפריים, במסגרת שלב נוסף בהורדת ריבית החובה במשק. הבנק מוריד את שיעור הפריים מ־1.25 ל־1.15 אחוזים לחודש. התוספת על חריגה ממסגרת האשראי תופחת מ־1 ל־0.95 אחוזים לחודש. ריבית החובה תופחת גם ללקוחות פרטיים. שיעור הריבית על משיכת יתר ב"עו"ש משופר" יופחת מ־2.25 ל־2.15 אחוזים לחודש. התוספת עבור חריגה ללקוחות פרטיים תישאר ללא שינוי — 0.75 אחוזים לחודש.

הפחתת ריבית החובה בבנק הבינלאומי תיכנס לתוקפה ביום ראשון הבא. באותו יום תיכנס לתוקף גם הפחתת הריבית עליה הודיע בנק דיסקונט. בנק הפועלים מפחית את ריבית הפריים מהיום לשיעור של 1.15 אחוז לחודש. בנוסף לכך תופחת היום ריבית החובה ללקוחות פרטיים בחשבונות עו"ש בבנק הפועלים. בחשבון "עו"ש סופר רווחי" תהיה הריבית על משיכות יתר החל מ־1.9 אחוזים לחודש, לסכומי משיכה של עד 2,000 ש"ח. הפחתת ריבית החובה בבנק לאומי תיכנס לתוקף ביום חמישי השבוע. שיעור הפריים בבנק לאומי ובבנק דיסקונט יהיה 1.25 אחוזים לחודש.

הרוג ו־14 פצועים בכבישים

יהודה צור, יואב אביב, עתיים

אדם אחד נהרג ו־14 נפצעו אתמול ב־3 תאונות דרכים בכבישי הארץ.

בתאונה בגליל העליון ליד גבול לבנון בין סובארו אזרחית לסנדר צבאי, נפצעו עשרה.

ארבעה נפצעו, אחד מהם קשה בראשו בהתנגשות בין שני כלי רכב ברחובות.

ישיש בן 70 שזהותו טרם ידועה נהרג אתמול כשחצה את רחוב העצמאות בחיפה. מכונית פרטית מדגם פורד־אסקורט נסעה מצפון לדרום ופגעה בישיש שחצה את הכביש שלא במעבר חציה.

ילדים והורים הפגינו: רוצים בי"ס בהר־אדר

(צילום: רוני נעמן)

יצחק שור

הורים וילדיהם, תושבי הר־אדר הפגינו אתמול מול משרד ראש־הממשלה. הם תובעים החלטה להקים בית־ספר ביישובם השרוי בתהליך של צמיחה מהירה. להפגנה הצטרפו הורים וילדים מ"הרי יהודה", המסרבים לשלוח את ילדיהם ל"עין הרים" שליד עין כרם.

עוזר מנכ"ל משרד החינוך, יוסי בר־דור, אמר בתגובה, כי המשרד איתן בדעתו לאכוף על ההורים ביצוע חוק לימוד חובה. המשרד ינקוט הליכים משפטיים נגד הורים, אשר יפרו חוק. לדבריו, פתרון בעיות פיסיות וחינוכיות איננו חד־פעמי, אלא תהליך מתמשך.

הורים של 400 תלמידים מ־12 מושבים ב"מטה יהודה" הצטרפו אתמול להשבתת 170 ילדי הר־אדר, אשר אינם לומדים באורח סדיר מאז פתיחת שנת הלימודים. נציג המושבים, אילן שלו, מסר, כי הלימודים יחודשו רק כאשר יושג הסכם בין ההורים לבין משרד החינוך והמועצה האזורית לפתרון ארוך טווח של בעיות החינוך באזור.

הכבאים בעיצומים

הכבאים פותחים הבוקר בעיצומים ולא יעניקו הדרכה, לא יבצעו אימונים ותרגולים וכן לא יספקו הדרכה לגורמי חוץ כמפעלים ומוסדות. זאת במחאה על כשנה ותשע לא חלה שום התקדמות בדיונים עם משרד הפנים על שיפור תנאי שכרם של מדריכי בית הספר הארצי לכבאות, ושיפור תנאי השהייה של החניכים בבית ספר עצמו.

לאראלה והמשפחה
אנו אבלים עמכם במותו של האח
ברונק ורשאי
בנכר
קיבוץ שער הגולן

עם מאשה, בני המשפחה וקיבוץ מרחביה
אתכם בצער ובאבל כמות
חברנו ובן עירנו היקר
דוד הנגבי (רוזנבוים) ז"ל
ממייסדיה ומעורכיה של הוצאת "ספרית־פועלים"
ארגון יוצאי רדזין בישראל

למשפחת בראון וקיבוץ גל־און
אתכם בצערכם הכבד על פטירתו ללא עת של
רענן
קיבוץ בית־ניר

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתה של בתנו
אביטל (טלי) אפשטיין ז"ל
ההלוויה התקיימה אתמול, יום א'
כ"ח תשרי תשמ"ט 9.10.88 בגבעת־ברנר
המשפחה
ובית גבעת־ברנר